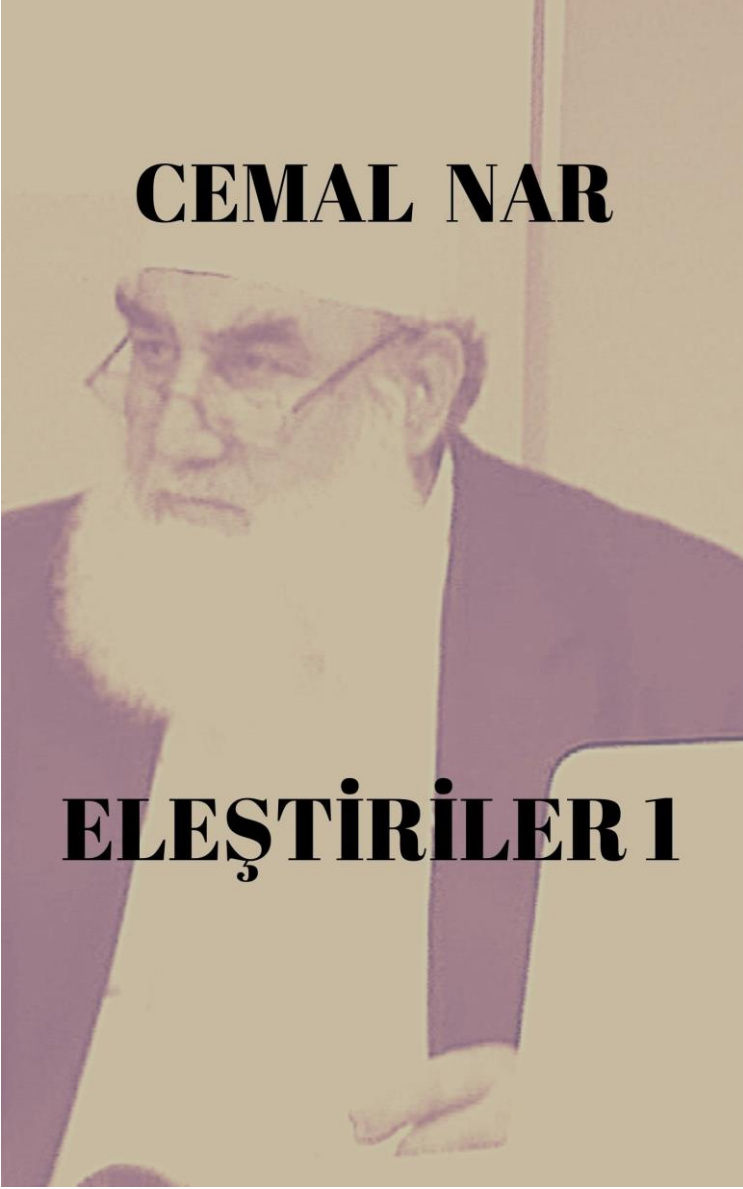

CEMAL NAR

ELEŞTİRİLER 1

CEMAL NAR

07. 01. 1955 de Kahramanmaraş / Hartlap'ta doğdu. İlkokulu kendi şehrinde, İmam Hatip Lisesini 1973'de Diyarbakır'da, Yüksek İslam Enstitüsü'nü 1977 de Kayseri'de bitirdi ve aynı yıl Kahramanmaraş /Andırın Lisesine Din Dersi Öğretmeni olarak tayin edildi. 1980'de atandığı Kahramanmaraş İmam Hatip Lisesinde eğitim ve öğretimin yanında uzun yıllar değişik yerlerde sohbet, vaaz, seminer, konferans ve yazılarıyla halk eğitimine katkı sundu, irşat ve tebliğ hizmetlerinde bulundu. Aynı okuldan 2003'de emekli olmak zorunda kalan yazar, halen okuma, yazma, irşat ve tebliğ çalışmalarını sürdürmektedir. Evli ve dört çocuk babasıdır.

Cemal Nar yazılı çalışmalarının bir kısmını www.cemalnar.com sitesinde yayınlamaktadır. Sohbet, vaaz, ders, seminer, konferans gibi görsel çalışmalarının bir kısmını da videolar halinde Youtube sayfasında sunmaktadır. Zaman içinde değişik gazete, dergi ve sitelerde yazdı. İnternette yazarın binlerce makalesine ve videosuna erişilmektedir.

Yayınlanmayı bekleyen birçok eseri yanında yazarın yayınlanmış kitapları şunlardır:

1- Anılar Ve İbretler, 2- Bu Sistemden İslam'a, 3- İslamlaşma Bilinci, 4- İslam Sancısı, 5- Arş Gölgesi, 6- Tasavvufun Anahtarı, 7- Âlimin Önderliği, 8- İslam'da Devlet Ve Siyaset, 9- İlim Ve Özgürlük, 10- İlim Ve İktidar, 11- İmanın Kıymeti ve Korunması, 12- İman Ve Etkisi, 13- Aydınlanma Yolu Tasavvuf, 14- İnançta Arınma, 15- İnançta Kirlenme, 16- Okuma Aşkı, 17- İslam'a Göre Irkçılık ve PKK Ekseninde Kürt Sorunu, 18- İnsana Ulaşmak, 19- Cihad ve Zafer Şartları, 20- İncanın Kıvancı, 21- Sistem ve Şeriat, 22-

Osmanlıdan Cumhuriyete Büyük Kırılma, 23- Gönül Azığı, 24- Laiklik Sorgulaması, 25- Derdimiz İslam, 26- Adı Konmamış Savaş, 27- Batılılaşmayla Hesaplaşma, 28- Batılılaşma Cinnetinde Aydınların Karanlığı, 29- Kitap Sevgisi Yazma Aşkı, 30- İmam Hatip Davası Ve Hacı Kalay, 31- İslam'ın Özeti, 32- İslam'da İrkçılık Ulusalçılık Milliyetçilik 33- İslam'sız Olmaz 34- İlimsiz Olmaz 35- Davetsiz Olmaz, 36- Hesaplaşmadan Olmaz, 37- Kıymet Bilmek. 38- Hatırlatmalar. 39- Laik Sistemde İslamî Siyaset Sorunu. 40- Müslüman Kimliğin Kodları. 41- Bize Düşen. 42- İslam davası. 43- Din Diyalog Ve İlimli İslam. 44- İslam'da Sakal Ve Kıyafet. 45- Okuduğun Kadarsın. 46- İslam'da İnsan İlişkileri - Din Muameledir- 47- İslam'a Ensar Olmak 48- Tanıdığım Maraşlı Hocalar. 49- Acilen İslam Birliği 50- Engin Gönül Yüce Ruh 51- İslam'da İnsan Onuru Ve Çağa Yansıması 52- Güncelin Dili 53- Hizmetten Teröre Gülen Sorgulaması 54- Türkiye'de Dindar Siyaset Pratiği 55- İnternette Kral Sözler 56- İslam Düşüncesinde Sağlık Ve Şifa 57- Hastalara Armağan 58- Maraş Hazinesi

CEMAL NAR

**BİREY ÜSTÜNE
ELEŞTİRİLER
1**

İthaf:
**İyi niyetimizi ifade için eleştirdiğimiz kardeşlerimize
ithaf olunur.**

Cemal Nar

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

GİRİŞ: BİR TÜR OLARAK ELEŞTİRİ

Eleştirinin Tanımı

Eleştirinin Konusu

Eleştirinin Amacı

Eleştirmen

Eleştirinin Özellikleri

Eleştiri Çeşitleri

Eleştirinin Faydaları

Eleştirinin Zararları

Eleştiri Nedir Ne Değildir?

Eleştiride Ölçü

İslam Açısından Eleştiri

Kimse Eleştiriden Kaçamaz

Eleştiriye Karşılık Nasıl Olmalıdır?

Eleştiri Bir Sınavdır

AKİDEDE KARMAŞA

Yanlış Tavır

Kesip Atmayalım

Kıymet Bilelim

Kolay Harcamayalım

Bizim Hızlı Müslümanlar

Bizim Keskin Müslümanlar

Bizim Yavaş Müslümanlar

Bizim Geniş Müslümanlar

Çağdaş Haricîler

“Bizim Çocuk Selefî Olmuş”
“Selefiye” Ne Demek?
İmam Maturidî Ve Mezhebi
Maturidîyye ve Eş’ariyye
Maturîdî/Eş’arî Gençler Neden Selefî Oluyorlar?
İbn Teymiye ve Selefiler
Bize Düşen Vazife
Akaid Ve Kelamın Fezlekesi
Tasavvuf ve Tarikatların İtikatla Alakası
Acı Bir Hatıra

SELEFE SAYGI

Yeni Bir Grup
Tembel Tebliğci
Aşırılık Cahilliktendir
Birbirimizi Anlamak
İslamî Harekette Selefe Saygı
Ayrıntılarda Boğulmamak Gerekir
Nereye Gitti Ferasetimiz?
İlmi Amel İle Birleştirmek
Ölümü Unutmak
Benlik davası
Söyleyene Bak!
Sözünde Dur Aldatma
Güç Ve Kibir

DİLDE NEZAKET DAVRANIŞTA KİBARLIK

Ne Oldu Bu Müslümanlara
Sosyal Medya Gençliği
Din Herkese Gerek
Millet Nasıl Bozulur

Yağcılık Dalkavukluk
Özeleştiri Veya Muhasebe
Allah Görüyor
Kendini Beğenmek ve Övünmek
Neden Çok Alınganız?
Kimi Kast Etmiştim?
Bunları Niçin Yazıyoruz?
Haksız mıyız?
Gelen Tepkiler
Hangi Davranış Hayrımızadır?
Alimlere İtaat Farzdır
“Allah Aşırı Gidenleri Sevmez”
İsyanım Var
Fezleke
Benzer Bir Olay
Cem Küçük Ayıp Etti
İHH Cevanda Aşırı Gitti
Allah’ın Kanunları Varken
Böyle Olmaz Kardeşim
Her Şeye Düşman Tipler
Sorun İnsanda

SONSÖZ

ÖNSÖZ

Biz bilgileri öncelikle kendimiz yaşamak için öğrenmeliyiz. Özellikle de dini ilimleri ihlas ve samimiyetle yaşamak için edinmeliyiz. Bu konuda bir eksiklik görürsek zaman zaman kendimizi de, başkalarını da yazılı veya sözlü olarak tenkit eder, eleştiririz. Peki, bu eleştirilerden maksadımız ne idi?

Eğer eleştiriden maksat, iyiliği yaymak ve ona teşvik etmek, kötülükten sakındırarak işleyeni iyiliğe yönlendirmek ise, ne âlâ, ne güzel bir iştir. Bir Müslümandan başkası da beklenmez zaten. Eğer sadece günahı ortaya koymak ve sahibini aşağılamak, kötölemek, rezil ederek gözden düşürmek ise, bu yapılan başlı başına bir faydasız iş, gereksiz bir zaman kaybı, bir günah iştir. Çünkü Allah Teâlâ'ya bunu haram kılmıştır.

Biz zaman zaman kendimizin ve sair kardeşlerimizin hakkında böyle tenkitler, eleştiriler yaptık. Bunları yer yer yazdık ve bazı yerlerde yayınladık Ancak olumsuz yönden eleştirdiklerimizin ismini gerekmedikçe vermedik. Fakat yazıların unutulup gitmesine gönlümüz razı olmadı. Bir kitap halinde derleyip toplamak istedik. Ortaya birkaç kitap çıktı. İlki Müslüman bireylere dair değerlendirmeler ve eleştiriler olan bu kitap çıktı. Gerisi de zaman içinde yayınlanır inşallah.

Bu eleştirilerden bir fayda çıkar mı?

Neden olmasın? Biz o faydaya talibiz. Kaldı ki her şeye ibretle bakana, her yazıyı tefekkürle okuyana dersler bitmez tükenmez. Hani Lokman Hekim'e demişlerdi ya:

- Bu güzel edebi kimlerden öğrendin?

- Edepsizlerden, demişti:

- Nasıl olur?

- Baktım; onların hangi işi hoşuma gitmediyse, ben onu yapmadım.

Evet, bu kadar basit. Öyleyse bu yazılara da aynen bu nazarla bakabilir, böyle sayabiliriz. İyi niyetli ve mütevazı olana her şey bir ders ve ibrettir, öyle değil mi?

Emeği geçenlere teşekkür ederim. Her sözüme sonu "hamd olsun alemlerin Rabbi Allah Tealaya" olsun.

Cemal Nar
Kahramanmaraş

BİR TÜR OLARAK ELEŞTİRİ

“Eleştiri”, yada daha önceki adıyla “tenkit” denince bazı insanların aklına genellikle “bir düşünce veya eserde bir kusur bulunması ve olumsuz yanlarının belirlenip aktarılması” gelir. Bu yanlış bir düşüncedir. Gerçek bir eleştiride, eleştirilen eserin hem olumlu hem de olumsuz yanları bir arada verilir.

Biraz sonra yakından göreceğimiz gibi eleştirinin amacı iyi ve güzel olan düşünce, ilim veya sanat eserinin gerçek değerini ortaya çıkarmak, ilim, felsefe veya sanatı iyi ve güzel olmayandan kurtarmak, böylece eseri kalıcı bir niteliğe kavuşturmadır. Böyle yaparak sanatçıya daha güzel yazmaya onu olgunlaştırmaya ve daha başarılı eserler vermeye de teşvik etmektedir. Eleştiri bu şekilde okuyucuya ve yazara kılavuzluk yapmadır.

İşte bu yanlış algıları giderebilmek amacıyla “eleştiri” veya “tenkit” hakkında çok yazılıp çizilen bazı bilgileri sunmak istiyoruz.

Eleştirinin Tanımı

Eleştiri veya tenkit ne demektir?

Sözlükler şöyle diyor: □ Bir insanı, bir eseri, bir konuyu doğru ve yanlış yanlarını bulup göstermek amacıyla inceleme işidir. □

TDK (Türk Dil Kurumu) sözlüğüne baktığımızda eleştiri için şunları yazdığını görürüz:

1. isim Bir insanı, bir eseri, bir konuyu doğru ve yanlış yanlarını bulup göstermek amacıyla inceleme işi, tenkit

"Haklarında yazılan yüceltici eleştirileri de tam anladığımı söyleyemem. O zaman biraz komplekse kapılıyorum." - N. Meriç

2. edebiyat Bir edebiyat veya sanat eserini her yönüyle değerlendirerek anlaşılmasını sağlamak amacıyla yazılan yazı türü, tenkit, kritik

3. felsefe Özellikle bilginin temellerini ve doğruluk durumunu inceleme, sınama, yargılama

Öz eleştiri: İsim Bir kişinin kendi davranışları üzerine yönelttiği yargı, otokritik

"Bizim yanlışlarımızın sonuçları yalnız bizi ilgilendirir olarak kaldıkça öz eleştirimiz güzel karşılanabilir." - M. C. Anday

Buna göre, eskilerin "tenkit", yenilerin "eleştiri" dediği kavram, bir düşünceyi, bir bilgiyi veya sanat eserini olumlu yada olumsuz yönleriyle yargılayıp eserin gerçek değerini ortaya koymak amacıyla yazılan yazı türüdür. Bir kimsenin kendi düşünce, bilgi veya eserini eleştirmesine ve bu konuda ortaya koyduğu esere "otokritik" yada "özeleştiri" denir.

Eleştirinin Konusu

Eleştiri kendi başına kalırsa yapılan sanatların arasında değildir. Eleştiri edebi esere veya başka sanatlarla bağlı bir türdür. Eleştirinin varlığı, kendisi dışında bir sanatı gerektirir. Edebi eserin konusu bütün maddi ve manevi varlığı ile yazar çevresi ve kainattır. Eleştirinin konusu ise sanat eseridir. Bir başkasında yazdıklarıdır. Yani eleştiri bir yapıtı üzerine ikinci

bir dil varlığıdır. Eleştiri yalnız başına varlığı sürdürebilen bir tür değildir. Eleştiri yazabilmesi için, orada eleştirilecek kişi veya eser olmalıdır.

Sonuçta “eleştiri” de temeli düşünce olan bir yazı türüdür. Eleştiride konu sınırlaması yoktur. Her şey eleştirinin konusu olabilir. Eleştiri, edebiyat, sanat veya düşünce yazılarının içeriğiyle bu içeriğin işlenişini, öz ve yapı yönünden açıklamasını, başarılı ve başarısız yönlerini, değerli ve değersiz, hatta varsa hata ve yanlışlarını örneklerle somutlaştırıp ortaya koyan bir yazı çeşididir.

Eleştirinin Amacı

Konuya giriş yaparken de söylediğimiz gibi eleştirinin amacı, iyi ve güzel olan ilim ve sanat eserinin değerini ortaya çıkarmak, sanatı iyi ve güzel olmayandan kurtarmak, kalıcı bir niteliğe kavuşturmadır. Hiç şüphesiz bu, sanatçıyı basitlik, kolayca kaçma, var olan gücünü kullanmama, kötü taklit ve hatta intihal gibi olumsuzluklardan kurtulmaya ve daha güzel, daha güçlü, daha olgun, daha başarılı eserler yazmaya teşvik etmektir. Okura, izleyiciye ve sanatçıya kılavuzluk yapmadır.

Eleştirmen

İnsan bilmediği bir alanda eleştiri yapamaz. Hatta çok iyi bilmediği bir alanda da tenkit yapmamalıdır. Bu kendine değer verme, haddini bilme ve eser sahibine bir saygıdır. Eleştirmen, hangi sanat eserini eleştirecekse o sanat dalının gerektirdiği birikime sahip olmalıdır. Bu yüzden, eleştiri yazmak kolay bir iş değildir.

Eleştirmen; bir eseri veya kişiyi şekil, ruh, konu ve anlatım bakımından inceler. Bu da gösteriyor ki eleştiri yazarı,

her konuda eleştiri yazısı yazamaz. Ancak uzmanı olduğu alanda yazabilir. Değilse kendini küçük düşürür.

Eleştirmen, bir sanat yapıtının gerçek değerini, içeriğini, yapılışını, değerli ya da değersiz yönlerini ortaya koyar. Eleştirmecinin görevi güzellik yaratmak değil, aksine daha önceden yaratılmış güzelliği incelemek, değerini ortaya koymak ve onu okurlara tanıtmaktır.

Eleştiri belirlenen eseri iyi ve kötü, doğru ve yanlış yönleriyle tanıtmayı amaçlar. Ancak yazar mutlaka objektif olmalı ve eseri dikkatle incelemelidir. Analiz ve sentezlerini iyi yaparak yorumlayabilmesi için geniş esere açılardan bakabilmeli, geniş bir bilgiyle ve dikkatli hassasiyetle eseri değerlendirmeye çalışmalıdır. Bu da şüphesiz bir çok çalışma ve kabiliyet işidir.

Eleştirinin Özellikleri

Eleştirilen düşünce, ilim ve sanat eserinin kimin tarafından, hangi zaman ve çevrede, hangi şartlar altında yazıldığı dikkate alınmalıdır. Eserin kendi konusunda yerli ve yabancı benzerleriyle karşılaştırması yapılmalıdır.

Ayrıca eleştirilen eserin sanatçısının orijinal görüş ve duyuları belirlenir. Eserin sanat dünyasına ne gibi bir katkı yaptığı ortaya konur. Eleştirilen bir sanat eseri konusu, dili, üslubu, tekniği, kahramanları, gözlem ve betimlemeleri bakımından değerlendirilir.

Bir sanatçı eleştirilirken orijinal yanları belirtildiği kadar, aynı zamanda hataları, sanatını geliştirmesi için yapması gerekenleri de açıklanır. Eleştiriye konu olan eser, yalın bir dille tanıtılır.

Bir eserin eleştirisini yapan kişi o türde kendisi eser vermiş olmayabilir. Mesela şiir yazmayabilir, iyi bir şair

olmayabilir. Zira eser sahibi olmak başka, eleştirmen olmak başka bir şeydir. Eleştirmen için önemli olan, bu konuda eser vermeden ziyade, o türün bütün özelliklerini çok iyi bilmesi, başka örneklerle karşılaştırarak eserin gerçek değerini taraf tutmadan belirleyebilmesidir.

Bir eleştiri yapılırken doğrudan esere yönelik olmalıdır. Eleştirilen eserin kimin tarafından, zaman ve çevrede, hangi şartlar altında yazıldığı dikkate alınmalıdır. Eserin olumlu ve olumsuz yönleri birlikte ele alınmalıdır. Konu, yazının sonuna dek değerlendirilmesi yapılan esere bağlı kalmalıdır. Eser ile ilgili, değer veya değersizlik ifade eden yargılar, eserden alınacak örnekler ile gösterimelidir.

Son olarak şunu söyleyelim ki, Allah Teâlâ'nın kitabı Kur'an-ı Kerim'in ve Resulullah (sav) Efendimizin sahih sünnetinin dışında her eser yazan veya sanat eseri ortaya koyan, eleştiri konusu olabilir.

Eleştiri Çeşitleri

Eleştir/ tenkit sanat yapıtlarını tanıtmak, açıklamak, sınıflamak ve değerlendirmek amacıyla yazılan yazıların tümüne verilen isimdir. Buna göre eleştiriler; okura dönük eleştiri, topluma dönük eleştiri, sanatçıya dönük eleştiri, esere dönük eleştiri gibi kendi içinde bölümlere ayrılır. Daha başka eleştiri türlerinden de söz edilebilir ama bizi yakından ilgilendirmedığı için, isterseniz bu kadarcıkla yetinelim.

Eleştiri, özgün sanatların arasında değildir. Eleştiri, edebî esere veya başka sanatlara bağlı bir türdür. Eleştirinin varlığı, kendisi dışında bir sanatı gerektirir. Edebî eserin konusu bütün maddî ve manevî varlığı ile yazar, çevresi ve kâinattır. Eleştirinin konusu ise sanat eseridir, bir başkasının yazdıklarıdır. Yani eleştiri, bir dil yapıt üzerine ikinci bir dil

varlığıdır. Eleştiri, doğrudan kaleme alınmaz. Eleştirinin yazılabilmesi için ortada eleştirilecek kişi veya eser olmalıdır.

Eskilerin tenkit dedikleri eleştiri herhangi bir yanlış, çirkin, kötüyü, hatayı, kusuru, eksikliği, günahı, vebali iyi niyetle tespit ederek onu sevap, fazilet, doğru, güzel, iyi, tam ve kâmil olana çevirmek için yapılan söylem ve eylemlerdir. Burada amaç Allah için insanları eğitmek ve iyiliğe teşvik etmek, hata ve kusurlardan korumaya çalışmaktır. Belki de en güzel, faydalıya, hayırlı ve kalıcı olana teşvik etmektir.

Bir de bilimsel eleştiriler vardır. Orada asıl amaç, doğrunun ortaya konulması, yanlış bilginin düzeltilmesidir. Burada muhataplar tanınsın veya tanınmasın, önemli değildir. Buralarda niyet sorgulaması da biraz arkalarda kalır önem ve öncelikte. Bu yüzden alimlerin bilgi üzerinden yaptıkları eleştiriler, kaçınılmaz gerekliliktir. Bu bilgi gizlenemez, saklanamaz, saptırılamaz. Alimin sorumluluğuna ters düşer bunlar. Ama yukarıda dikkat çektiğimiz yöntem ve ifade biçimi elbette önemini asla kaybetmez. Nezaket ve kibarlık herkesten çok bilginlere yakışır herhalde. Onlar toplumun tabii örnek ve önderleri değil midir?

Eleştirinin Faydaları

Usul ve âdâbına uygun olarak yapılan eleştiriler, insanları daha çok çalışarak daha iyi eserler vermeye teşvik ederler. Bu açıdan bakıldığında eleştirinin faydasını uzun uzadıya açıklamaya gerek yoktur sanırım.

Belki bu arada bilgili ama cesaretsiz, şanına şöhretine leke geleceğini zanneden bir çok ehliyetli insanı eser vermekten korkutup kaçırabilir. Buna ne kadar hayıflansan azdır, ama bunlar vardır diye eleştirinin nimetlerini de inkar edemeyiz. Artık öyleleri de bir çaresini bulmalıdırlar.

Ne gibi mi?

Eskiden alimler bir kitap yazdıklarında topluma sunmadan önce belli başlı alim dostlarına sunar, onları inceletir, eleştirirlerini alır, varsa hataları tashih ederlermiş. Bu yüzden o eserlerin başında bir veya daha çok “takriz” yazıları okuruz. Bu ne güzel bir metottur değil mi!

Eleştiriden korkan müelliflerin yapacağı bir şey daha var ve bunun da örnekleri geçmişte çok görülmektedir. O da eserinin ölümünden sonra yayınlanmasını istemektir. “Ben gittikten sonra ne derlerse desinler, umurumda değil” diye düşünmektir. Hiç tasvip ve tavsiye etmediğimiz bir yol ve yöntemdir bu...

Bunu bir de insanı ayartan, afetlere salarak mahveden şandan, şöhretten ve bunlarla gelen gurur, kibir, enaniyet ve kendini beğenme gibi manevi hastalıklardan kurtulmak, ihlas ve samimiyeti, halis muhlis Allah için olma erdemini yitirmemek için yapan babayiğiller de vardır. Onlara derin bir saygı ve sevgimiz, tadirlerimiz vardır.

Evet, insan kalbini sürekli kontrol etmeli, eylem ve söylemlerini ölçüp biçmeli, amacı iyi tespit etmeli, yanlış varsa düzeltmeli, buna muvaffak kıldığı için Allah’a şükür, buna vesile olan eleştirilenler varsa onlara da teşekkür etmelidir. İyi insanlar söze kulak verir ve en iyisini alır uygularlar.

Keşke benim yazılarımı dostlarım eleştirirler de olumlu veya olumsuz buldukları yanlarını gerekçeleri ile ortaya koysalar. Acı olan ilgisizliktir. Çünkü değersizlik anlamına da gelebilir bu. Ayrıca bir merak konusudur. mesela ben, yazılarımdaki eleştirilecek yerleri görüyorum. Çok konularda çok hızlı yazmam beni bazı hatalara sürüklüyor. Ben onları biliyorum. Acaba başkaları benim tespit ettiğim o hatalarımı

biliyor mu? Elbette bir başka merak konusu da, onların bilip de benim bilmediklerim. Veya farkına varamadıklarım. Keşkelerim bunlar yüzündendir.

Eleştirinin Zararları

Az önce eleştirinin faydasını açıklarken “usul ve âdâbına uygun olarak yapılan eleştiriler, insanları daha çok çalışarak daha iyi eserler vermeye teşvik ederler” demiştik. Orada kısmen eleştirinin bazı korkakların eser vermesini engellediğini de söylemiş, bunu aşmanın yollarından bahsetmiştik. Acaba bunu eleştirinin bir zararı olarak düşünebilir miyiz? Böyle düşünmekte ne derece haklıyız? Okuyucularımız ne düşünür bilemiyorum ama benim kanaatim öyle düşünmememiz şeklindedir.

Aslında eleştiriye kötü kılan, eleştireni sevimsiz, eleştirilene de öfkeli yapan, böylece insanların arasının açılmasına sebep olan, çoğunlukla eleştirinin bizzat kendisi değil, yapılış yöntemi, üslubu, tarzıdır. Buna bir de eserin değil, kişilerin şahsiyetinin söz konusu edilmesi gibi alakasız bir yanlışı katabiliriz. Zaman, zemin, şartlar ve insanların içinde bulunduğu maddî ve manevî ortamlar da buna dahil edilebilir. Bütün bunlar düşünüldüğünde eleştirenin kendisi de elbette eleştiriye açık olacaktır.

Eleştiriye en fazla olumsuz kılan bir husus da, eleştiren insanın kendisini “veren el”, eleştirilene de “alan el” olarak hissettirmesidir.

Nasıl mı?

Mesela eleştiren öyle bir ifade biçimi, ses tonu, jest ve mimikler kullanır ki, her halinden kendisinin daha bilgili, görgülü, usta, mahir ve üstün olduğunu, eleştirdiği insanı da bilgisiz, görgüsüz, cahil, kaba saba, beceriksiz gördüğünü ya

hissettirir, ya da açıktan belli eder. Bu durum ise her haliyle ifade biçimine sirayet eder. Ne kadar da saklamaya çalışsa, kullandığı dil ve üslup, kendisinin gurur ve kibrini belli ederken, ötekini alaya alan, istihza eden, hakir görerek aşağılayan, ezen bir dil ve üsluptur. İşte eleştirilen kişiyi asıl kızdıran ve aslında içinden doğruladığı eleştiri konularını bile öfkesine kapılarak inkar ettiren bu yöntem, bu tarz, bu tavır, bu dil ve üsluptur. Yapılanı büsbütün faydasız kılan, üstelik aradaki var olan muhabbet bağlarını da kopardığı için zararlı olan eleştiri biçimi budur.

Bir insana kalabalık içinde nasihat etmek, aslında onu insanlar içinde küçük düşürmektir. İsteddiği kadar kurnazlık ederek “ben senin iyiliğin için söylüyorum” desin. Hayır, öyle değildir. Onu ezmek istemektedir aslında. Onu ezmek ve kendini üstün kılmaktır asıl amaç. Gerisi merasimden öte bir şey ifade etmez. Ya da kızarak, bağırarak, hakaret ederek eleştirmek, aslında eleştirmek değildir. Eleştirileni rezil rüsvay etmektir. Kuzu kılığında bir kurttur saldıran.

Ancak eleştiri bir yazı türü olunca, bunun gizlisi saklısı nasıl olacaktır? Bu mümkün değildir. Öyleyse yukarıda dillendirdiğimiz mahzuru nasıl giderecek, eleştirinin önündeki bu duygusal engeli karşılıklı olarak nasıl aşacağız? Mesele çok mühim!

Bu yüzden eleştirilerde en önemli husus, “öküzün altında buzağı arama sayılacak” tarzda iş olsun türü eleştiri girişimlerinden sakınmaktır. Bunun için başta iyi niyetli, peşin hükümden uzak gerekir. Amacı iyi tespit etmek kadar, eleştirilenin amacını da doğru anlamaya çalışmaktır. Eleştirilen insanın algılaması da çok önemlidir. Eleştiren insan ne derse desin, eğer yöntem, tarz, tavır, üslup, ifade biçimi karşıdaki insana neyi algılatıyorsa, bir yerde önemli olan odur. Çünkü

niyetler kalptedir, onu tespit çok zor. Bu yüzden iki taraf da kendi samimiyetini kontrol ve muhasebe etme durumundadır.

Bediuzzaman Said Nursî eleştiride zararlı olabilecek bir noktaya temas ederek kendi bağlılarına bir tavsiyede bulunur: “Tenkid, edebî, fennî ve kinâî asârı tetkik ile iyi ve fena cihetlerini şahsiyâta taarruz olmaksızın bilmuhâkeme göstermektir. **Gıpta**, bir kimsenin nâil olduğu ni’metin zevâlini istemeksizin kendisi de o ni’mete nâil olmayı arzû etmektir.

Lûgat ma'nâları böyle olan iki tâbirden tenkid, hakikatte tahkir olmadığı gibi, gıpta da hased yâni, kıskançlık etmek değildir. Fakat, mâdem ki, nefis emmâredir. Söyleyene üstünlük fikrini verdirip onu enâniyete sürüklemesi ve söylenilene de “tahkir ediliyorsun” hissini verdirip hizmetin esâsı olan ihlâslı muhabbeti, birlik ve beraberliği bozması ihtimâli olduğundan bu kudsi hizmetteki kardeşlerin kusurlarını kendimizde mevcûd bilip, onlara acımak ve ıslâhlarına duâ etmek ve meziyyetlerini de kendimizde hâzır bilip, bir nev’i ayrılık demek olan gıptaya lüzûm hissetmeden onların meziyyetleriyle fikren ve hâlen şâkirâne yaşamak gerektir.”¹

Eleştiri Nedir Ne Değildir?

Buraya kadar aslında eleştirinin, bir başka deyişle tenkidin ne olup olmadığını gördük sayılır. Eleştiri veya tenkit, bir insanı, bir grubu, bir eseri, bir konuyu doğru ve yanlış yanlarını bulup göstermek amacıyla incelemek, araştırmaktır. Asla bazılarının zannettiği gibi açık arama, kusur

¹ Bediuzzaman Said Nursî, Lemalar, 21. Lema. yakın ilgisi olan bir meseleyi genişçe açıklar.

kovalama veya kin ve düşmanlık vesilesi değildir. Aksine eleştiri doğruyu ve yanlış delilleri ile araştırmak ve bulunanı ikna edici seviyeli bir dille ortaya koymaktır. Bunun sevgi ve yergi ile alakası yoktur. En azından olmamalıdır. İnsan sevdiğini de eleştirebilir, sevmediğini de. Ama eleştirmen / münekkit asla bu duyguları belli etmemeli, işini sevgi ve yergiden bağımsız yapmalıdır.

Eleştiri demek, ille de menfi yanları ortaya koyarak müspet yanları gizlemek demek de değildir. Müspet cihetleri göstermek ve tebrik etmek de bir eleştiridir.

Ortaya bir eser koyan istese de istemese de eleştiriye hedef olacaktır. Buna peşinen açık olmalıdır. Eleştiriden korkmak, kimilerini eser vermekten alıkoyarmış, bunun acı örnekleri tespit de edilmiş. Aman ne kadar da yanlış bir düşüncedir bu.

İşte görüyorsunuz, bizim yazılarımıza severek katılanlar da var, yanlış bularak katılmayanlar da. Bazen hiç kastetmediğimiz manalar ve hükümler çıkarırlar da. Biz sık sık söylüyoruz, yeter ki hakaret olmasın, hepsine açığız. Hepsine verilecek cevabımız da olabilir, ama çoğunu tatlı bir tebessümle susarak karşılıyor ve gıyaben dua ediyoruz. Bazen şimdi olduğu gibi toplu cevaplar da veriyoruz. Tek arzumuz, İslam terbiyesinin de haram kılıp yasakladığı alay ve aşağılama olmasın. Çünkü bunlara cevap vermek, ikinci kez üzölmekten başka ne yarar sağlar ki?

Şimdi şunu soralım: Bugün işlerini beğendiğimiz ve övdüğümüz kimi insanlar, yarın yanlış yaparlarsa ve biz de buna binaen onları yanlış bulur ve tenkit ederek eleştirirsek, bu bir çelişki midir? Bunun için “dün övüyordunuz, şimdi niye yeriyorsunuz?” denilebilir mi?

Hayır! Bu ne kadar basit bir düşüncedir Allah aşkına!

Sonra iyi niyetlerine inandığımız ve sevdiğimiz kimi insanlara sırf bazı işleri yanlış yaptılar diye düşman mı olalım? Ya da insanımıza ve kutsal değerlerimize savaş açmış birileri şimdi bir iki iyi iş yaparlarsa, bu işlerine “iyi” demeyelim mi? Veya sürdürdükleri düşmanlıklarını unutarak onlara dost mu olalım?

Böyle bir şey olabilir mi?

Siyasette de durum böyledir. Bir partiye oy verilirken zaman, zemin, şartlar, imkanlar, getiriler, götürüler, karşı görüşün durumu, gücü, verebileceği zararlar, konjonktür, dünya şartları dengeler ve pazarlıklar gözetilebilir.

Siyasi partiler de büyük kurumlardır ve içlerinde her cihetten birlik olmayabilir. Hele Türkiye gibi derin güçlerin etkin olduğu ülkelerde Allah bilir kimlerin aday kontenjanları ve veto hakları vardır. Siyasetten uzak olduğumuz halde okuduklarımız, duyduklarımız nice gerçekler vardır. İşte Ergenekon Davası sebebiyle 28 Şubat sonrasının ayağa düşen gizli görüşmeleri, tehditler, vetolar, müdahaleler, hatta cinayetler ortada.

Şimdi böyle bir ortamda her yanlış yapana “bir daha oy vermem” demek çare midir? Veya şartlar gereği tekrar oy vermek mecburiyetinde kalmak, kendine ihanet etmek midir?

Bence değildir. Bazen bünyenin hastalığının tedavisi için acı bir ilacı içmek zorunda kalabilir insan. Çaresizlik böyle bir şeydir...

Atalar “büyük lokma yut, büyük söz söyleme” demişler.

Sevgilerimiz de, yergilerimiz de ilkeli, ölçülü ve dengeli olmak zorundadır. Yoksa utanabilir insan Allah korusun...

Eleştiride Ölçü

Dikkat edilirse eleştiride sadece doğru veya yanlış yanlarını bulmak değil, her iki yanlarını beraber bulmaktır. Üstelik bir de bunun sebeplerini serdetmek ve varsa kanıtlarını bulup göstermektir. Bunlar yok ise, □tenkit□ ve □eleştiri□ ile suizan ve iftiranın farkı nedir?

Bu yüzden iş olsun diye başkalarını beğenmemek ve itiraz etmek, veya kin ve nefretimizi göstermek maksadıyla delilsiz mesnetsiz, veya ipe sapa gelmez vehim ve bahaneler ile bir insanı kötülemek, tenkit ve eleştiri değildir.

Aksine bu, çok kötü bir huy, ferdi ve ictimâî çok tehlikeli ve zararlı bir hastalıktır. Çünkü bu kendini beğenmişlik ve kibir alameti olan çirkin tavır ve davranışlar, sosyal ilişkilere çok büyük zararlar verir, birlikte çalışmalara büyük engeller oluştururlar. Bunlardan fert ve cemiyet olarak mutlaka kaçınmamız lazımdır.

Tekrar ediyorum kusur aramak hoş şey değildir. Hatta ayıptır, günahdır. Tek taraflı tenkit hoş şey değildir. Olur olmaz şeylere itiraz etmek, yapılanları beğenmemek, daha iyisini söylemeden fikirleri reddetmek, her söze “hayır”, “öyle değil”□ diye başlamak da hiç hoş değildir. İtiraz yalnızlık getirir, dostları kırar, sosyal ilişkileri bozar. Tefrika sebebidir. Müslümanlar için birlik beraberlik öğüdü veren ve tefrikadan sakındıran Yüce Allah da razı olmaz bunlardan.

Hele bazı hulku dar, kalbi katı, cahil ve hasta tipler vardır ki, kendisi hiçbir şey yapmaz, ama oturur iş yapan herkesi bir bahane uydurarak kötüler. Tutar bu yaptığına da utanmadan sıkılmadan □tenkit□ ve □eleştiri□ der. Ne alakası varsa?

Böylesi tipler inkar edemedikleri yapılanları ise boş detay, yersiz ayrıntı, işe yaramaz teferruatlar görür, gösterirler.

Kendilerinin hiçbir eseri yokken, az da olsa ortaya bir iş koyan, geride bir eser bırakanları çekiştirirler.

Bunların en büyük özelliği toptancılıktır. Sabırla zafere yürümenin adı olan □tedriciliğe, yani aşamalı harekete inanmazlar. Daha doğrusu dayanamazlar. Bu yüzden dayanan ve direnen başarılı uzun soluklu başkalarına da tahammül edemezler.

Oysa Allah bu kainatı böyle altı aşamalı bir devirde yaratmıştır. Her mevsim üç aydır. Bir kabak bile bir anda olmaz. Üzümler bile sabırla önce koruk olur ekşidir, sonra olgunlaşır üzüm olur, tatlılaşır. Bir çocuk bir yılda ayağa zor kalkar. Bir mektep yıllarca sürer. Bir devrim bir günde olmaz. Bardağı taşıran son damla, kendinden önce damlayan binlerce benzerinin üstüne konarak taşıрма zaferine eriştirmiştir. Bir iftihar ve övünme varsa herkesindir.

Evet, hiçbir zaman her şey bir anda olmaz. Allah Teâlâ□nın muradı böyledir ve kainata kanununu böyle koymuştur. □Her şeyi bir anda istemek, hiçbir şey istememektir.□

Bunu bir devlet ve medeniyet inşası boyutunda bir düşünsek?

İslam Açısından Eleştiri

Eleştirmek, iyi niyetli olarak kendi kuralları içinde olursa İslam açısından günah olmak şöyle dursun, hayırlı, faydalı ve sevap bir iştir.

Aslında yanlış anlama “eleştirinin/tenkidin ne olduğunu doğru anlamamaktan kaynaklanıyor. O da eleştirinin sadece olumsuz yanların anılması, konuşulması sanılmasındandır. İşin içine bir de “mir’a, cidal, tartışma, ağız dalaşmasının” kötü olarak bilinmesi karışınca, gerçeği tam tespit edemeyenler

soruyor: “Bir Müslümanın canı, kanı, malı, ırzı bize haramdır. Ona küfredilmez, kötü söylenmez, gizli kusurları araştırılmaz, ayıbı eksiği yüzüne vurulmaz, dedikodusu yapılmaz, sui zan edilmez, münakaşa da çirkin görülmüş ve terki istenmiştir. Öyleyse nasıl eleştiri yapacaksın? Nasıl onu ayıplayacak, kusurlarını zikrederek utandıracaksın? Sen onu sevmeye, varsa kusuru gizlemeye ve af etmeye mecbursun.”

Tamam, bütün bunlar doğrudur, ama eleştirmek Müslüman kardeşlerimizi sevmeye ve desteklemeye, en azından dua etmeye mani değildir. Hele hele eleştirmek asla ve kat’a düşmanlık etmek hiç değildir. Bu yazıların yazılış amacı da böyle zannederek öyle yapanları uyarmak, böylece bunların elinden hem fert ve cemaatleri kurtarmak, hem de cemaat üstü büyük İslam kardeşliğini, ümmet birliğini korumaktır.

Kimse Eleştiriden Kaçamaz

Ancak bir şey daha var, hiç kimse, hiçbir grup, hiçbir cemaat, hiçbir millet kendisini eleştirenlere “bizi eleştirme, sen kendine bak, başka işin yok mu senin?” demesin. Bilakis hatasını gösterenlere teşekkür etsin. Bunu manevi bir yardım bilsin ve Hz. Ömer (r.a.) gibi “yanıldığımda beni düzeltecek kardeşlerim var” diyerek Allah Teâlâ’ya hamd etsin, şükür etsin.

Kimse eleştiriden kaçamaz. “Size ne? Bırakın bizi, kendi kusurumuzla yaşayalım, karışmayın bize” demek acaba ne kadar İslam’a uygundur? Ne kadar Nebinin (sav) ahlakına uyar? Hangi kitapta böyle yazar?

Günümüzde bazı cemaatler, bazı güzel insanların etrafında kümelenenler, bazı alimlerin, mürşitlerin, liderlerin sevenleri, büyüklerine, yollarına ve kendilerine karşı yapılmış akla, mantığa ve ahlaka aykırı olan tenkitlere karşı tepki

vermekte elbette haklıdırlar. Tamam ama, neden her yapıcı eleştiriye de şiddetle itiraz ediyor ve çoğu zaman da kin, nefret ve hakaretle cevap veriyorlar? Bu halet-i ruhiye neyin alametidir?

Kendi kusurlarımızı dile getirerek bir değişim ve gelişim arzu etmemize rağmen, “bu kadar yazı yazmakla eline ne geçecek?” diye yazdığımız eleştirileri tenkit edenlere diyorum ki, “eğer hak verir de dinlerlerse elime işte bu büyük kardeşlik geçecek. Birbirimizi iyi tanıma, karşılıklı güven, sevme ve sayma geçecek. Bundan da birlik ve dirlik, güç ve kuvvet, nihayet hakiki ve mecazi manada “devlet” ele geçecek.”

Az mı?

Denemeye değmez mi?

Yeter ki insanlar ne dediğimizi dikkatle okusunlar, akl-ı selim ile anlamaya çalışsınlar, iyi niyetimizi görsünler de istifade etsinler.

Burunlarından soluyarak öfkeyle okuyanlar varsın bizi sevmesinler, hakaret yağdırsınlar ne çıkar?

Allah kalpleri biliyor!

Bir hocayı sevmek ve korumak amacıyla –aralarında yerle gök arası ilim ve fazilet farkı olsa bile- başka bir hocaya hakaret etmek, acaba hangi akla, imana ve ahlaka sığar?

Kendilerine “biz muhabbet fedaileriyiz, husumete vaktimiz yoktur” diyenlerin, eğer sözlerinde sadık iseler, buna hakaret ve aşağılama yerine ikna edici bir cevaplarının olması gerekmez mi?

Heyhat, muhabbet fedailerinin nasıl bir canavara dönüşerek yerden ve gökten insanlar üstüne ölüm kustukları maalesef gördük. Eleştiriye tahammül edemeyenlerin, yeryüzünün en kibirli, en gaddar, en bencil ve en hain, en

zalim insanları olduklarını tarih tescilleyerek kayda geçti ve onlardan kurtuluş gününü halk bayram ilan etti.

Bu gerçekler meydanda iken kimse bize, “sizin bize tavsiyede bulunmak haddinize düşmez” demesin, Müslümanların birbirlerine “hakkı tavsiye etmesi” birbirlerine kardeş, dost ve veli olmaları sebebiyledir. Müslümanları birbirlerine kardeş, dost ve veli kılan Allah Teâlâ’dır. Hakta ve sabırda tavsiyeleşmek de onun emridir.

Bahsi İbrahim Kiras’ın sözüyle bitirelim: "Alkışçı bulmak kolaydır, çünkü bu işi yapmak için fazla bir donanım gerekmiyor. Ama yanlışlarınızı gösterip sizi uyaracak ve belki yol gösterecek evsafa kişilere her köşe başında rastlayamazsınız."²

Eleştiriye Karşılık Nasıl Olmalıdır?

Aksini düşünenlere hatırlatırım: Ey Müslümanlar, sizi her eleştiren düşmanınız değildir. Bunlar, sizin gibi hizmet etme tarz ve üslubunuzu beğenmedikleri için aranızda olmuyor olabilirler. Bunun size ne zararı var? Bazı kafirler “ya bizdensin, ya düşmansın” diyebilir. Siz böyle söyleyemezsiniz. Bu kadar kuşkucu olmayınız etrafınıza karşı. Kendinizi “etrafınızı Müslüman düşmanlarınız kuşatmış” gibi sanmayınız, iyi ilişkileri böyle bir vehme kurban etmeyiniz lütfen. Biz dinimize ihlas ile hizmet eden herkesi seviyor ve hizmetlerini takdirle karşılıyoruz. Bırakınız bunları, farzı muhal size düşman bile olsak, sizin davranışınız yine böyle olmamalı.

² <https://www.habervaktim.com/yazar/86852/ak-partiyi-elestirmenin-dayanilmaz-agirligi.html>

“Ya nasıl olmalı?” dersenez, benim yerime cevabı Kur’an’dan alınız derim:

“İyilikle kötülük bir olmaz. Kötülüğü en güzel bir şekilde sav. Bir de bakarsın ki, seninle arasında düşmanlık bulunan kimse sanki sıcak bir dost oluvermiştir.” (Fussilet, 34)

Bizim kardeşlerimize bir eleştirimiz varsa o da “din kardeşliği” namınadır, hayır ve ıslah adıdır, insanları tanıştırma, yaklaştırma ve kaynaştırma adıdır. Allah rızası içindir. Bunda samimi ve ihlaslı olmaya çabalıyoruz. Kendimizi temize çıkarmayalım şimdi ve diyelim ki “yani en azından öyle olmalıdır”.

Zaten böyle ihlaslı değilse, işin içine riya, süm’a girmişse, fahr, kibir, ucb girmişse, daha baştan heba olmuştur onca emekler ve işler. Yani sonuçta her hal-ü kârda kimden hangi hakla ne beklenebilir ki?

Fakat bunu öğrenmek, okumak ve yazmak kolaydır da içselleştirmek, huy edinmek, bilinçli bir davranış biçimi haline getirmek o kadar kolay değildir.

Eleştiri Bir Sınavdır

Yeri gelmişken söyleyeyim, kişilerin ve cemaatlerin kendilerini her eleştireni dışlaması, bir Müslüman olarak hak ettiği sevgi ve saygıdan mahrum etmesi, hatta gücünün yettiği yerlerde onun işi, aşu ve şerefiyle oynaması, yani tabiri caizse “mahalle baskısı” uygulaması, evvela haksız ve çirkin bir davranıştır. Saniyen bu bir sindirme hareketi olarak örtülü bir sansürdür. Salisen fikir hürriyetine ve ifade özgürlüğüne vurulan büyük bir darbedir.

Biz herhangi bir kişi veya cemaati eleştireceğiz, onlar haklı veya haksız olduğumuzu delil ile ispatlama veya yanıldığımızı gösterme yerine bize hakaret edecekler,

dışlayacaklar, kimi haklardan mahrum edecekler, tehdit edecekler öyle mi?

Yok öyle yağma!

Böyle bir hak da yoktur!

Bu Müslümanlık da değildir.

Bu hele hizmet adamlığı hiç değildir.

Bu, dillerden düşmeyen tevazu, mahviyyet, af, merhamet ve hoşgörüyü de bir ihanettir. Böyle bir ortamda ilim de olmaz, fikir de olmaz, adalet de olmaz, medeniyet de olmaz. Kimse ayeti yanlış anlamasın; sadece aynı cemaate mensup olanlar değil, “bütün Müslümanlar kardeşler” ve hakları vardır.

Biz “İlim ve İktidar” kitabımızda alimlerin yöneticilere ve halka hakkı söylemeleri, yeri geldiğinde muhalefet ederek doğruyu göstermeleri gereğini, bunun için çağımızın geliştirdiği sivil itaatsizlik, pasif direniş ve demokratik muhalefet kavramlarını kullanma gereğini uzun uzun yazmıştık. Şimdi de bu kitapta kendimiz ve ümmetimiz için bazı eleştirilerde bulunacağız. Bu onları sevdiğimizizin, kayırdığımızın ve esirgediğimizizin bir alametidir.

Unutmadan ifade edelim ki “eleştirilmek” dahi aynen “eleştirmek” gibi bir haktır. Evet, haktır ama belli bir seviyede eğitim ve terbiyesini tamamlayamamış nefisler için eleştiriye hazmetmek çok zordur. İşte tevhid mücadelesinin acı sahneleri ortadadır.

Ne yapalım, “Asr Suresi”ni daha çok okuyarak anlamaya ve içselleştirmeye çalışacağız. Başka çaremiz mi var?

KOLAY HARCAMAK

Din de her ilim gibi öncelikle kendimiz için gerekli bilgileri içerir. Her ilim dalı gibi onun da kühünü kavrayabilmek için bütüncül yaklaşmak gerekir. Evet, bu bilgileri öncelikle kendimiz ihlas ve samimiyetle yaşamak için öğrenmeliyiz. Sonra başkalarına öğretmek de yine her zaman temel amaçlarımızdan olmalıdır. Çünkü din, toplumda “cemîan / toptan” yaşanır. Allah Teâlâ’nın bu sağlam ve kurtarıcı ipine toptan sarılmamız gerekir. Kurtuluşumuz, dini doğru öğrenme ve içtenlikle yaşamada birlik sağlayabilmekte, dine ters inanç ve davranış biçimlerine yönelerek tefrikaya, ayrılıklara düşmemektedir.³

Cemiyette üç beş kişinin dini çok iyi bilip yaşaması yetmez. Hiç yoktan iyidir elbette ama toplumun kurtuluşu için yetmez. Evet, zaman gelir, “gemisini kurtarana kaptan” denir. Ama bu olağanüstü zor zamanların mecburiyetidir. Atasözünde

³ Bkz. Al-i İmran 103: “Hep birlikte Allah’ın ipine (İslâm’a) sımsıkı yapışın; parçalanmayın. Allah’ın size olan nimetini hatırlayın: Hani siz birbirinize düşman kişiler idiniz de O, gönüllerinizi birleştirmişti ve O’nun nimeti sayesinde kardeş kimseler olmuştunuz. Yine siz bir ateş çukurunun tam kenarında iken oradan da sizi O kurtarmıştı. İşte Allah size âyetlerini böyle açıklar ki doğru yolu bulasınız.”

olduğu gibi artık batan gemi karşısında tek başına kalınan son anların durumu. Yoksa olağan durumlarda her insan, aynı zamanda “din” veya “insan” kardeşleri için samimi bir davetçi, tebliğci, öğütçü, nasihatçı, öğretici, müjdecisi, uyarıcı, irşad edici, yol gösterici bir kılavuz, bir vaiz olmalıdır. Bunu da dinin her dediğini en güzel şekilde yaşayarak yapmalı, doğru, dürüst, örnek bir rehber, önder bir mürşit olduğunu fiilen göstermelidir. İyi bir Müslüman ancak böyle olunabilir.

Biz bu konulara dair bazı kitaplar yazdık. Ama her zaman kendimiz her dediğimizi en güzel biçimde yaşayan iyi bir Müslüman olabildik mi? Bu soruya “evet” demekten de, “hayır” demekten de haya ederim. Çünkü Allah Teala “kendinizi temize çıkarmayın. Çünkü O, kötülükten sakınanı daha iyi bilir” buyuruyor.⁴ Allah Teala’nın örttüğü ayıpları insanlara açmak ta ayıptır, buda utandırır insanı. Üstelik söztün, nasihatın etkisini kırar. Bırakalım örtülü kalsın. Bu et- Tevvab olan Rabbimizin af ve mağfiretine daha yakın ve uygundur.

Bunu niçin söz konusu ettim öyleyse?

Şunun için: bizler zaman zaman kendimizi de, başkalarını da yer yer yazılı veya sözlü olarak tenkit eder, eleştiririz. Peki, bu eleştirilerden maksadımız ne idi?

Eğer sadece günahı ortaya koymak ve sahibini aşağılamak, kötülemek, rezil ederek gözden düşürmek ise, bu yapılan da başlı başına bir faydasız iş, gereksiz zaman kaybı, kalbi ve dili kötülükten koruyamama olarak ayrı bir günah, bir

⁴ Necm 32. Ayetin tamamı şöyledir: “Ufak tefek kusurları dışında, büyük günahlardan ve edepsizliklerden kaçınanlara gelince, bil ki Rabbin, affı bol olandır. O, sizi daha topraktan yarattığı zaman ve siz annelerinizin karınlarında bulunduğunuz sırada (bile), sizi en iyi bilendir. Bunun için kendinizi temize çıkarmayın. Çünkü O, kötülükten sakınanı daha iyi bilir.”

vebal, bir yazık iştir. Allah Teâlâ'ya dedikoduyu, su-i zannı, kusur araştırmayı ve arabozucu laf götürüp getirmeyi haram kılmıştır.⁵ Başkasının kusuru bu amaçla görülür ve konuşulursa, bu kimseye faydası olmayan abes bir iş olmaktan daha öte, şeytana yapılan bir yardımdır. Bunu yapana “ateş dokunur”.

Hem bu ateşten kaçmaya çalıştığımız için, hem de sünnete uyararak, olumsuz yönden eleştirdiklerimizin ismini gerekmedikçe açıktan ifade etmedik. Buna rağmen tahmin yoluyla veya olaya tanıklık yüzünden onları bilenler olursa, lütfen bu ilkeye kendileri de dikkat etsinler deriz.

Eğer eleştirmekten maksat, sahibini o kötülükten kurtararak iyiliğe yönlendirmek ise, ne âlâ, ne güzel bir iştir. Bir Müslümandan başkası da beklenmez zaten. Ancak kendimizi mutlak tezkiyeden Rabbimizin makamında haya eder, affına sığınırız. Dua ediyoruz; Allah Teala yaptıklarımızı kalb-i selimden çıkan iyi niyetli çabalar kılsın, bizi ve başkalarını faydalandırsın.

Velhasıl biz de zaman zaman kendimizin ve sair kardeşlerimizin hakkında böyle tenkitler, eleştiriler yaptık. Bunları yer yer yazdık ve bazı yerlerde yayınladık. Sonra ayrı ayrı yerlerde bunların unutulup gitmesine gönlümüz razı olmadı. Bir kitap halinde derleyip toplamak istedik. Ortaya dört ana başlıkta iki kitap çıktı. İlki birey ve topluma dair değerlendirmeler ve eleştiriler olan bu kitap, ikincisi de ilim ve

⁵ Hucurat 12: “Ey iman edenler! Zannın birçoğundan sakının. Çünkü zannın bir kısmı günahdır. Birbirinizin kusurlarını ve mahremiyetlerini araştırmayın. Birbirinizin gıybetini yapmayın. Herhangi biriniz ölü kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? İşte bundan tiksindiniz! Allah'a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz Allah tövbeyi çok kabul edendir, çok merhamet edendir.”

alim ile irfan ve tasavvuf üstüne değerlendirmeler ve eleştirilerdir.

Bu eleştirilerden bir fayda çıkar mı?

Neden olmasın?

Zaten aksini düşünürsek bütün çabamız abesle iştilal demektir. İlk kitabımızda eleştirinin faydalı ve zararlı yanlarını açıklamıştık. Biz o faydaya talibiz. Kaldı ki her şeye ibretle bakana, her yazıyı tefekkürle okuyana dersler bitmez tükenmez. Hani Lokman'a demişlerdi ya:

- Bu güzel edebi kimlerden öğrendin?

Ne demişti:

- Edepsizlerden.

- Nasıl olur?

- Baktım; onların hangi işi hoşuma gitmediyse, ben onu yapmadım.

Evet, bu kadar basit. Öyleyse bu yazılara da aynen bu nazarla bakabilir, böyle sayabiliriz. Evet, neden olmasın? İyi niyetli ve mütevazı olana her şey bir ders ve ibrettir, öyle değil mi?

“Öyle olsun” der, Allah Tealaya hamd eder, emeği geçen herkese de teşekkür ederim.

Yanlış Tavır

Kur'an-ı Kerim'in açık ifadesin göre bir müslümanın terazisinin iyilikler kefesini kötülükler kefesine galip gelirse, o mümin kurtulur: “Artık kimin tartıları ağır basarsa, memnun kalacağı bir hayata girer. Kimin tartıları da hafif gelirse, Onun barınağı ‘Haviye’ olur. Onun ne olduğunu bilir misin? Haviye, kızgın mı kızgın bir ateştir!”⁶

⁶ Karia, 6-11.

Bizim zamanımızda okullarda onlu not sistemi vardı. Bir öğrenci 4,5 tan 5 aldı mı sınıfını geçirdi. Oysa 5 ile 10 arasında yarı yarıya fark vardır.

Son zamanlarda insan ilişkilerinde gri tonların önemi daha da açığa çıkmaktadır. Evet, insanlar iyi ya da kötü olmada ya beyaz, ya da siyah değildirler. Arada daha başka tonda birçok renkler de vardır.

Ama insan nefsinde bir “ucb”, yani kendini beğenmişlik vardır. Kibir ve gurur vardır. Kendini sever, çıkarını sever, zevkini, şehvetini, şöhretini sever insan. Bunları destekleyenleri de sever aynı zamanda. Bunlar iyi şeyler değildir ama, nefis de eğitilmeden önce zaten daima “kötü şeyleri emreder.” Bir peygamber olarak bu yanımıza dikkat çeken Hz. Yusuf, iyi bir uyarıda bulunmaktadır:

“Bununla beraber, nefsimi de temize çıkarmam. Çünkü Rabbimin merhamet edip korudukları hariç, nefis daima fenalığı ister, kötülüğe sevkeder. Doğrusu Rabbim Gafurdur, Rahimdir: Affı ve Merhameti boldur.”⁷

Said Nursî (k.s.) “Nefsini itham eden, kusurunu görür. Kusurunu itiraf eden, istiğfar eder. İstiğfar eden, istiâze eder. İstiâze eden, şeytanın şerrinden kurtulur.

Kusurunu görmemek, o kusurdan daha büyük bir kusurdur. Ve kusurunu itiraf etmemek, büyük bir noksanlıktır. Ve kusurunu görse, o kusur kusurluktan çıkar. İtiraf etse, affa müstehak olur.” Diyor.⁸

Mevlana, “hatasız dost arayan, dostsuz kalır” demiş. Böylesine nefsinden yana titiz insanlar, “bir dost bulamadım, gün akşam oldu” diye eseflenmeye mahkumdurlar.

Böyle zamanlarda kendimize bakmalı değil miyiz? Kendimizi nasıl sevebiliyoruz bunca ayıptan, kusurdan sonra? Aynı ayıpları bir başkasında görseydik, sevebilir miydik onları? Kendi kusurlarımızın meydana

⁷ Yusuf, 53.

⁸ Bkz. On Üçüncü Lem'a, s.628.

çıkmasından hoşlanmıyoruz. Neden acaba? Neden öyleyse başkalarının meydana çıkan kusurlarına bakıyor ve bundan lezzet alıyoruz? İnsaf bunun neresinde?

“Müslümanlar kardeşdir” diyor kutsal kitabımız. “Bu kardeşliği koruyun, kardeşlerinizin arasını düzeltin, kavgaları önleyin, yeni kavgalar oluşturacak yalandan, iftiradan, asılsız haberleri araştırmadan kabulden, alaydan, hakaretten, kötü lakaptan, sû-i zandan, kusur araştırmaktan, dedikodudan, laf götürüp getirmekten, ırkçılıktan, büyük küçük günahlardan kaçının” diyor “Hucurat” suresinde.

Kesip Atmayalım

Ama ehl-i küfür ve fık ve nifak ve şeytanlar ise kin istiyor aramızda, düşmanlık istiyor, ayrılık istiyor, parçalanmışlık istiyor, zayıflık istiyor, eziklik ve zillet istiyor. Bir Müslüman bu tür düşmanlarını nasıl dinleyebilir?

İslam ahlakçıları insanları bu konuda insafı olmaya davet ile uarmaya çalışırlar. İşte onların bu son asırdaki temsilcilerinden birisi olan Üstad Said Nursî yine şöyle söyler: “İnsanın hayat-ı içtimaiyesini ifsad eden bir desise-i şeytaniye şudur ki: Bir mü'minin birtek seyyiesiyle bütün hasenâtını örter. Şeytanın bu desisesini dinleyen insafsızlar, o mü'mine adâvet ederler.

Halbuki, Cenâb-ı Hak, haşirde adalet-i mutlaka ile mizan-ı ekberinde a'mâl-i mükellefni tarttığı zaman, hasenâtu seyyiâta galibiyeti-mağlûbiyeti noktasında hükmeyleyler. Hem seyyiâtın esbabı çok ve vücutları kolay olduğundan, bazan birtek hasene ile çok seyyiâtını örter. Demek, bu dünyada o adalet-i İlâhiye noktasında muamele gerektir.

Eğer bir adamın iyilikleri fenalıklarına kemiyeten veya keyfiyeten ziyade gelse, o adam muhabbete ve hürmete müstehaktır. Belki, kıymetler bir tek hasene ile, çok seyyiâtına nazar-ı afla bakmak lâzımdır.

Halbuki, insan, fitratındaki zulüm damarıyla, şeytanın telkiniyle, bir zâtın yüz hasenâtını bir tek seyyie yüzünden unuttur, mü'min kardeşine

adâvet eder, günahlara girer. Nasıl bir sinek kanadı göz üstüne bırakılsa bir dağ setreder, göstermez. Öyle de, insan, garaz damarıyla, sinek kanadı kadar bir seyyie ile dağ gibi hasenâtı örter, unuttur, mü'min kardeşine adâvet eder, insanların hayat-ı içtimaiyesinde bir fesat âleti olur.

İşte, ey şeytanın desiselerine müptelâ olan biçare insan! Hayat-ı diniye, hayat-ı şahsiye ve hayat-ı içtimaiyenin selâmetini dilersen ve sıhhat-i fikir ve istikamet-i nazar ve selâmet-i kalb istersen, muhkemât-ı Kur'âniyenin mizanlarıyla ve Sünnet-i Seniyyenin terazileriyle a'mâl ve hâtrâtını tart. Ve Kur'ân'ı ve Sünnet-i Seniyyeyi daima rehber yap. Ve "Eûzü billâhi mine'ş-şeytânî'r-racîm" de, Cenâb-ı Hakka ilticada bulun."⁹

Şimdi bakıyoruz, Müslümanlar din kardeşlerini çok rahat harcıyorlar. Hatta dün omuz omuza muhalifleri olan ehl-i küfür veya fiska karşı mücadele verenler, şimdi birbirlerini "küfrün uşağı" olmakla itham ediyorlar. Fesüphanellah!

Hatta daha da acısı, yıllarca dizinin dibinde dinini öğrendiği bir Hoca Efendiyi, azıcık fikirlerine muhalefet etti diye "ölmüş" kabul ediyor ve "inna lillah" çekiyorlar.

Bırakın başkalarını, aynı dernek, aynı vakıf, aynı cemaat, aynı partiye mensup nice gönüldaş ve davadaşlar, azıcık bir ihtilafta birbirlerine düşman oluyorlar. Bu nasıl bir felaket Allah aşkına?

Birbirimizin kıymetini bilmeli ve kusurlarından dolayı kesip atmayalım. Belki bunun yerine emr-i bil ma'ruf ve nehy'i anil münker yapalım, nasihat edelim, hak sözü kabul edelim.

Birbirimizin Kıymetini Bilelim

Bir önceki yazımızda İslam kardeşliğine dikkat çekmiş ve şöyle bitirmiştik: "Birbirimizin kıymetini bilmeli ve kusurlarından dolayı kesip atmayalım. Belki bunun yerine emr-i bil ma'ruf ve nehy'i anil münker yapalım, nasihat edelim, hak sözü kabul edelim."

⁹ A.y.

Laf açılmışken bu konudaki bazı gözlemlerimizi sunmaya ve çözümler aramaya devam edelim istedim. Evet, maalesef bir bakıyoruz, “elif’i görse mertek zanneden” bir sürü cahil cühela, onlarca eser vermiş, talebe yetiştirmiş, bir cemaata önderlik etmiş bir zat-ı muhteremi, bir Hoca Efendiyi, bir “mukteda bih”i adam yerine bile koymuyor!

Biz de buna “İnna lillah ve inna ileyhi raciun...” diyerek Allah Teâlâ’ya sığınmıyoruz.

Nereye gitti kardeşlik, sevgi, saygı, cömertlik, îsar, civanmertlik, fedakarlık, fütüvvet, hasbîlik, diğergamlık, tahammül, tevazu, mahviyet, ihlas ve samimiyet?

Kaldı ki İslam kardeşlik evrenseldir; Kur’an-ı Kerim dünyanın neresinde olursa olsun müminleri kardeş olarak ilan etmektedir.

Bazıları bu evrenselliği iyi anlamışlar, dünyanın neresinde bir Müslüman varsa sevmiş ve sahiplenmişler, ama kendi ülkesinde yaşayan, kendi şehirlerinde, kasabalarında, köylerinde yaşayan kardeşlerini unutmuşlar, onlara yabancılaşmışlardır maalesef.

En uzaktakileri kucaklarken, en yakındakileri itelemek... Hiç de hoş bir şey değildir bu. Oysa işe en yakından başlamak, din kadar aklın da gereği değil midir?

Hani “iman etmedikçe cennete giremez, birbirimizi sevmedikçe de iman etmiş olamazdık?” Böylesi hadis-i şerifleri laf olsun diye mi ezberledik?

Ya şu hadislere ne diyeceğiz:

Ashabdan Cerir b. Abdullah, Hz. Peygamberin, kendisinden şu üç şeyi yapmak üzere biat istediğini bildirir: "namaz, zekât ve bütün müslümanların hayrını isteme (nasihat)."

"Müslümana kötü söylemek fasıklık, onunla savaşmak küfürdür"

"Müslüman müslümanın kardeşidir; ona zulmetmez, onu desteğinden mahrum bırakmaz. Bir kimse için müslüman kardeşini hakir görmek kadar büyük bir kötülük yoktur."

Böylesine birbirinden kopmuş bir topluluğa ilahî rahmet inmez. Böylesi bir topluluk, zaferi hak etmez. Allah elini çeker böylesi topluluklardan. İşte ayet-i kerime: “Müminler sadece kardeşirler. O halde ihtilaf eden kardeşlerinizin arasını düzeltin. Allaha karşı gelmekten sakının ki Onun merhametine nail olasınız.” (Hucurat, 10)

Kardeşliğin kıymetini bilmeyen, kardeşlerinin arasını ıslah etmeyen, kardeşlik haklarını yerine getirmeyerek Allah Teâlâ’dan korkmayan bir topluluk, nasıl Allah Teâlâ’nın rahmetine nail olabilir ki?

Bunlar ümitsizlik ifadeleri değildir. Çünkü Allah Teâlâ bize muhtaç değildir. Eğer biz, aklımızı başımıza alarak kendimize bir çekidüzen vermez, tövbe ve istiğfarla Rabbimize dönmez ve kardeşliğimizin gereğini yerine getirmezsek, Allah Teâlâ bizi götürür, yerimize, “gereğini” yerine getiren “erleri” getirir ve işi bitirir.

Nasıl mı?

İşte şöyle: “Ey iman edenler! Sizden her kim dininden dönerse dönsün: Allah onların yerine öyle bir topluluk getirecek ki, Allah onları sever, onlar da Allah’ı severler. Onlar müminlere karşı alçak gönüllü, kâfirlere karşı onurlu ve zorludurlar. Allah yolunda mücadele eder ve bu hususta dil uzatan hiçbir kimsenin ayıplamasından korkmazlar. İşte bu Allahın öyle bir lutfudur ki dilediğine verir. Allah Vâsi ve Alimdir: İhsanı boldur, her şeyi hakkıyla bilir.” (Maide, 54)

Tarih dediğimize şahittir. İslam tarihinin başlangıcında, üçü Hz. Peygamber (a.s) in vefatından biraz önce olmak üzere, on bir toplu irtidat vak’ası olmuştur. Geriye kalamı Hz. Ebû Bekir devrinde yer almıştır. Allah Teala, dinine sahip çıkacak toplulukları getirmiş ve o kâfirlere hadlerini bildirmiştir.

Bu gün de maalesef azgın ve yaygın bir irtidat yaşanmaktadır. Öyleyse bugün için de aynı “kanun” geçerlidir. Yani Allah Teâlâ kendi kanunlarını reddeden, aşağılayan ve çirkin gören nankör kullarını, “Bizi yarattıysa yarattı. Gökte otursun ve bizim hayatımıza karışmasın. Biz,

hayatımızı bildiğimiz gibi yaşayalım” diyen ve dini hayatlarından dışlayan kullarını götürecektir, yerine sevdiği kullarını getirecektir.

“Kimdir bu erler?” diye üzerinde derin derin düşünmemiz gerekir. İşte özellikleri ayette yazılı olanlardır o erler. “Allahın dinine sahip çıkacak topluluk” kavramı çok geniştir, zaman ve zemine göre değişebilir. Nitekim çeşitli zaman ve mekânlarda İslâm tarihi boyunca, bu evsafa topluluklar Allah’ın lütfu ile eksik olmamıştır.

Biz şimdi, Ebrehe karşısındaki Abdulmuttalip’in sözlerine benzer bir söz söylüyoruz: “Bizim derdimiz, kendimizi kurtarmaktır. Allah Teâlâ kendi dinini korur.”

Kolay Harcamayalım

Bir insan güzel birisi ise, babamızın oğlu da olsa, ya da yedi kat yabancıyı da olsa aynı güzel insandır, değişen ne?

Biz Müslümanlar ırkçı değiliz, insanları babasına, soyuna sopuna, mezhebine, meşrebine, partisine, hizbine, bölüğüne, tarafına göre değerlendirmeyiz, takvasına göre değerlendiririz. Asabiyet duygusu adaletle engel olarak zulme dönüşmemeli.

Müslüman isek, Allah’ın koyduğu ölçü budur. Çünkü Allah Celle Celaluhu “Allah katında en saygı değer ve üstün olanınız, en takvalı olanınızdır” buyuruyor. (Hucurat, 13) Gerisi hikayedir, bizi ilgilendirmez.

Şunu çok rahat ve içten gelerek samimiyetle söyleyebilmemiz lazımdır: Her kim İslam dininin inanç, ibadet, hukuk ve ahlak esaslarına iman ve riayet ederse, yani bunları öğrenir ve ihlasla yaşamaya gayret ederse, ha babamızın oğlu olmuş olsun, ha dünyanın en uzak yerinde yaşayan bir Müslüman bulunmuş olsun, hiç fark etmez, o bizim kardeşimizdir. Biz onu sever ve sayarız. Bizim katımızda o bizimle eşittir; çünkü biz onu temelde Allah için severiz. Bu bir iman borcudur.

Eğer bir insan, İslam’ı bilmiyor ve yaşamıyorsa, dahası İslam düşmanları ile işbirliği yaparak bizim dinimiz aleyhinde çalışıyorsa, ha babamızın oğlu olsun, ha dünyanın en uzağındaki bir insan olsun, temelde

fark etmez, biz onu asla sevmeyiz, seveyemeyiz. Barış içinde yaşamak mümkünde ne âlâ, değilse ve gerekirse savaşırız.

Dikkat ederseniz “temelde, yani aslında fark etmez,” dedik. Yoksa teferruatta, ayrıntıda, azlık ya da çokluk gibi bu sevginin derecesinde, gayet tabii ve fitri olarak farklılık olur. Bu da çok normaldir. Bir eksiklik ve ayıp değil, belki de istenen güzel bir davranıştır. Ne de olsa birisi yakın ve akraba bir Müslüman kardeşdir. Diğeri ise akraba olmayan uzakta bir Müslüman kardeşdir. Ama bu kadarcığına dinimiz de izin verir, aklımız ve duygularımız da müsamaha gösterir.

Daha açıkçası, bir insan Müslüman ise zaten bir hakkı vardır bizde. Akraba ise, bir hak da oradan alır. Eğer bu kişi bir de komşu ise, hakkı üçe çıkar.

Öyleyse unutmayalım; söz ve davranışlarında bizim gördüğümüz kadarıyla dış görünüşü şeriata aykırı olmadıkça her Müslüman'ı sevmek, boynumuzun borcudur. Onun özel hayatında, mesela yemesinde, içmesinde, gezmesinde tozmasında, sosyal ilişkilerinde bazı kusurlarının olması, bizim onu sevmememizi, yadırgamamızı, alakayı bitirmemizi gerektirmez. Dinimiz, ahlak ve terbiyemiz buna izin vermez.

Hele hele de dedikodusunu yapmamızı, alay ederek aşağılamamızı, gizli kusurlarını araştırarak rezil ve kepaze etmemizi dinimiz haram sayarak şiddetle yasaklar. Zaten hakkında yalan söyleyerek ifıra atmayı, canına, malına, ırz ve namusuna, şeref ve haysiyetine tecavüz edip saldırmayı söylemeye bile gerek yok. Bırakın bir Müslümanı, bunlar bir kafır için bile asla caiz değildir.

İşte tam da burada biraz durup düşünmemiz gerekiyor. Neden gözümüzde bu kadar kıymetli olması gereken Müslümanları çok rahat ve kolay bir şekilde gözden çıkarabiliyoruz? Neden aleyhlerinde saygısızlık yaparak Allah Teâlâ'nın haram kıldıklarını utanmadan sorumsuzca yapabiliyoruz?

Bu bağlamda bir de “tenkit” ve “eleştiri” kelimelerine haksızlık yaparak onları kötü huylarımıza kurban ediyoruz. Bu bir hile ve istismardır.

Bizim Hızlı Müslümanlar

Kendilerinden başka kimseyi beğenmeyen, Müslümanların her hizmetini küçümseyen, iki tercüme eser okumuş ve kafayı “metot” ile bozmuş, tabiri caizse bizim bazı “hızlı Müslümanlarımız” vardır.

Bunlara sorarsan çoğu mezheben “Hanefî”dirler, ama beslendikleri eserler sayesinde düşünce yapıları “ehl-i re’y” olmaktan ziyade “ehl-i eser”dirler. Belki çoğu bu söylediklerimin ne manaya geldiğini bile bilmez. Ama “metot” meselesini “akide” haline getirmişlerdir. Bir hizmet kendi metotlarına uymuyorsa, onu kökten siler atarlar, bazen daha kötüsü o hizmeti “şirk”, ehlini de “tağut’a yardım ve yataklık” sayar, suçlarlar.

Basit bir örnek verelim. Müslümanlar memlekette İmam Hatip Liseleri açılın diye yırtınırlar, dilene deşire bina yapar, içini öğrenci ile doldurup, gelecek için insan ve kadro yetiştirmeye, ülkenin yüzünü dine döndürmeye çalışırlar. Bunu zamanın cihadı olarak görürler. Bu okulların temelinde nice böyle alim ve evliya harcı vardır.

Ama “bizimkiler” Aladağ’dan serindirler. Hiç karışmaz o işlere ve karışanlara da dudak bükerek ve derler ki; “zavallılar, laik düzene okul yapip teslim ediyorlar. Sonra da çocuklarını tağutî rejimin eğitime teslim ediyorlar. Allah günahlarını affetsin.”

Ona göre bu kadar basittir yapılanlar!

Bir de güncelden örnek verelim. Herkes yeni bir Anayasa yapımından konuşuyor. Biz de konuşuyoruz. Beyimin dudak bükerek alayı ve aşağılaması hazır: “Laik düzenin anayasa kaygısı sana mı düştü? Müslümanın gündemi bu mu olmalı?”

Peki, sizce ne olmalı?

Evet, anayasanın kaygısı bize düştü. Yapılacak Anayasa maddi manevi menfaatlerimizi koruyup teminat altına alabilmeli. Böyle olsun isteriz en azından. Müslümanların menfaatini alabildiğine korumak için çabalamak cihat değil midir? Fıkıh, lehte ve aleyhte olan maddi ve manevî menfaatlerimizi bilmek ve korumak değil midir? Sevgili Peygamberimiz’in

yaptığı Medine Sözleşmesi veya Hudeybiye Anlaşması örneğimiz değil midir?

Aynen Peygamber Efendimizin (s.a.v.) yaptığı gibi dini yaşamak ve tebliğ etmek için daha uygun ortamı sağlamak adına oy ve siyaset gücümüzü anayasa yapımında kullanarak daha müsait ortamlara ve imkanlara fırsat verecek bir konum elde etsek kötü mü olur?

Hiç kimse eziyet ve işkence görmek istemez. Bunu istemek (sadizm, mazoşizm gibi) ruh hastasının kârıdır. Ama istenmeden gelirse, çaresiz sabredilir. Dayanılmaz olursa, hicret vacip olur, çekip gidilir. Dikkat buyurun, ilk hicret yeri Habeşistan idi. Haşa, peygamberimiz ashabını oraya göndermekle Hıristiyanların kucağına mı attı?

Hayır! Adil bir hükümdarın ülkesi Habeşistan'da yaşamak, zalimler ülkesi Mekke'de yaşamaktan iyi idi de ondan gönderdi. Öyleyse zalim anayasa ve yasaların uygulandığı bir yerde yaşamaktansa, nispeten adil olan anayasa ve yasaların uygulandığı bir yerde yaşamak daha iyidir ve İslam'ın menfaat ve maslahatlarına daha uygundur. Bu durum, cihada mani midir?

Siz bu örnekleri eğitimden ve anayasadan alarak başka sahalarda da çoğaltabilirsiniz. Mesela ilim, sanat, kültür, yönetim, siyaset, ekonomi, yerel yönetimler vs. alanlarına taşıyabilirsiniz. Bize göre “kimler nereye hâkim olursa, orası onların olur.”

Ama bizim hızlı Müslümanlara göre bütün bunlar “nebevî metot, tevhidî metot, İslamî metot, selefi metot” gibi çok kullanılan kavramlara uygun olmadığından (!) küfre hizmet olarak sonuçlanacak olan boş ve faydasız, hatta zararlı çalışmalardır.

Böyle birisi bir zaman bir vaazımdan sonra beni yakalamış ve “Müslümanlara hurafeler öğreterek imanlarından etme, cihada davet et” demişti. Oysa o gün benim anlattığım konu “üsve-i hasene” idi. Demek ki zavallı hiçbir şey anlamamıştı. Lafa bak, “onları imandan etme” dediğine göre, bizi çoktan imandan olmuş ve küfre batmış görüyor, neuzü billah!

Allah Teâlâ'nın verdiği sabırla dinledim ve sonra ona sordum: "Anlat bana senin yaptığın şu cihadı ve söyle hemen, sen kaç kafir öldürdün?"

Alık alık yüzüme baktı. "Bakma öyle de söyle canımın içi, sen kaç kafir öldürdün?"

Bizim Keskin Müslümanlar

Böyle birisi bir zaman bir vaazımdan sonra beni yakalamış ve "Müslümanlara hurafeler öğreterek imanlarından etme, cihada davet et" demişti. Oysa o gün benim anlattığım konu "üsve-i hasene" idi. Demek ki zavallı hiçbir şey anlamamıştı. Lafa bak, "onları imandan etme" dediğine göre, bizi çoktan imandan olmuş ve küfre batmış görüyor, neuzü billah!

Allah Teâlâ'nın verdiği sabırla dinledim ve sonra ona sordum: "Anlat bana senin yaptığın şu cihadı ve söyle hemen, sen kaç kafir öldürdün?"

Alık alık yüzüme baktı. "Bakma öyle de söyle canımın içi, sen kaç kafir öldürdün?"

Öldürmüş de olabilir. Çok sevgili gençlerimizden kimi Bosna'ya, kimi Çeçenistan'a, kimi Afganistan'a gitmiş, orda şehit olan da olmuş, gazi olarak kalan veya dönen de olmuştur. Alnından öper, saygı duyarım.

Ama bu demek değildir ki bu ülkede de cihat olmaz!

Yukarıda örneklerini verdiğimiz çabalar da bir cihattır. Bunu takdir edecek ve sevabını verecek olan sadece Allah'tır. Mücahit ise cihadının riyadan, süm'a'dan uzak olarak kabul buyurulması için yana yakıla dua eder. Başkalarına caka satmaz. Tabiri caizse, racon kesmez. İhlas diye bir güzel huy vardır canım. Yapan, yaptığını mecbur kalmazsa, konuşmaz. Allah'tan başkasından bir şey beklemez.

Şimdi biz burada yazı yazıyoruz. Derdimiz, davamız İslam diyoruz. Ama bu ülkede yaşıyoruz ya, elbette bu ülkenin sorunlarını da tartışacak ve bilgimiz ışığında kendimizce çözüm yollarını söyleyeceğiz.

Mesela “önce kan dursun” diyoruz. Bunun için “PKK silah bıraksın” diyoruz. Bizim hızlımız tosluyor hemen hızını alamadan: “Laik devletin Kemalist ordusunun PKK’dan farkı ne? Niye PKK için söylediklerinizi asker için söylemiyorsunuz?”

Hoppala!

Allah akıl, şuur ihsan eylesin. Şimdi biz böyle demekle bu düzeni İslamî görüp temize mi çıkartıyoruz?

Yahu PKK’nın elindeki silah haksız ve kanunsuzdur, yargılamadan öldürüyor. Askere ise silahı millet veriyor ve diyor ki “canımı, malımı, ırzımı koru.” Asker bunu haksız hukuksuz kullanırsa, mahkeme millet namına yargılıyor onu. Bırak dini, can ve mal emniyeti bakımından bile bu devlet ile o eşkıya bir mi? Askeri terhis edelim de terörist gelsin bizi öldürsün mü? PKK terörü bırakırsa asker dere tepe öldürecek Kürt mü arayacak işi gücü yok da?

Müslüman akıllı olur. Aklını kullanmayı muhatap almak da boş işle uğraşmaktır. Bu bakımdan şimdi kendimi kınıyor, ayıplıyorum. Bunca emek verip bunları yazdım, kıyamıyorum. Yoksa bu yazdıklarımı bile yırtıp atmam gerekirdi belki...

Her ne ise, amacımız kan dursun, biz de dinimizi rahat yaşayacak ve yaşatacak bir ortama girelim.

Bu kötü bir şey değil, iyi bir şeydir “ey Bizim Hızlı Müslümanlar.”

Bizim Yavaş Müslümanlar

Bazı kardeşlerime hayret ediyorum. İyi niyetlerini anlıyorum, ama yaptıklarını anlamıyor ve hayret ediyorum. Ama karşı çıkıp kavga etmek de istemiyor, dua ederek susuyorum.

“Kardeşlerim” diyorum. Çünkü imanlarında asla şüphem yoktur. Hatta ibadet ve salih amellerini görüyor ve takdir ediyorum. “İslam davası” diyerek hizmet için çabalamalarını da görüyor ve o çabalara gıpta ediyorum.

Diyeceksiniz ki “peki ama neyi anlamıyor da hayret ediyorsun?”

Anlamadığım şu; bu kardeşlerimiz ne kadar rahat ilişki kurabiliyorlar inanmayanlarla! Nasıl dostluğu devam ettirebiliyorlar İslam düşmanlarıyla? Kendilerini bitirmek isteyenlerle hiç çakışmadan yaşamaya nasıl katlanıyorlar? Gerektiğinde de din düşmanlarını nasıl sevdiklerini söylüyor ve övebiliyorlar? Bu ne sabır, bu ne teenni, bu ne temkin, bu ne tedbir!

Bazen empati yapıyorum. Diyorum ki kendi kendime: “Bu bir takıyyedir, katlanmadır, dayanma ve direnmedir. Ne yapsınlardı yani? Kavga mı etsinlerdi? Kavgadan kimin galip geleceği adetullahı göre malum değil mi? Dayak yemenin alemi nedir göz göre göre? Bugün bütün sistemi ele geçirmiş adamlarla cepheden savaşmanın yararı yoktur. Böyle gidecekler kardeşlerin bir müddet. Engelleri böyle aşacaklar. Güçlenince, yeterli güç ve imkanı ele geçince de küfrün ve şirkin işini bitirecekler.”

Acaba öyle mi?

İnşallah.

Ama buna ikna olamıyorum. Bunun sebepleri vardır elbette. Birkaç tanesini söyleyeyim mesela.

Birincisi, bu usul peygamberlerin çizgisine pek benzemiyor. Onların mücadelesine baktığımızda, kendilerini ve davalarını “gizlemenin” olmadığını görüyoruz. Belki ilk günlerde birkaç yıl gizli davet vardır ama, sürgit gizli davet yoktur onların hayatında.

Sonra neye davet ettikleri açık seçik bellidir. Beyanları “mübîn”dir yani. Karşılarındaki güç kızacak, eziyet ve işkence edecek, hatta sürecek veya öldürecek diye de bir dertleri yoktur. Bunlar bir davanın yayılmasında malum olan süreçlerdir. Bir davanın insanları da böyle yetişir zaten. Kişilikler böyle kazanılır. Cihat ruhu böyle gelişir. Gerekirse bütün dünyaya meydan okuyacak babayığitler böyle çıkar sahneye eğitime...

Yine de içimden bir ses yükseliyor. Ne mi diyor?

Bizim Geniş Müslümanlar

Şimdi o sese kulak veriyorum: “Ama bizim ülkemizde muhataplarımız Mekke müşrikleri gibi açıktan kafir değiller. Belki kimilerinin içlerinde iman bile var. Ama cehaletleri onlara küfür kelimelerini söyletiyor, küfür ve şirk işlerini işletiyor. Fakat onların bu küfür ve şirkte kasıtları yok. Bazen söz veya iş kafir olur da, kasıt olmadığı için, sahibi kafir olmaz. Öyleyse bunlarla muamele farklıdır. Kızdırmadan, kaçırmadan bunlara davayı anlatmak, hatalarını göstermek, bize de zaman içinde alan açmak ve imkan hazırlamak gerekir. Biz de sonsuza kadar takiyye yapacak değiliz” gibi bir mazereti de dinliyor ve kısmen de hak veriyorum.

Ama unutmayacağımız bir mesele de şu değil mi? Yol ikidir. Ya İslam, ya küfür. Bunları birbirine karıştıramayız. Bir senteze gidemeyiz. Asla küfre rıza gösteremeyiz. Ya da açıkça İslam’ı haykırmaya varken, onu veya bir kısmını gizleyemeyiz. İnsanları neye davet ettiğimizi açıkça ilan etmek mecburiyetinde değil miyiz?

Yani insanlar ya Yüce Allah'a teslim olacaklar ve Yüce Allah'ın indirdiği dine uyacaklar, yani sadece O'nun ilâhlığını onaylayacak, O'nun emir verme ve yasak koyma yetki, otorite ve egemenliğini tanıyacak, teşri'yi, yani mutlak yasamayı O'nun tekeline verecekler; kısacası hayatı onun dinine göre düzenleyip yaşayacaklar; ya da O'nun dışında başka dostlar, denkler, ortaklar, ilahlar edinip onlara da uyacaklardır. Biz birincisine “tevhit”, ikincisine “şirk” diyoruz.

Benim anlamadığım şu; işte bu şirki görüp de onlara, “bu dediğiniz veya işlediğiniz şirktir” demeden, onları uyarmadan, onlarla kibar kibar yaşayıp gitmektir. Onlara açık seçik durumlarını bildirmemek, tebliğde kıvrılarak müdahane, yani yağcılık yapmak, en azından sükut etmek ve ertelemektir.

İnsanları İslâm’a çağırma işi son derece önemlidir. Çünkü İslam’ın zıddı olan “cahiliye”nin düşüncelerini, değer yargılarını, ahlâkını, geleneklerini, göreneklerini, kanunlarını, rejimlerini, toplumsal yaşam ve yapılanmalarını, ekonomik sistemlerini, yüce Allah, evren ve insanlarla

ilişkilerini, “lâ ilahe” diyerek reddetmedikçe, yerine “illallah” diyerek İslam’ı koymamız mümkün değildir.

Bilinmesi gereken bir ilke de şudur; tebliğde yağcılık yasaktır, haramdır. Bir Müslüman nerede takiyye yapar bellidir. Bunun sınırlarını ilanihaye gevşetip genişletemeyiz ki!

Evet, ikrah-ı mülci olmadan, yani ölüm veya bir azanın telefi olmadan dinde takiyye yapmak caiz değildir.

UNUTULAN AKAİD

Çağdaş Haricîler

Haricî deyince genellikle aklımıza gelen, ilimsiz abidlerdir. Derler ki Hz. Ali'ye (ra) karşı gelen, onu kafirlikle itham eden, onunla savaşan ve hatta onu öldüren Haricîler, çok ibadet eden, zahidane bir hayat yaşayan, gece ibadetleriyle meşhur kimselerdir. Hatta onları bu bid'at yoluna sürükleyen de o ilimsiz, fıkıhsız güya takvalarıdır. Garip ama öyle işte.

Nesilleri tükenmedi onların. Her çağda benzerleri sürekli var oldu maalesef. Ama bizim çağımıza gelince ne kadar da arttılar!

Neden?

Neden olacak, diz boyu cehaletten.

Mehmet Akif “Müslümanlık bizden evvel böyle zillet görmedi” derken çok haklıdır. I. Dünya savaşından sonra siyaseten mağlup olan Müslümanların memleketleri haçlılar tarafından fiilen işgal edilmiş, İslam dünyası parçalanmıştır. Küçük küçük devletçiklere bölünmüştür. Daha sonra yerlerine yerli işbirlikçilerini yerleştirerek kendileri askerleriyle birlikte geriye çekilmişler, ülkelerimizi manen işgale devam etmişlerdir.

Tabi bu manevî işgalin, bu görünmez işgalin devam edebilmesi için, büyük bir operasyonun yapılması gerekiyordu. Acımasızca yaptılar bunu. Nesilleri gayr-ı İslamî sistemlerde dininden, tarihinden, kültüründen, kimliğinden uzak yetiştirdiler. Adı Müslüman, yaşam biçimi Hıristiyan bir gençlik...Bunun adı da çağdaşlaşma, batılılaşma, aydınlanma oldu. Demokrasi, laiklik, liberalizm, sosyalizm, insan hakları da uygun aksesuarlardı alanlar için.

İslam'dan uzak yetişen çoğunluk yanında ondan az bir şey duyan veya okuyan kimi gençler de, o eksik bilgilerinin farkına varmadan birer allame kesildiler ve kendi kafalarında tahayyül ettikleri bir İslam'ı, "gerçek İslam" diye piyasaya sundular. Belki bu da batılıların bir maniplesiydi kim bilir.

"Gerçek İslam" hangisiydi, kafalar iyice karıştı. Sistem, içi boşaltılmış, seküler bir hayata onay veren, bir dünya görüşü, bir özel hukuku ve cihadı olmayan, kısmen inanç ve ahlaktan oluşan bir din dayatıyordu. Kulaktan dolma bilgilerle yetişen ve sistematik bir bilgiden yoksun kalan kimi bilgisizler de inanç ve ahlakı oturmamış, öfke ile cihadı karıştırmış, hukuk ile bilgi arasında cehaletin kol gezdiği kavgacı bir İslam'ı dayatmaya çalışıyorlardı. Özellikle de "selefi" adı altında, yarım yamalak tercümelere alınmış, derinliksiz, usülsüz, hissiz, gönülsüz bir İslam'dı sundukları. İş böyle olunca davet ve tebliğ ile propogandayı da birbirine karıştırıyorlardı. Kafirlerle uğraşmayı bırakıyor, Müslümanlara hakaret etmeyi, aşağılamayı, tekfir etmeyi cihat zannediyorlardı.

"Bizim Çocuk Selefi Olmuş"

Bir telefon aldım:

- Alo?

- Hocam selamun aleykum. Ben seni tanırım, vaazlarını dinlerim ama sen beni tanımazsın. Bir sorum var.

- Ve aleykum selam ve rahmetullah. Peki, buyur sor.

- Bizim çocuk “ben artık selefi oldum” diyor. Selefi olmak ne demektir?

- Tamam, sana onu anlatırım da, önce sen söyle bakayım, senin çocuk ne kadar alimdir?

- Ne alimi hocam, zır cahil. Sanayide çırak!

- Peki, sordun mu ona akaidde İmam Ebu Hanife‘yi, kelimada İmam Maturidî hazretlerinin mezhebini niçin terk etmiş? Nesini beğenmemiş bu mübarek zatların? Veya neden selefi olmak ihtiyacını hissetmiş?

- Hocam İmam Ebu Hanife ve İmam Maturidî hazretlerine kurban olsun, onları tanımaz bile. Zaten akli da yetmez bu meselelere. Fakat sanayide bunu kandırmışlar işte.

- Peki, ne değişiklik oldu selefi olunca?

- Hocam her şeye “şirk” ve herkese “müşrik” demeye başladı. Evde bir şey demeye, bir şey yapmaya korkar olduk. Hemen başlıyor “siz müşrik oldunuz” demeye. Adam olsa anasına babasına, kardeşlerine “kafir” der mi?

- Selefilik ile cehalet birleşince, der mi der. Tekfirden korkmaz. Bu onlarda olağan görülen bir durum.

- Yani hocam.

Adama özet olarak anlattık ve “sor bakalım oğluna benim sorduklarımı ve dediklerimi, bakalım ne cevap verecek?” diyerek kapattık telefonu. Bunu bir yerde konuşunca, “evet hocam, maalesef çok da yaygın bu mesele” demez mi?

İşte bu durumu destekleyen bir haber:

“Bursa’da konuşan Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç, Türkiye’den IŞİD’e katılan gençlerin sayısının bin civarında

olduğunu söyledi. IŞİD'e çeşitli batı ülkelerinden de katılımların olduğunu açıklayan Arınç şöyle dedi:

- Pırl pırl insanlarımızın gönüllerine girilerek, nefislerin okşanarak, kafalarına kötü ideolojiler sokuluyor. Bu cinayetleri işleyenler Rusya'dan, İngiltere'den Amerika'dan Batı Avrupa'dan gidiyorlar. Bu nasıl bir batıl inançtır? İnsanı sevmesi gerekenler, ellerinde bıçakla her gün insan boğazlayabiliyorlar. Bu kötü bir eğitimin, kötü bir çalışmanın ürünüdür. Onun için gençlerimizi bu tür zararlı şeylerden uzak tutmamız lazım. Zannetmeyin ki DAİŞ'e katılanlar sadece dış ülkelerden değildir. Çok yakınımızdan, Yalova'dan, bir başka yerden sayılarının bin civarında olduğunu zannettiğimiz bu gençler de aldatılarak götürülüyor. Sonra öldüklerini haber alıyoruz.”

Fesübhanellah!..

Bu arada yeri gelmişken, “neden hilafet, şeriat, itaat ve muhalefet üstüne yazmıyorsun?” diyenlere hatırlatırım; o konularda hem kitaplar yazdık, hem de o kadar çok günlük yazılar yazdık ki, toplasanız birkaç kitap eder. Sağır için kamet gerekmezmiş. Fakat biz, ihtiyaç duyduğumuzda yine yazarız. Tekrar faydalıdır. Ama yeri gelince.

Her ne ise, “selef” kelimesi, tıpkı “halef” gibi bize yabancı değildir. “Bu müdürler halef seleftir” deriz. Ne demek? “Bir görevde, bir makamda kendinden önce bulunmuş olan kimse selef, sonra gelen ise “halef” olur. Selef geçmişte olan, tarih olarak önde olanlar anlamına gelir. Nitekim dilimizde “selef-i salihin” kelimesi, geçmişimizdeki iyi, dürüst, güzel insanlar için kullanılır.

Buradan başlayarak selefiye'ye biraz daha yakından bakabiliriz.

“Selefiye” Ne Demek?

Bunu iyi bilmemiz gerekir. İşte o zaman, İslam’ın ilk üç asırlık o kadim “selef-i salihini” ile bugünkü İbn Teymiyeci, vehhabî ve tekfirci karışımı karma bir düşünce yapısı olan “yeni selefiyeyi” birbirine karıştırmazlar. Bu bilgiler iyi öğrenilirse, bu cehaletten istismarcılar faydalanıp da “Eş’ari de Maturidi de selefidir” diyemezler. Şayet derlerse gülünç olurlar. Aman dikkat, bu açıdan konu çok önemlidir.

Hz. Âişe radiyallah anhâ’dan rivayet edildiğine göre, bir kişi Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem’e;

- İnsanların en hayırlıları kimlerdir? diye sordu.
Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem;

- Benim içinde bulunduğum asrın insanları (ashâbım)dır. Sonra ikinci, sonra üçüncü asrın insanlarıdır” buyurdu.¹⁰

Hadisin muhtelif rivayetlerinde hep aynı öz vurgulanmıştır. Hatta ehl-i sünnet âlimlerince sahâbe neslinin “âdil”, yani “din açısından mazbut, sağlam, tenkide tabi tutulmaz” kabul edilip hadis ilmi açısından “cerh ve tadil”, yani eleştiri dışı bırakılması görüşü de Hz. Peygamber’in bu hadisindeki tezkiyeye dayandırılmıştır.

Özetlersek, Sahabe ve Tabiine ve tebe-i tabiine “selef” veya “selef-i salihin” denir. İtikad açısından bu selef-i salihinin yolunda bulunan müslümanlara da “Ehl-i sünnet vel cemaat” denir. Yani “Peygamberimizin ve sahabenin inancı, itikadı üzere gidenler” demektir. Dikkat: Bugün kendilerine “selefi” diyenler ile onlar aynı cemaat veya mezhep değildirlere. Bu ikisi arasındaki farkı bir daha görelim isterseniz.

1- İlk Selefiler, ilk Müslümanların tamamıdır. Bir önceki yazımızda ifade etmiştik; Ehl-i Sünnetin akaidini

¹⁰ Müslim, Fedâilü’s-sahâbe, 216.

açıklayan itikadî mezhep önce bir taneydi: O da “Ehl-i Sünneti hassa” da denilen “Selefiyye” mezhebi. Bunlar nasların zahirine bağlılığı ve onlara teslimiyeti prensip edinmişlerdir. Kur'an'da bildirilen iman esaslarını akılla yorumlamaya kalkışmadan iman ederler. Sahabenin, tabiin ve tebe-i tabinin bir mezhebinden bahsetmek gerekirse, işte budur.

Onlar ümmetin en salih, en hayırlılarıdır. Saf ve temiz bir akidyeye sahiptirler. kendilerine “burda dur, ötesini sorma” denilen yerde soru sormadan durmuşlardır. Yani Kur'an ve sünnetin “müteşabih” denilen, yani manası ya hiç anlaşılmayan¹¹ veya anlaşılması zor olan, anlamak için başka bir ayet ve hadise, tevile muhtaç olan lafızlarını, onlar yorumlamadan kabul etmeye adanmışlardır. Evet, ilk Müslümanların tamamı selefi idi. Çünkü o zamanın tek mezhebi bu idi.

Ama daha sonra hem Müslümanların arasında olanlar oldu, hem de büyük fetihler sayesinde İslam beldeleri yeni katılan Müslümanlarla doldu. Eski o saf ve teslimiyet ehli gitti. Yerine merak eden, soran, anlamaya çalışan insanlar geldi. Bu yeni Müslümanların imanını korumak için İmamalar mecburen Kur'an ve sünnetin müteşabih lafızlarını yorumlamak zorunda kalmışlardı. İşte burada ehl-i sünnet mezhebi selefilikten Eş'ari ve Maturidiliğe dönüştü. Bunların dışında kalan ya batıl, ya bid'ad mezhebi olarak ayrı kaldılar. Bunun sebepleri, gerekçeleri az da olsa ileride işlenecektir.

Yani anlayacağımız, bundan sonra “ehl-i sünnet” deyince akla şu iki kelimî mezhep geliyor:

¹¹ Mesela bazı surelerin başında olan ve “Huruf-u mukattaa” denilen kesik kesik harfler gibi. Mesela Bakara Suresinin başındaki “elif, lam, mim” gibi.

1- Eş'ariyye: Nassları esas olarak alıp, akli delillerle bunları desteklerler.

2- Matüridiyye: Bunlar da Kur'an ve sahih sünnette bildirilen akaidi daha fazla akli delillerle desteklerler.

Bunların arasındaki ihtilaf da az olduğundan görüşleri birbirine geçse de bir zarar görülmemiştir. Birlikte ehl-i sünnet sayılırlar.

Şimdi bugün “biz selefiyiz” diyenlere gelince, bunlar, ilk üç asırda yaşayan selef-i salihin ile isim benzerliği tam olan, ama cisim benzerliği eksik ve noksan olanlardır. Kendilerine “selefi” demeleri, insanları kolayca kandırıp avlamak içindir.

Öyleyse Maturîdî ve Eş'arî gençlerin akaidi ehl-i sünnet akaididir. Yeni selefilere göre daha sahih ve sağlam bir akaid üzeredirler. Dolayısıyla bir macera hevesiyle davulun sesi gibi uzaktan kulağa hoş gelen “yeni seleficilere” katılmalarına gerek yoktur. Üstelik eksiklik, noksanlıktır.

Aman dikkat diyerek şimdi “Maturidilik” ile ilgili bazı bilgiler verelim.

İmam Maturidî Ve Mezhebi

Maveraünnehir'de Ehli Sünnet'e nisbet edilen Kelâm ekolünün kurucusu ve mümessili sayılan, tefsir, fıkıh, fıkıh usulü, kelâm ve mezhepler tarihinde derin bilgilere sahip olarak İslâm'a çok değerli hizmetler vermiş, kendisine uyulan İslâm âlimlerinin önde gelenlerinden ve Alemül'-Hudâ, İmamül'-Huda ve el-Mütekellim lakablarıyla da anılan imam Ebu Mansur Muhammed b. Muhammed b. Mahmud el-Matüridiyye, yaklaşık 238/852'de Maveraünnehir'de bulunan Semerkand'ın Matürid köyünde doğmuştur. 333/944'te Semerkand'da vefat etmiştir.

Matüridi, Ehl-i Sünnet'in Kelâm metodunu doğru ve ilmi bir şekilde başlatan, akla ve nakle lâayık oldukları değeri vererek bu iki asla bağlı kalan ve bu şekilde İslâm akaidini açıklamaya çalışan bir imamdır. şöhreti o kadardır ki, Matüridî'nin elinde hocalarından okuyup rivayet ettiği İmam A'zam'ın risaleleri, Akaid'den İlm-i kelama dönüşmüş ve bu ilim dalında İmam-ı A'zamın adını unutturmuştur. Ondan sonra akaitte Hanefî mezhebi, “Matüridiye” diye anılmıştır.

O büyük İmama minnet ve şükranlarımızı sunarız. O büyük İmamın engin tevazu ve mahviyeti de inşallah bizi hoş görür de bu çağda yeterince bilinmezliği suçumuzu bağışlar. İmam Maturidî'nin ve mezhebinin genel çizgilerinin, bağlıları tarafından bile hakkıyla bilinmediği ve bu eksiklik içinde kulaklarına uzaktan davul sesi gibi hoş gelen “selefi”ye kaydıkları düşünülürse, aslında bu az bir suç ve kabahat değildir.

“Kişi sevdiği ile beraberdir” müjdesinin mutluluğu ile o büyük İmamı çok sevdiğimizi de söylememiz gerekir. Yolunu tanıtmamız gerekir. En azından bağlıları onu bilmeli. Bilmeden mezhep değiştirmemeli.

“Bu konuda daha neler yazılabilir?” sorusuna, kısaca şöyle cevap verilebilir herhalde: İmamın hayatı, doğduğu çevre, yetişmesi ve üstadları, öğrencileri, ilmi çalışmaları, eserleri ve etkisi. Biz de bunlara kısaca değinelim isterseniz.

Yukarıda da denildiği gibi İmam Ebu Mansur Muhammed b. Muhammed b. Mahmud el-Matüridiyye, yaklaşık 238/852'de Maverâünnehir'de bulunan Semerkand'ın Matürid köyünde doğmuştur. Bu köy bu gün Özbekistan ülkesinde bulunan Semerkand'ın kenar bir mahallesi sayılmaktadır. İmam 333/944'te yine Semerkand'da vefat etmiştir.

Maturîdinin yaşadığı çağda, ilim ve edebiyata hizmet etmiş olan Samanoğulları devleti (844-999) hüküm sürmekteydi. Semerkand ise İslam aleminin ilim merkezlerinden bereketli bir yerdi.

Bu bereketten büyük ölçüde istifade eden İmam Matürîdi, Akaid, Kelâm, Tefsir, Hadis, Fıkıh ve Fıkıh usulü, Mezhebler Tarihi gibi klasik İslamî ilim dallarında derin bilgi sahibiydi. Mâtürîdinin kendilerinden ilim aldığı hocaları ise, ilimleri İmam A'zam Ebu Hanife'ye kadar uzanan Ebu'n-Nasr el-İyazi, Ebu Bekr Ahmed el-Cürcânî ve Muhammed b. Mukatil er-Râzî'dir. Bunların hocası ise İmam Ebu Yusuf ve İmam Muhammed'den okumuş olan Ebu Süleyman b. Musa el-Cürcânî'dir.

Matürîdi, hocalarından İmam A'zam'ın akaide dair el-Fıkhü'l-Ekber, er-Risale, el-Vasiyye, el-Fıkhü'l-Ebsat, el-Âlim ve'l-Müteallim isimli risalelerini de okuyup rivayet etmiştir.

İmam Matürîdî, devrin geleneğine de uyarak bir çok alim yetiştirmiştir. Öğrencileri arasında “imam” ismini almaya lâyık Hâkim es-Semerkandî (340/951), Ebul-Hasen er-Rustuğfeni (v. 345/956), Ebu'l-Leys el-Buhârî, Ebu Muhammed Abdülkerim b. Musa el-Pezdevî (v. 390/999) gibi büyük alimler vardır. İmamları Mâtürîdî'ye büyük bir sevgi ve saygı ile bağlı olan bu âlimler, Maveraünnehir'de Matürîdiyye mezhebini delilleri ile kuvvetlendirerek açıklıyorlar ve yaymaya çalışıyorlardı.

Gelecek yazımızda onun batıl veya bid'ad mezheplerle mücadelesini ve mezhebinin en temel esaslarını görmeye çalışalım inşallah.

İmam Matürîdî, bir yandan ilim ile uğraşıp alimler yetiştirirken, bir yandan da Maveraünnehir'e kadar gelen Mu'tezile, Dehriye, Seneviyye ve Karâmita gibi kimisi bid'at,

kimisi batıl mezheplere karşı mücadeleler vermişti. Onun Kitâbü't Tevhid'i bunları ele alarak inceleyen ve gereği gibi çürütmeye çalışan en değerli ve en eski vesika mahiyetini taşımaktadır.

Bilindiği gibi “akaid”, iman esaslarından bahseden, “kelam” da o esasları akıl ve nakil ile savunan bir ilim dalıdır. İmam Matüridî, Ehl-i Sünnet'in Kelâm metodunu daha ziyade doğru ve ilmi bir şekilde başlatan, akla ve nakle lâyük oldukları değeri vererek bu iki asla bağlı kalan ve bu şekilde İslâm akaidini açıklamaya çalışan büyük bir İmamdır.

Ona göre dinde akla uymayan bir şey yoktur. Allah'ın varlığı, hayat, ilim, kudret, irade gibi sıfatları ve Hz. Muhammed (s.a.s)'in peygamberliği akılla isbat edilir. Yine naklin bildirdiği ahiret ve ahvali gibi gayb haberlerinin imkânı, akıl ile gösterilir ve Resulün haber verdiği şekilde bunlara iman edilir.

Öyleyse inandığımız her şeye körü körüne değil, akıl, mantık ve iz'anla iman ederiz.

Mezhebimize göre ilmin sebepleri üçtür: Haber-i sadık dediğimiz sahih dini nasslar, akıl ve duyu organları. Bunlar uyum içinde imana hizmet ederler.

İmam Maturidî, İmam-ı A'zâmın akaide dair olan eserlerine ilmi bir metot kazandırarak kelam kisvesini giydirmiştir. Böylece kendisinden önce fıkhıta olduğu gibi akaidde de imam olan Ebu Hanife yerine, artık Hanefiler tarafından, itikatta imam olarak kabul edilmiştir.

Şimdi buradan önemli bir noktaya geleceğiz. Bugün normalde hanefî ve Maturidî mezhebinden olması gerekenler, bunların ne olduğunu bilmeden bunları terk ederek “selefi” olduğunu söylüyorlar.

Peki onu biliyorlar mı?

Hayır!

Peki onu bilme, bunu bilme, ama takım değiştirir gibi mezhep değiştir. Bu nasıl bir akıl, mantık ve takvadır?

Maturidîyye ve Eş'ariyye

Buraya kadar verdiğimiz bilgileri bir özetleyelim isterseniz: Ehl-i Sünnetin akaidini açıklayan itikadî mezhebi üçtür.

1- Ehl-i Sünneti hassa denilen Selefiyye: Bunlar nasların zahirine bağlılığı ve teslimiyeti prensip edinmişlerdir. Kur'an'da bildirilen iman esaslarını akılla yorumlamaya kalkışmadan iman ederler. Sahabenin, tabiin ve tebe-i tabinin mezhepleri söz konusu ise işte budur. Onlar ümmetin en salih, en hayırlılarıdır. Saf ve temiz bir akidyeye ve “dur” denilen yerde soru sormadan durmaya ve Kur'an ve sünnetin müteşabih lafızlarını yorumlamadan kabul etmeye adanmışlardır. Aslında o zaman tek bu mezhep vardı.

Ama daha sonra dahilde kavgalar, savaşlar olsun. Bu savaşlara katılan, ölen ve öldürenlerin vebali konuşuldu. Büyük günah ile din arasındaki ilişki soruldu. İmamet, hilafet meseleleri tartışıldı. Bu arada dışa karşı fetihlerde yeni Müslüman olanlar, zaten iyi bir Arapça bilmiyorlardı. Üstelik eski dinlerinden ilim ve kültürleriyle birlikte Müslümanlar arasına katılmışlardı. Kur'an ve sünnetin müteşabih lafızlarını yorumlamadan kabul etmeye akılları yatmıyor, sorup araştırıyorlardı.

İşte bu tartışmalar yüzünden bir kısmı batıl, yani dinden çıkmış, *gulat mezhepler*, bir kısmı da dinden çıkmamış, ama inançta hatalı *bid'at mezhepleri* ortaya çıkmaya başladı. Alimler, insanları batıl ve bid'at mezheplerden, görüşlerden kurtarmak için bunlara ve sorulan sorulara cevap verirlerken,

yeni durumun gereği, Kur'an ve sünnetin müteşabih lafızlarını münasip manalarla yorumlamaya da mecbur kaldılar.

Böylece “peygamberimiz ve ashabının inanç yolundan gidenler” anlamında “ehl-i sünnet vel cemaat mezhebi” iki büyük imam yetiştirdi ve ikiye ayrıldı. Aralarındaki görüş ayrılığı çok değildi. Birbirlerine müsamaha ile yaklaştılar. Derken aynı ismi, yani “ehl-i sünnet vel cemaat mezhebi” adını kullandılar. Bunlar da:

2- Eş'ariyye: Nassları esas olarak alıp, akli delillerle bunları desteklerler.

3- Matüridiyye: Bunlar da Kur'an ve sahih sünnette bildirilen akaidi daha fazla akli delillerle desteklerler.

Dikkat ederseniz, bu ikili tasnifte “selefilik” yoktur.

Neden?

İsterseniz hemen not alıp üstünde düşününüz. Fakat biz konumuza devam edelim. Bitirirsek, belki yeni konuya katılırız.

Aslında İmam Ebul-Hasen el-Eş'arî ile İmam Ebu Mansur el-Matüridî, Ehli Sünnet akidesini yayma gayesinde ve pek çok izahlarının neticelerinde birleşiyorlarsa da; her ikisinin Kelâm metodları birbirlerininkinden az çok farklıdır. Şüphesiz her iki kelâmcı da Kur'an'ın ihtiva ettiği akaidi, akıl ve mantığı bürhanlarla isbat etmeye çalışıyorlardı. Çünkü selim akıl ile sahih nakil asla çatışmazdı. Fakat Matüridî, Eş'arî'nin verdiği önemden daha fazla akla değer veriyordu.

İmam Maturidi'nin altmıştan fazla eser ortaya koyduğu bilinmekle beraber, bugüne kadar tespit edilebilen ve adları bilinen eserleri otuza yakındır. Bütün İslam dünyasını etkileyen bu büyük alimin bizlere bıraktığı tüm eserlerinin ortaya çıkarılması ve insanlığın bilgisine sunulabilmesi için, yeni yetişen nesiller içinden çıkacak ciddi araştırmacılara

ihtiyaç vardır. Bu konuda en büyük sorumluluk da Diyanet İşlerine ve İlahiyat fakültelerine düşmektedir.

İmam Maturidî'nin bir çok eseri yanında özellikle “Tevilatü'l-Kur'an” tefsiri ve “Kitabu't Tevhid”i meşhurdur. Kitabu't Tevhid Türkçeye tercüme edildi. Bu arada bu ünlü tefsirin, "Te'vilatu'l-Kur'an"ın, Umraniye Belediye Başkanı Hasan Can'ın desteği ve Ensar Vakfının katkılarıyla Türkçe'ye çevriliyor olduğunu duymaktan çok mutlu oldum.

Haber şöyle: “Maturidî'nin ünlü tefsiri "Te'vilatu'l-Kur'an", Umraniye Belediye Başkanı Hasan Can'ın desteği ve Ensar Vakfının katkılarıyla Türkçe'ye çevriliyor. Tevilatü'l-Kur'an'ın Türkçe'ye çevirisi herbiri alanlarında uzman hocalarımızın katkılarıyla gerçekleştirilecek ve çalışmanın editörlüğünü Prof. Dr. Bekir Topaloğlu yapacak. Türk Din alimi Ebû Mansur el-Matüridî'nin meşhur tefsirinin Türkçe'ye kazandırılması faaliyeti kahvaltılı bir basın toplantısı yapılarak duyuruldu.

Gerek eserleri, gerekse yetiştirdiği alimler ile İslam Düşüncesini derinden etkileyen bir imam olarak Maturidî'yi rahmet ve şükranla yadederiz.”¹²

Şimdi soru şu: “Günümüzde çok konuşulan selefilik bü için içinde midir, dışında mı?

Veya şöyle de sorabiliriz: “Bir Maturidî veya Eş'arî olan genç, neden onları bırakır da selefi olur?”

Evet, soru veya sorun bu idi. Cevabını vermeye devam edelim inşallah.

¹² <http://www.akademi-haber.com/tevilatul-kuran-turkcemize-kazandiriliyor-4454h.htm>

Maturîdî/Eş'arî Gençler Neden Selefî Oluyorlar?

Zaman böyle akarken, hicri IV. yüzyılda yeni bir görüş, bir mezhep ortaya çıktı. Sonraki Hanbelî mezhebi mensupları tarafından ortaya atılıp savunulmuş bu görüşe de maalesef sahipleri “selefilik” adını verdiler. İşte bu da kafa karışıklığına sebep oldu.

Peki neden bunu yaptılar? Kendilerince bunun anlamı basittir. Çünkü bu “yeni selefiyye” mezhebi, sahabe ve tabiilerin, yani “ilk selefin” akidesini canlandırmayı hedef edinir. Söz konusu mezhep VII. hicrî asırda kuvvetlenmiş, özellikle İbn Teymiye tarafından bu mezhebe yeni fikirler ilave edilmiştir.

Bu yeni selefiye de, metod olarak nakle ve nassa kesin olarak bağlılığı kendilerine gaye edinmişler, tartışmayı gerektirecek ve çözümü zor olan mesele ve konular ile uğraşmamışlardır. Âyetlerde ve Sünnette bulunan her şeye, meselâ; habere ait sıfatlara ve müteşabih ayetler dahil tartışma götürebilecek konulara teslimiyetle iman etmişlerdir; teşbihten kaçındıkları gibi te'vile de gitmemişlerdir. Zaten fıkhıta da işin başında “eh-l-i eser” denilen bu kimseler, metod olarak “ehl-i re'y” denilen ekole hep karşı çıkmışlardır. Aslında itikat gibi amelde de mesele aynen böyledir.

Selefiyye, akidenin esaslarını sadece Kitap ve Sünnetten hareketle tesbit ve tayin etmenin gerekliliğini savunmuşlardır. Yani, inanç esaslarının kaynağı nass'lar olduğu gibi; bunların delilleri de oradan çıkarılmalıdır. Bu sebeple Selef mezhebi, Kur'an ve Sünnette, yani nass'ta Allah'ın sıfatları ve fiilleri ile ilgili hususları, mecazi manasına bakmaksızın, olduğu gibi kabul ederler; onları te'vil ve yoruma gerek duymazlar. Halbuki bunu yorumlayanlar, keyflerinden değil, daha önce genişçe ifade ettiğimiz bir zarurete binaen yapmaktayken

kalmışlardı. Selefilere bu zarureti görmezlikten gelerek tanımadılar, sorunların üstüne yattılar ve ehl-i sünnete böyle yapmadıkları için çok sert bir tutum takındılar. Maalesef bu yüzden de akaidde ters düşüklerini tekfirde hızlı davrandılar.

Onlara göre Cenab-ı Allah'ı şanına uygun düşmeyen şeylerden tenzih etmek gerekir. Kur'an-ı Kerim ve hadislerde Allah'ın isim ve sıfatları hakkında nasıl bir ifade kullanılmış ve ne söylenmişse, onları olduğu gibi kabul etmek; yani, Allah'ı bizzat kendisinin ve peygamberinin tanıttığı gibi bilip tasdik etmek gerekir. Bilhassa nass'ta geçen müteşabih ifadeler konusunda tevil ve yorum yapmadan, bu konuda aczini kabul etmek gerekir. Yine nass'ta geçen müteşabih ifadeleri anlamayanların, bunlar hakkında soru sormayıp susmaları, hatta zihnen bile meşgul olmamaları gerekir.

Şöyle bakarsan, ne güzel, işte aynen sahabi ve tabiin gibi yapıyorlar dersiniz. Sorunu görmeyen, toplumun derdine şifa aramayan, sorumluluktan kaçanlara, daha doğrusu cahillere şirin geliyor değil mi? Ama insanlar acaba sahabi ve tabiin gibi teslim ehli midirler? Zamanın değişmesi ile gelen sorunlar yok mudur? Varsa bile bunlar cevapsız mı bırakılacaktır? Bir çok insanın imanını kaybetmesine veya batıl ve bid'at mezheplere düşmesine sessiz ve kayıtsız mı kalınacaktır?

Öyle şey olur mu? İlim ve alim niçin vardır?

İbn Teymiye ve Selefilere

Selefiye'nin sonraki dönem temsilcilerinden birisi olan İbn Teymiye (751/1350) akaidde olduğu gibi tefsir, hadis, fıkıh ve ahlak ilminde de büyük bir alimdir. Onun deniz gibi ilim sahibi olmasına kimsenin itirazı yoktur. Tartışılan yanı daha çok akaid ile ilgili olanlardır. İbn Teymiye daha sonra "vehhabilik" mezhebinin de çıkışında etkili olmuştur.

Bugüne gelirsek, selefilik, basit bedevi veya kırsal kesim insanını tatmin etse de artık çeşitli felsefe ve kültürleri tanımış olan şehirli ve medeni insanlar için, onun bu metodu yeterli görülmemiştir. Nitekim daha sonraki Müteahhirûn Selefiye, tafsile önem vermek zorunda kalmıştır.

Sonuç itibariyle iki selefiyeden “ilk selefiye” hepimizin akaidde mezhebidir. Aslında “Ehl-i sünnet vel cemaat mezhebi” deyince ilk akla gelen onlardır. Ama daha sonra “Ehl-i sünnet vel cemaat” mezhebi deyince artık akla Eş’ari ve Maturidi mezhepleri gelir.

Şimdi kendilerini “selefi” olarak tanıtan “sonraki selefiler”, İbn Teymiye, vehhabilik ve aşırı Hambelilik karışımı bir mezheptir. Bu yüzden Eş’arilik ve Maturidilik gibi Ehl-i Sünnet kelamcılarının metodu daha uygun bir yol olarak gösterilmiştir.

Sonuç: Ashab-ı kirama, tabiine, tebe-i tabiine, ki bir yerde Ebu Hanife ve emsali imamlar da buna dahildir, “selef” veya “selef-i salihin” denir. Bunların yoluna da Ehl-i sünnet velcemaat denir. Bugün yaşayan iki mezhebi vardır: Eş’arilik ve Maturidilik.

Bütün bu bilgilerden anlaşılan odur ki, bugün “biz selefiyiz” diyenler, “selef” kelimesini istismar ediyorlar. Oysa gerçek olan, İmam-ı Eş’ari’nin, İmam-ı Matüridi’nin yolu ilk selefin, yani ilk ehl-i sünnetin yenilenmiş yoludur.

Şimdi bir ehl-i sünnet kişinin, kalkıp da “ben selefiyim” diyenlere katılması, kendi aleyhine zarar ve ziyandan başka bir şey değildir.

Şöyle soralım; zamanımızda bazı sapık kimseler çıkıp, mesela “Peygamberiyye mezhebi” diye bir mezhep kursalar, buna da “bu peygamberimizin yoludur” deseler, ne dersiniz, itibar edilir mi?

Cahil gençlerimizin gözünü kamaştıran, mübarek “cihat” kelimesidir. Ama İŞİD’e iyi baksınlar, acaba hiç İsrail veya Esed zalimleri ile cihad ettiğini görüyorlar mı? Bırakınız onu da, şunu söylesinler; cihat ile katillik arasındaki farkı biliyorlar mı?

Şimdi önce İŞİD diye bilinen bu DAİŞ denilen örgütü Batıların kurdurduğu ve üyelerinin de çoğunlukla oralardan gönderildiğine dair yaygın söylemler vardır. Çıkışları ve yayılışları da bunu düşündürüyor. Hele de davranışları, mübarek İslam’a zarardan başka bir şey vermiyor.

Bize Düşen Vazife

Bütün bu bilgilerden sonra akaidimiz ve fikhımız, başka bir deyişle hayatımızın en gerekli işleri hakkında bir özet bilgi verilse iyi olur diye düşünüyoruz.

Öncelikle bize düşen vazife, itikadda ehl-i sünnete göre sahih bir iman olmalıdır. Bid’ad itikadlar, Allah Teâlâ af etmezse, insanı cehenneme götürebilir. Yazık olur Müslümana.

Sonra fıkıh öğrenmeliyiz. Yani dinimizin ameli kısmını. Bireysel ve sosyal hayatta uygulanan muameleleri. Helal ve haramı. İslam hukukunu bir yerde. Ve İslam ahlakını iyi öğrenmeliyiz. Buna “ilim elde etme” diyoruz.

Sonra bu öğrendiklerimizi ihlasla amel etmeli, Allah rızasını tahsil için içtenlikle yerine getirmeliyiz. Bilgi amele dönüşmezse değeri düşer. Uygulanmasa da ilim öğrenilmelidir. Bu Peygamber Efendimizin (sav) tavsiyesidir. Bununla beraber bazen Peygamber Efendimizin (sav) “uygulanmayan ilmin kişiye vebal olacağını” bildiren hadisleri de vardır.

Daha bitmedi. Bir görev de öğrenip yaptıklarımızı başkalarına da anlatmak, dine davet ve tebliğ yapmak, bunun

önüne engel konmuşsa, açmak için gereği neyse, mal ve canı ortaya koyarak onu yapmak. Yani cihad.

İslam ancak böyle bir bütün halinde yaşanmalı ve yaşatılmalıdır. Elbette bunun bir gereği, Müslümanların yaşadığı toplum ve devletin de İslam olması zaruretidir.

İşte bizim sorumluluğumuz.

Bu kadar iş varken ömrü “lağv” ile, “malayani” ile, yani faydasız fikir, söz ve işlerle, oyun ve eğlencelerle ile geçirmek, zarar ve ziyandan başka bir şey değilken, hangi akla, hangi vicdan ve insafa sığar? Allah bizi gafletten uyandır!..

O yüzden Sevgili Peygamberimiz (sav) Efendimiz şöyle buyurur: “ Kişinin İslam’ının güzelliğindedir malayaniyi terk etmesi.”

İlim, amel ve cihad için gerekli olanları şöyle bir düşünelim. Anadilinden başka iyi bir şekilde Arapça bilmek, Kur’an, Sünnet, fıkıh ilimlerini usulü ile birlikte kavramak, devlet ve siyaseti öğrenerek İslam toplum ve devletini inşa etmek ve korumak, İslam tarihini ve medeniyetini öğrenmek, İslam’ın geliş ve yayılış tarihini bilmek, itikadi siyasi mezhepleri bilmek, çağdaş kafirleri ve oyunlarını okuyup anlamak, çağdaş küfür sistemlerini ve İslam ile mukayesesini anlamak, dini anlatırken gerekli olan dil, hitabet, iletişim bilgilerine haiz olmak, çok kullanılan yabancı dillerden birisini bilmek, iletişim araçlarını iyi kullanabilmek... evet, bunca yapılacak işler varken, oyun ve eğlence ile vakit geçirmek, magazinle ömür tüketmek, Müslümana hayırlar, bereketler, güzellikler kazandırmaz. Aksine öldürür, bitirir, mahveder.

Öyleyse, itikadi mezhepler üzerindeki altı yedi yazımız, eğer bir şeyler öğretti ise ne mutlu bize. Değilse en azından konuya dikkat çektiği malumdur. Bu da faydalı olabilir. Biz bu

konuyu bir fezleke ile bitirelim istiyoruz. İleride akaide dair yazacağımız kitabın içine girmek üzere dosyasına konmuştur.

O fezleke mi?

Akaid Ve Kelamın Fezlekesi

Evet, önce itikad ehl-i sünnete göre sahih bir itikad olmalı. Onlar, Peygamberimiz, sahabe ve tabiinin itikadı üzere gidenlerdir. Onlar gibi iman etmedikçe, iman bakımından onlar gibi olamayız. İmandaki fazilet ve manevi değere gelince, zaten mümkün değildir, hayırlı olmakta hiçbir nesil onlara yetişemezler. Radianallahu anhum ecmain.

Onlar, Resulullah neyi verdiyse aldılar, neyi yasakladı ise attılar, din adına neyi ondan görmedilerse onu “dindendir” diye almadılar. Bidatten sakındılar. Bu arada itikadda müteşabih, yani manası ya hiç anlaşılmayan, ya da az anlaşılan ayetlere olduğu gibi inanıp, “nasıl oluyor?” diye soru ve münazara kapısını açmadılar. Açana da fırsat vermediler, azarladılar. Yani “teşbih, temsil, tekyif, tahriften” kaçındılar. Selef-i salihînin yolu bu idi. Ne güzel!

Fakat daha sonra gelen Eş'ariler, Maturidiler gibi koca koca İslam alimleri her devirde o devrin gereğini yapmış, Müslümanlara itikad ve amelde Kur'an'ı Kerîm ve sünnet-i seniyye istikametinde yol göstermişlerdir. Bu arada kelam alimleri bazı müteşabihata uygun mana vermenin bir gereklilik olduğunu görmüş ve meydanı bidat ehline bırakmamış, ilmin gereği ve haysiyeti icabı bunu yapmışlardır. Buna mecbur kalmışlar da yapmışlardır. Çünkü birileri bunlara yanlış yuvarlak manalar veriyorlardı. Müdahale edilmese durum çok kötü olacaktı. Meseleyi yüz üstü bırakmamış, görmemezlikten gelmemiş, sorunu çözmeye çalışmışlardır. Bunlar,

Müslümanların iyiliği için yapılmış iyi niyetli çabalar ve başarılarıdır. Allah onlardan da razı olsun.

Şimdi Arapça bilmez, dinden ve usülden anlamaz cahil avamın kalkıp da ehli sünnetin bu alimlerine, yaptıkları Kuran ve sünnete uygun teviller yüzünden "seleften saptılar, bid'ata düştüler" demesi doğru mudur? "İlk selef metodunu terk edip tevil ettiler" diye koca koca akaid ve kelimamamlarımızı "yoldan çıkmış" göstermek ayıp değil midir? Cahil cühelanın bu meydanda bir söz söylemeğe selahiyatı var mıdır? Bu haddini aşmak olmaz mı?

Oku, öğren, kavra, sonra gel, kelam et. Alim ol, senin de tabiiilerin olsun. Değilse, haddini bil, otur yerinde sükut ederek.

İnsan böyle yapacağına, daha saygılı bir üslup ile şöyle dese, biz bir şey demeyiz. "Sen bilirsin" der, geçeriz: "Ben ilk selefin yolunu, üslubunu, anlayışını, sonraki ehl-i sünnet imamlarının usul ve yoluna tercih ederim."

Dikkat ederseniz bu üslupta inkar ve aşağılama yoktur.

Bazı sivri zekalılar münazarada cerbezeye tutularak İmam Maturidi ie İmam Ebu Hanife'nin arasını açmaya çalışıyorlar. Nasıl mı? İmam Ebu Hanife'nin görüşü "selefi" iken, İmam Maturidi onu kelama sokmuş da bid'ad'a çevirmiş.

Sübhanelleah. Yaşa ki neler göresin!

İmam Maturidi, İmam Ebu Hanife'nin akaiddeki görüşlerini kelam ilmi disiplinine sokan, akli delillerle onları destekleyerek bir kelam mezhebine dönüştüren büyük allamedir. Ebu Hanife'nin kendi devrinin kelamcıları hakkındaki sözlerini, tutup da Maturidi'ye hamletmek, hangi aklın işidir? Yani İmam Ebu Hanife'nin, kendisinden yıllar sonra dünyaya gelen birisini kötülediğini söylemek, nasıl bir

mantıktır Allah aşkına? İnsanların hangi sözleriyle neyi ve kimi kastedtiğini anlamak da bir ilim işidir. Bu üç beş risale veya tercüme kitap okumakla alim olunmaz. Çok okumak ve doğru anlamak gerekir. Asıl tavsiye bir üstad ile okumaktır. Hem doğru anlama ve kavramaya, hem de yolu kolaylaştırıp kısaltmaya yarar.

Mütevazi olup alana, bunlar faydalı öğütlerdir.

Tasavvuf ve Tarikatların İtikatla Alakası

İtikatla ilgili yazılarımız esnasında bir yorumcumuz, selefiye ile ehl-i sünnet vel cemaat mezhebi arasındaki en büyük farkın, tasavvufu kabul edip etmemek meselesi olduğunu yazmıştı. İzaha muhtaç bir mesele, atlamamak gerekir diye düşündüm.

“Yeni selefler tasavvufu kabul etmez” sözü doğrudur. Onların cehaletine bu görüş uygun düşer. Maalesef seleflerin imamlarından saydıkları İbn Teymiye’nin iki ciltlik “ahlak” ve “sülük” kitapları ile, talebesi İbn Kayyim’in üç ciltlik “Medaricü’s Salikin” isimli şaheserini okuyup anlayacak, hazmedecek ve tasavvufu doğru değerlendirebilecek kaç selefi vardır ki? Türkçeye muhtasarını tercüme ettiler. Tercüme ne derece başarılı, okuyan var mı, onu da bilmiyorum.

“Ehl-i sünnet tasavvufu kabul eder” sözü de aynen öyle özürlü bir sözdür. Ya kabul etmeyenleri? Onlar ehl-i sünnet olmaktan çıkar mı? Haşa!

Nedir mesele öyleyse?

Mesele tasavvufu doğru anlamakta, bilmekte, değerlendirebilmekte. Bu konuyu incelemiş, araştırmış ve eleştirmiş, sonuçta bu konuda üç kitap yazmış bir kardeşiniz olarak derim ki, tasavvuf üstünde bu kadar gürültü abestir. İslam toplumunda tasavvuf ve onun teşkilatlanmış hali olan

tarikatlardır, bireysel oldukları kadar, toplumsal hizmetler de görmüş var olan kurumlardır. Artısı ve eksisi ile var olan kurumlardır. Artısı ve eksisi tartışılabilir, ama yokluğunu tartışmak, kabul edilemez bir inkardır.

Özellikle İslam dininin halk kitlesi tarafından severek yaşanması ve yayılması çalışmalarında en etkin hizmet, tarikatlardan olmuştur. Bu yönüyle tarikatlardır, birer halk eğitimi hizmetleri görmüşlerdir.

İslam'ın yayılmasında tarikatlardan büyük emekleri vardır. Bazen ordulardan önce, bazen de sonra, gayr-ı müslim diyarlara gitmiş ve yerli halkın İslam'a ısındırılması ve hidayete erdirilmesinde üstün hizmetler ifa etmişlerdir.

Aynı zamanda cihad hareketlerinin ve istiklal savaşlarının içinde hep tarikatlardır. Dünyanın dört bir yanında gerek fetih, gerekse savunma ve işgallere direnmede dervişlerin çabalarını tarih iftiharla kaydetmektedir.

İslam ordularının ulaşamadığı uzak alanlara İslamiyet genellikle tarikatlardan aracılığı ile gitmiştir. Bugün dahi Afrika, Avrupa, Amerika'da ve Avusturalya'daki İslamlaştırma çalışmalarında en başarılı hizmetleri yine tarikatlardan görmektedir.

I. Dünya Savaşından sonra düşmanların işgal ettikleri İslam topraklarındaki savaşlarda ve bağımsızlık hareketlerinde, şimdilerde ise Afganistan, Çeçenistan, Bosna Hersek, Rusya gibi coğrafyalarda tarikatlardan hizmetleri açıkça görülmektedir.

Tarikatlardan, ümmet birliği ve sosyal barışın da bir teminatı olmuştur.

Bununla beraber tarikatlardan daima ilim, eğitim, iktisat, siyaset, askerlik, güzel sanatlar gibi sosyal hayat alanlarının merkezinde olmuştur. Bugün bu konuyla ilgili birçok ilmi araştırmalar ortaya konmuştur.

Tasavvuf ve tarikatların, iç barışı, huzur, emniyet ve asyişi sağlamada, sosyal bünyeyi sağlamlaştırmada ve güzel bir toplum oluşturmada da çok büyük olumlu etkileri olmuştur. İslam, özü itibarıyla sosyal bir dindir. Tasavvuf ve tarikatların geliştirdiği ahlak ve fütüvvet anlayışı, başından beri kerem, cömertlik, isar, mürüvvet, cesaret, fedakarlık, feragat, kendini feda, hizmet, kimseye eziyet etmeme, yük olmama, şikayeti terk, makama aldırma, vb. erdemleri ifade eder.

Tasavvufun insanları çağırdığı zühd, zevklerde itidal, insanın Rabbini ve ahiretini unutacak düzeyde aşırılığa gitmemesi biçimindedir. Makasıd-ı İslama ters düşen aşırılıklar kabul edilemez. Varsa da eleştirilir, yerilir, ıslah istenir.

İslam ve onun deruni yaşam biçimi olan tasavvuf, insanları dünyayı bütünüyle terke ve ondan kaçmağa değil, zahitliğe ve dünyayı küçümsemeğe çağırmaktadır. Belirli ölçülerle Allah'a kulluğa çağırırken, her şeyi bırakarak ibadete yönelmeyi istememiştir. Dünya hayatından ve helal rızıklardan makul ve meşru bir payın alınmasını ister. Her şeyi yasaklamaz. Helalin haram kılınmasını hoş karşılamaz. Dünya tez gelip geçen bir değişim yeri olarak ahiretin tarlası. Ahiret ise baki, sonsuza kadar kalıcı bir ebediyet yeridir. Ya ebedi nimet veya sürekli azap yeri.

Kur'an ve sünnet bunu ifade eder.

Peygamber efendimizin, ashabın ve sufilerin hayatı, bunun birer açık örneğidir.

Tasavvufa karşı olmak, bize göre onu bilmemektir. Bir konuyu bilmeyenlerle tartışmak, hem faydasız, hem de zamanı boşuna israf etmektir. Bu ise lağvdir, malayanidir. Ondan kaçınmak hem Allah'ın emridir, (Mü'minun 3) hem de Peygamber Efendimizin (sav) ifadesiyle "kişinin Müslümanlığının güzelliğindedir."

Tasavvufu istismar eden sahtekarları eleştirmek ise haktır, gerektir. Bu tasavvufa karşı olmak değil, bilakis ona yardım etmektir. O yüzden bu tür eleştirilerin en iyisini yine samimi sûfiler yapmışlardır. Bu konuda İmam Şaranî'nin "Tenbihu'l Muğterrîn"i gibi müstakil eserler bile yazılmıştır.

Bizim günümüzdeki görünen tasavvuf ve tarikatlardaki eksiklikler ve yanlışlıklara dair eleştirilerimizi ihtiva eden eserimiz yazılıp bitmiştir. İnşallah basılır da okuyucusuna sunarlarsa seviniriz.

SELEFE SAYGI

Acı Bir Hatıra

Bir gün yatsı namazından sonra yaptığımız “Hadis Dersleri”nden çıktık. Bir genç sokuldu yanıma kalabalıklar dağıldıktan sonra.

-Hocam vaktiniz varsa size bir soru soracağım.

-Buyur sor canım.

-Bu millete neden küfür anlatıyorsunuz?

-Ne demek şimdi bu?

-Siz İslam yerine bu halka küfrü anlattınız şimdi.

-Ben hadis okudum ve açıkladım. Küfür bunun neresindeydi, söyler misiniz?

-Hadiste helal lokmayı anlatırken bir rüya anlattınız. Bu küfür idi.

-Ne demek, rüya anlatmak küfür mü?

-Yok da, orada keramet vardı. O küfür.

-Ehl-i sünnet alimleri “keramet haktır” demişlerdir amma, gene de şaşırdım yavrum, rüyada keramet olur mu? Rüya bu, sen de uçarsın, kaçarsın.

-Doğru ya. Rüya bu, her şey olabilir. Ancak tasavvuf, tarikat ve keramet küfürdür.

-Ne münasebet. Tasavvuf bilakis kibar Müslüman yetiştirme ocağıdır.

-Bu konuda sizinle konuşmak istiyorum. Bizim eve gidebilir miyiz?

-Bizim ev daha yakın. Hemen şuracıқта. İstersen bize gidelim.

-Peki, gidelim.

Kendisini tanıttı. Meğer bizim çok yakın bir dostumuzun oğlu imiş. Üniversiteye gitmiş. “Henüz on beş günlük müslümanım” diyor. Bundan önceki hayatını küfür sayıyor.

Görüşlerini sabırla dinledim. Sonra doğrusunu anlattım. Bazı yerlerde ayet ve hadislerin anlamına itiraz etti. Bir çok meal ve tefsiri indirdim. Şaşırıldı. “Şimdi bir şey diyemeyeceğim. Büyüklerime bir danışayım, ona göre inanırım” dedi. Ayet ve hadis karşısında söylediği aynen buydu. Seviyesizliğin boyutunu görebiliyor musunuz?

“Büyüklerin kim? Size kimler derler? Okuduğunuz kitaplar ne?” gibi sorularına cevap vermedi. Bu arada saat gece bir ikiyi geçmişti.

Ona bu işleri bırakmasını, Ömer Nasuhî Bilmen’in “İslam İlmihali”nden başlayarak okumasını, babasını üzmemesini tavsiye ettim.

-Babam kafir, dedi.

Öfkemi içime atarak biraz daha nasihat edeyim dedim olmadı. En sonunda:

-Babana kafir diyorsun, hem de onun ekmeğini yiyorsun, olur mu? Dedim.

-Ne olur ki, senin de çayını içiyorum, demez mi!

Demek babası, ben, diğer Müslümanlar –hâşâ- kafir, kendisi Müslüman ve kafirlerin haram(!) ekmeğini yemekte de hiçbir beis yok. Haram lokma diye bir kaygısı yok yani...

Kafam “tinnn” etti ama, gene de öfkemi yuttum ve dilime gelenleri demedim.

-Tamam oğlum, sohbet bitmiştir, dedim. Bir iki şey sordu, cevap vermedim, sustum. Mecburen izin istedi ve çekti gitti.

Yeni Bir Grup

Yıllar sonra okulumuzda bir gurup ortaya çıktı. Önce sevdim onları. Çünkü öğrenciler arasında en fazla kitap okuyanlar, namazlarına dikkatli olanlar onlardı. Bir ciddiyet vardı simalarında.

Daha sonraları mantar gibi çoğaldılar. Yavaş yavaş guruplaşmalar, tartışmalar olmaya başladı. Bence bunlar da hoş şeylerdi. Ama giderek başlarına karşı tahammülsüzlük başlayınca dikkatlerini çekmeye ve itidal tavsiye etmeye başladık.

Okula şalvar ama beli kemerli bir nevi pantolonla gelmeye başladılar. Müdür sert çıktı onlara. Bana da nasihat etmem ricasında bulundu. “Tamam, ama önce siz de bu kadar sert çıkmayın. Bunlar nihayet dindar ve şuurlu çocuklar. Fakat biraz acemilik yapıyorlar” dedim.

Onlarla da konuştuk. “Müdür, mecburdur, mahkumdur. O da şalvarı sever ama, okulda giydirmez. O giydirse bile, onu kendi haline bırakmazlar. Onu alır, başka müdür verirler. Siz de bu okulda okumak istiyorsanız, bol da olsa pantolon giymek zorundasınız. Şalvar giymeye şimdilik gücünüz yetmez. Bu uğraşta direnirseniz, mağlup olursunuz. Madem öyle, dayak yiyeceğimiz kavgaya girmeyelim. Mazeretimiz varsa mağlup olacağımız savaşa girmeyelim. İmkan vaktini saatini bekleyelim. Şimdi kavgadan sonra şalvarı çıkarıp pantolon giymek, daha acı verir ve bir nevi zillet olur.”

“Tamam” dediler.

Daha sonra sohbetlerimiz de oldu. Bir defasında kendileri gibi düşünmeyenlere çok sert çıkışlar yaptılar. Frenlemek istedim, olmadı. Hatta meşhur bir hocaya “bel’am” deyince, evimde olmalarına rağmen kızdım onlara. Sağolsunlar, sükut ettiler.

Arkadaşlarla oturup bu konuyu konuştuk. Bunların hocası bize yakın bir şehirde idi. onunla konuşup olayı kökten halledelim dedik.

Gittik o şehre ve o kardeşimizi bulduk. Bir camide imamlık yapıyordu. Caminin altında medrese açmış, Arapça ve İslamî ilimler okutuyormuş. Kendisi ve ailesi fedakarlık yaparak yedirip içiriyormuş yatılı gençleri. Takdire şâyan bir hareket elbette. Kendisine teşekkür, hizmetine tebrik ve dualar ettik. Bir imama göre zengin sayılabilecek bir kütüphanesi var. Kitapları da aşağı yukarı bizde de olan bildik eserler. Bu da bizi memnun etti.

Manzara gayet güzeldi. Oturduk, uzun uzun sohbet ettik. Endişelerimizi anlattık. Beklentilerimizi söyledik. Bizi sabırla dinledi. Çocukların aşırılıklarını kabul etti. Gençlerin benimle olan o tatsız konuşmalarını duyduğunu ve tasvip etmediğini söyledi. Ama her yere aklı başında idareci adam bulmakta güçlük çektiğini anlattı. Biz kendisini çok samimi bulduk ve sevdik. Bir vazife yapmanın memnuniyeti ve huzuru içinde döndük şehrimize.

Fakat her nedense anlamadık, aşırılıklar bitmek şöyle dursun, artarak devam etti. Bir dergi çıkarıyorlardı. Yazanların bir kısmı bizim talebelerimizdi. Yahu ben çok iyi biliyorum, bu talebelerimiz bu yazıları yazamazlardı. Ben öğrencimi bilmez miyim?

Zannım şu idi; bir kısım tercüme kitaplardan alıntı yapıyorlar, üç beş kelime değiştiriyor ve altına da bir müstear isim atıyorlar, oluyorlar yazar. Tamam, varsın olsunlar, bugün taklit olur, yarın tahkike dönüşür, zararı yok, ama dere tepe düz gidiyorlardı yazılarında. Ne kanun dinliyorlar, ne tedbir alıyorlardı. Her yazı o zaman mahkemeye verilse mahkumiyetle sonuçlanırdı.

En yaman yerleri de, sanki kendilerinden başka cemaat yok ve İslam davası kendileriyle başlamıştı. “İslamî Hareket” diye bir dava başlatmışlardı yep yeni. Oysa kendilerinden önce her ülkede nice bir cemaat benzer davalarla yollara dökülmüşlerdi, yıllardır faaliyet yaparlardı ama ya bilmiyorlar, ya da bilmez gözükiyorlardı. Ne Hasan el-Benna, Seyyid Kutup ve İhvan-ı müslimin’den, ne Mevdudî’den, ne Nedvî’den, ne Hamîdullah’tan, ne “tebliğ cemaatı”ndan, ne Malik b. Nebî’den, ne Risale-i Nur’dan, ne büyük tarikatlardan, ne Büyük Doğu’dan, ne Diriliş’ten, ne İlim Yayma gibi cemaatlerden haberleri vardı.

Hocaları Kahramanmaraş’a geldikleri bir zamanda beni aratmış sağolsun, memnuniyetle gittim. Sohbetini dinledim. Cemaati gözlemlledim. Aynı aşırı heyecan ve aynı dikkatsizlik. Üzüldüm tabi. Allah’ım esirgesin ümmeti...

Bu arada benim “İslamlaşma Bilinci” kitabım çıkmıştı. Onların önem verip anlattıkları laik sistem, İslam devleti, hilafet, vatan, kanun, mahkeme, davet ve tebliğ, İslamî hareket ve cihad gibi konu birlikleri ve kısmen üslup benzerliği de vardı. Maraş’taki ileri gelenlerinden eski bir öğrencim olan bir cami imamına onbir tane verdim bu kitaptan. Bir tanesi hocalarına hediye, diğerlerini de bir zahmet tanıtarak sattırsın içindi. Bir iki ay sonra netice için vardığımda aldığım cevap şuydu:

“Hoca Efendi diyor ki: ‘Şimdi bu kitabı okumaya zamanım yok. Okumadığım bir kitabı da başkalarına tavsiye edemem. Geri iade edin.’ Biz de size aynen iade ediyoruz. Buyurun hocam kitaplarınızı.”

Şok oldum!

Şaşkınlığım kaç saniye sürdü bilmiyorum. İnanılır gibi değildi. İşte anlayış ve kavrayış. İşte nezaket. İşte insana ve emeğe verilen değer.

Aman Allah’ım, bu ne kabalık? Bu ne insanî ilişkilerdeki fütursuzluk? Be ne laubalilik dostlara karşı? Yahu bu kitabın on tanesi elli lira eder. Hiç okumasanız bile tanışıklık hatırına bu parayı verir veya birisine verdirirsiniz, ama gönül alır, insan kazanırsınız. Allah aşkına bu ne bedevilik? Bu kaba saba insanlarla mı bu dava yürüyecek?

Tekrar şehrimize geldiğinde yine çağırtmış, gitmedim. Beni hangi yüzle ve niçin çağırıyor sun? Maksadı belli, demek ki şehrimizde benim yanında gözükmenden kendisine güven adına istifade edecek. Seni uyanık seni. Menfaatini gözetmeyi böyle biliyorsun da o kabalığı niçin yapıyorsun? Hiç mi duymadın, “kaz gelecek yerden ördek esirgenmez” atasözünü?

Ne oldu sonra?

28 Şubatta aralarına girip çıkan bir polise bir yere bomba attırdılar ve maalesef silindir gibi ezdiler geçtiler. Hoca Efendiyi tutukladılar. Zindana attılar. İşkencelerden geçirdiler. İçimiz yandı.

Ama neye yarar? Bütün bunları kendilerine zamanında söylemiş, teennili hareket için uyarılmıştık. Olacak neyse olur, ama Müslümanlar da tedbir alarak düşmana ulu orta fırsat vermemeli değilmiydiler? İnsan biraz geçmişe bakmaz ve olaylardan ders almaz mıydı? Yazık oldu, çok yazık...

Tembel Tebliği

Evet, eli bastonlu, sarıklı cübbeli şu “aczimendiler” olayı üstünde de biraz derin düşünmek gerekmez mi?

Mantar gibi bittiler, bir darbede yok olup gittiler.

Az uyardım bazı öğrencilerimi. Nasıl mı? Öğrencidir ama tefsir dersine, hadis dersine, fıkıh dersine çalışmaz, siyer okumaz, bütün yazılı imtihanlardan zayıf alır. Maalesef Arapçanın “a”sını bilmez, üstelik çalışıp öğrenmek de istemez. Bütün bir dersimizde arka sırada oturur, uyur. Ama bir bakarsınız ki bir camide “Riyazu’s Salihin” dersi yapar ve cemaate cihat anlatır.

Böyle bir olay başımdan geçti. Bir ikinci namazı sonrası bir aczimendi genci ön saftan geriye döndü. Yine öyle iki genç de hemen önüne bir rahle koydu ve sağına soluna oturdu. İmam, müezzın şaşkındı. Bir şey yapmalarına fırsat kalmadan genç “Riyazu’s Salihin” isimli meşhur hadis kitabından ders yapmaya başladı. Ben de hem ilim için, hem de meslek ilgisiyle olan biteni seyr için dinlemeye başladım. Giden gitti, kalanlar bir ders dinlediler.

Dersi yapan gence dikkatlice baktım, ama tanıyamadım. Fakat ses bile yabancı değildi. Çok geçmedi, simayı sakalsız düşününce, hemen tanıdım. Bu meğer İmam Hatipte dersine girdiğim tembel genç değil midir? Efendi, ahlaklı, yakışıklı bir öğrencimdi ama tembel idi. Dine hizmetten, davet ve irşattan bahseder, ben de bunlar için tembelliği bırakıp ilim için çalışması gerektiğini sürekli kendisine tembih ederdim. Ama o beni dinlemez, akşam kaçta yatıyorsa, derste uyur dururdu. Ben içimden hayretle gülerken ders bitmişti. Geldi yanıma, edeple diz çöktü ve elimi öpmek istedi. El öptürmeyi hiç sevmem. Benim elimi çocuklarım bile bayramdan bayrama öpebilirlerse şükretsınler. Birbirimize bakarak epey gülüştük...

Elde asa, belde kuşak, sarık ve cübbe de tam, yerindedir kelle kulak, şehri bir baştan bir başa yürüyerek tebliğ hizmeti sunarlar. Çağdaş “meşşâiler”dir bunlar. Onlar yürüyerek ilim ve felsefe yaparlardı, bunlar da yürüyerek ve güya İslamî kılık kıyafet göstererek sessiz sedasız tebliğ yapıyorlar. Ne günlere kaldık ya Rabbî.

Bir hoca olarak kesinlikle söylüyorum ki, amelden önce ilim gelir. Niçin ve ne şekilde yapacağımızı bilemediğiniz bir ameli, söyler misiniz, nasıl yapabileceksiniz?

Yukarıda anlattıklarımın en büyük yanlışları ise, ilimden önce amele önem vermeleri idi. Ömer b. Abdilaziz’in şu sözü çok haklı: “İlimsiz amel edenlerin ifsat ettikleri ıslah ettiklerinden daha çoktur.”¹³

Kraldan çok kralcı kesilmek, ancak cahillerin işidir. Bu kafa zamanında Sevgili Peygamberimize bile “Allah’tan kork, adil ol” diyecek kadar kendini kaybetmiş, Efendimizin uygulamasını “Bunda Allah’ın rızası yoktur” diyecek kadar haddini aşarak tenkit etmiştir. O müthiş Huneyn günü mü daha zor geldi Peygamber Efendimize (sav), yoksa ganimetlerini dağıttığı ve o acı sözlerin söylendiği gün mü, bilemiyorum.

Sevgili Peygamberimiz haber vermiştir ki “ileride bir kısım insanlar gelecek. Çok namaz kılacak, çok oruç tutacaklar. Sizinkiler onlarınkinin yanında küçük kalacak. Çok çok Kur’an okuyacaklar, ama anlamayacaklar, okudukları gırtlaklarından aşağı inmeyecek. Okun yaydan uçtuğu gibi dinden çıkacaklar. O kadar anlayışsızlardır ki, Müslümanları öldürür, putperestleri bırakırlar.”¹⁴

¹³ İbn Abdilber, Camiu Beyani’l İlmi ve Fazlih, I. 27.

¹⁴ Buhari, Müslim, Ebu Davud, Tirmizi, Neseî rivayet etmiştir değişik yerlerde.

Evet, biz bu hadis “aczimendiler için söylenmiştir” gibi saçma bir sözü asla söylemeyiz, hiç bir grubu baştan sona cahillikle de itham etmeyiz, ama bu hadis-i şerif’ten de bir ders çıkarırız elbette. Görüle gelen acı gerçek odur ki, cahiller çoğu zaman dini anlamamış, kaş yapım derken göz çıkarmıştır. “İyi” diye yaptıkları “kötü”, hatta bazen “nifak” olmuştur. Kendi hevalarını, mesela “hariciler” gibi, kalın kafalıkları yüzünden Allah Teâlâ’nın isteği sanmışlar ve bu isteği yerine getiriyoruz diye Hz. Ali Efendimiz dahil nice bir kardeşlerini öldürmüşlerdir. Ülkemizde de zaman zaman dindaşlarını öldüren az zalim çıkmadı değil mi?

İlimsiz abid, bilgisiz ve pusulasız gemi kaptanına benzer. Sadece kendini değil, bütün gemi ehlini mahveder. Evet, ilim öğrenmek ibadete mani değildir. ilim öğreneceğiz diye ibadetten kendimizi mahrum etmemiz gerekmez. Ama ibadet ederken de ilmi dışlamamak gerekir. Özellikle de bizim zamanımız gibi dini ilimlerin bilinmediği fitne zamanlarında. Böyle zamanlarda ilimle iştiğal, ibadetle meşgul olmadan evladır. Çünkü bir çok cahil abid, ya ucup ve kibire düşerek kendini, ya da batıl zannettiği din kardeşine silah çekerek başkalarını öldürmüştür. Oysa bilgi olsaydı bu felaketleri yaşamayacaklardı.

Aşırılık Cahilliktendir

Bizim hızlı müslümanlardan birisi bir zaman bir vaazımdan sonra beni yakalamış ve “Müslümanlara hurafeler öğreterek imanlarından etme, cihada davet et” demişti. Oysa o gün benim anlattığım konu “üsve-i hasene” idi. Demek ki zavallı hiçbir şey anlamamıştı. Lafa bak, “onları imandan etme” dediğine göre, bizi çoktan imandan olmuş ve küfre batmış görüyor, neüzü billah!

Allah Teâlâ'nın verdiği sabırla dinledim ve sonra ona sordum: “Anlat bana senin yaptığın şu cihadı ve söyle hemen, sen kaç kafir öldürdün?”

Alık alık yüzüme baktı. “Bakma öyle de söyle canımın içi, sen kaç kafir öldürdün?”

Öldürmüş de olabilir. Çok sevgili gençlerimizden kimi Bosna'ya, kimi Çeçenistan'a, kimi Afganistan'a gitmiş, orda şehit olan da olmuş, gazi olarak kalan veya dönen de olmuştur. Alnından öper, saygı duyarım.

Ama bu demek değildir ki bu ülkede de cihat olmaz!

Yukarıda örneklerini verdiğimiz çabalar da bir cihattır. Bunu takdir edecek ve sevabını verecek olan sadece Allah'tır. Mücahit ise cihadının riyadan, süm'a'dan uzak olarak kabul buyurulması için yana yakıla dua eder. Başkalarına caka satmaz. Tabiri caizse, racon kesmez. İhlas diye bir güzel huy vardır canım. Yapan, yaptığını mecbur kalmazsa, konuşmaz. Allah'tan başkasından bir şey beklemez.

Şimdi biz burada yazı yazıyoruz. Derdimiz, davamız İslam diyoruz. Ama bu ülkede yaşıyoruz ya, elbette bu ülkenin sorunlarını da tartışacak ve bilgimiz ışığında kendimizce çözüm yollarını söyleyeceğiz.

Mesela “önce kan dursun” diyoruz. Bunun için “PKK silah bıraksın” diyoruz. Bizim hızlımız tosluyor hemen hızını alamadan: “Laik devletin Kemalist ordusunun PKK'dan farkı ne? Niye PKK için söylediklerinizi asker için söylemiyorsunuz?”

Sübhanellellah! Allah akıl, şuur ihsan eylesin. Şimdi biz böyle demekle bu düzeni İslamî görüp temize mi çıkartıyoruz?

Yahu PKK'nın elindeki silah haksız ve kanunsuzdur, yargılamadan öldürüyor. Askere ise silahı millet veriyor ve diyor ki “canımı, malımı, ırzımı koru.” Asker bunu haksız hukuksuz kullanırsa, mahkeme millet namına yargılıyor onu. Bırak dini, can ve mal emniyeti bakımından bile bu devlet ile o eşkiya bir mi? Askeri terhis edelim de terörist gelsin bizi öldürsün mü? PKK terörü bırakırsa asker dere tepe öldürecek Kürt mü arayacak işi gücü yok da?

Müslüman akıllı olur. Aklını kullanmayanı muhatap almak da boş işle uğraşmaktır. Bu bakımdan şimdi kendimi kınıyor, ayıplıyorum. Bunca emek verip bunları yazdım, kıyamıyorum. Yoksa bu yazdıklarımı bile yırtıp atmam gerekirdi belki...

Her ne ise, amacımız kan dursun, biz de dinimizi rahat yaşayacak ve yaşatacak bir ortama girelim.

Bu kötü bir şey değil, iyi bir şeydir “ey Bizim Hızlı Müslümanlar.”

Birbirimizi Anlamak

Bilindiği gibi fıkıh usülü ilminde şöyle bir kaide-i küllî vardır: “Ezmanın tağayyürü ile ahkâmın tağayyürü inkâr olunamaz.” Yani zamanın değişimi ile, ona dayalı hükümlerin değişimi inkâr olunamaz bir gerçektir.”

Yusuf Kardavî ve daha başka bir çok yerli veya komşu alimlerimiz, bu kaideden “çağdaş laik hukuk”un çıkmayacağı, bunun laikliğe sebep ve mesnet teşkil etmeyeceğini özellikle vurgularlar.

Burada ifade edilen gerçek şudur. Bir hükmün dayanağı, o toplumun o günkü menfaat ve maslahatını gerektiren örf ve adetler ise ve o örf ve adetler zamanla değişmişlerse ve artık bir yarar sağlamıyorlarsa, şimdi o örfe dayalı hükümler kalkar, yerine şimdiki örfe dayalı yeni hükümler gelir. Böylece toplumun yararı gözetilmiş olur. Bu, canlı ve dinamik bir toplum için olağan işlerdendir.

Eğer bu değişim zamanında yapılamazsa, var olan hükümler topluma yarar sağlama yerine, gelişimin ve değişimin önünde ayak bağı olur, zarar verirler. Oysa yasalardan amaç, toplumun yararını sağlamaktır, zararını değil.

Gerçi bu teknik bir konudur ve ahkâmın değişimi sadece örfe dayalı hükümlerle de sınırlandırılmazlar. Bazen İslam Hukukunun ikinci kaynağı olan hadislerin anlaşılması ve

yorumlamasında ve hayata sağladı yararlarında da değişimler söz konusu olur. Bu konuda Mehmet Erdoğan Hocanın “Ahkâmın Değişmesi” adıyla yaptığı çalışma, takdire değer bir çalışmadır.

Hukuk canlı bir organizma gibidir ve sürekli değişim gösterir. Ancak İslam Hukukunun değişimi, laik hukukun değişimine benzemez. O yüzden bir başka kaidemiz “mevrid-i nass’da ictihada mesağ yoktur” şeklindedir. Hoş, ölkemizde yeniden tartişılan anayasa çalışmalarında da görüyoruz ki din dışı hukuklarda da öyle temelli değişimlere izin verilmek pek istenmemektedir.

Müslümanlar arasında var olan tartişmaların ve büyük görüş ayrılıklarının altında yatan bir sebep de bu tür gerekliliklerin görülmemesinden kaynaklanmaktadır. Kendi zamanlarında toplumun menfaat ve maslahatını sağlayan nice hükümler, artık çağın değişmesi ile bu gün topluma bazen yararsız, bazen de zararlı olmaktadırlar. Bu durumda yapılması gereken, yeni zamanın yeni şartlarına göre sorunu İslam Hukuku ile aşmaktır.

Eğer eskiye körü körüne bağlı kalınarak bu yapılmazsa, burada insanların faydası değil zararı söz konusu olur. Bunun neticesi ise, insanların dinden uzaklaşmalarıdır. Dindar insanlar bile, açıkça gördükleri zarardan kurtulmak için o hükümden kaçacak, faydasını gerçekleştiren yeni duruma ayak uyduracaktır. Ancak eğer bilmeden bir şey yapmışsa çoğu zaman yanlış yapacak ve günaha girecektir. Değilse bile günah kazandığını zannettiğinden içinde hep bir suçluluk duygusu ile rahatsızlık yaşayacak, vicdan azabı çekecektir.

Hemen söyleyelim, bunlar selefi beğenmemek değildir. Hele onların çalışmalarını kötülemek hiç değildir. Bizim

hayırlılığımız, selefe saygıdan geçer. Selefi küçümseme ve inkar etme, bir iman ve ahlak zafiyetidir.

Zamanımızdaki birçok kavganın altında bu tür gerçekler yatıyor maalesef. Eğer bir âlim, toplumun yararını sağlayacak, ümmetin gelişmesini getirecek bir konuda bir fetva verse, birileri hemen damgayı bastıracak: “Müctehit Taslağı.”

Arkasından tartışmalar peş peşe gelecek tabi... O adamın icthad yapacak gücü var mı? Çağımızda müctehit var mı? İctihada gerek var mı? Neler neler...

Yetmişli yıllarda az tartışılmadı bu konular. Az insan birbirini yemedi bu yüzden. Ben olan bitene hayret etmişim o zamanlar.

Şimdi de “diyalog” tartışmaları yüzünden az kavga vermiyor Müslümanlar birbirlerine karşı. Ben Anadolu'nun ücra bir köşesinden bakıyor ve yine bu kavgayı bir türlü anlayamıyorum.

Eski kelam kitaplarımızda hilafet işlenirken ve fıkıh kitaplarında idarî hukuk anlatılırken, halifenin yılda bir iki kez küffara karşı cihada çıkma görevleri zikredilirdi. Yani Müslümanlar Daru'l İslam'da yaşarlar, yılda iki kez Daru'l Küfr'e cihada çıkarlar. Çıkmalılar yani. Bu bir farz-ı kifaye'dir ve terk edilmemesi gerekir.

Şimdi şu şartlarda yılda iki kez, hadi olsun bir kez kafirlerle savaş yapmamız gereğini nasıl İslam toplumunun yararınadır diye anlatabiliriz? O zamanlar bunu anlatacak işler ve ilişkiler biçimi olabilir. İslam insanlara ulaşmak için bunu gerekli görebilir. Zaten amaç da oydu. İslam'ı insanlara ulaştırak ve anlatmak. Ama o gün kıralar bunun önünde engeldi ve tebliğ için bu engelin aşılması gerekiyordu. Bu yüzden yazılmıştır zaten bu hükümler.

Ama bu güne gelince, esas savaş değil barış İslam'ın bilinmesine ve yayılmasına katkı sağlar. Zaten İslam'ın barışı önceliğine dair bir çok ayet ve hadis de vardır. Sadece Hudeybiye barış anlaşmasının bile İslam'a sağladığı açılımı düşünmemiz yeter.

Buna rağmen biz kalkıp da yılda iki kez cihat dersek, bu gün “İslam kılıçla yayılmıştır. Barbar bir ümmettir. Terör dinidir” diyen batılılara ne diyebileceğiz? Bu dini onlara nasıl anlatacağız?

Küreselleşmenin tartışıldığı ve kitle iletişim araçlarının yayımlaştığı bu gün artık kendini ifade etmek için illa da savaşa gerek yoktur. Kültürler birbirine rahatlıkla ulaşmakta ve kendini benimsetmeye uğraşmaktadır.

İşte biz böyle bir zamanda “diyalog” kavgaları yapıyoruz. Hayret bir şey!

Bu kavgaya taraf olan bir kısım insanlar diyorlar ki:

- Hayret etme. Bu diyalokçular İslam'ı tebliğ ederken İslam'a ihanet ediyorlar.

- Nasıl yani?

- Bunlar, “Yahudilik ve Hıristiyanlık da bir hak dindir. Semavî ve İbrahimî'dir. Onlar da ölürse cennete gider.” Diyorlar.

- Olur mu öyle şey?!

Evet, hayret bir şey...

Gerçekten de öyle mi diyorlar?

Eğer öyle diyorlarsa, çok ayıp, yazıklar olsun. Karşı çıkanlar haklı.

Ama ya öyle demiyorlarsa? Ya biz onları yanlış anlıyorsak? Ya bütün dertleri tebliğ ve irşat ise. Böyle bir ihtimal yok mu yani?

Ne bileyim ben, benim aklım almaz öyle kelli fellî hocaların bu türlü İslam gerçeğine uymayan sözleri söyleyeceklerini. Almaz arkadaş. Bu en temel gerçeklerimizdendir.

Korkarım burada yine bir yanlış anlamalar vardır. Korkarım yetmişli yıllarda yapılanları şimdi kimse benimsemez ve yapmazken, bundan yirmi otuz sene sonra bu tartışmaların da aynı akıbette duçar olur.

Karımız ne? Zaman ve emek israfının vebali ne olacak? Aklımızın ve ilmimizin hayrını görsek olmaz mı?

İslamî Harekette Selefî Saygı

Yeniden İslam'ın devlet ve medeniyetinin inşası için bu ülkede de turnakla kuyu kazar gibi çalışarak tek tek adam kazanma gayretiyle dernek, vakıf, dergah açanlar, özel okul yaptıranlar, gazete, dergi çıkaranlar, tv. ve internet yayını yapanlar, hatta □içlerini Allah bilir, biz dışlarına bakarız-siyaset yapanlar, böyle böyle İslamlaşma davasında olanlar, sesleri ve işleri en etkili konumlara geldiler.

Oysa geçmişte □bu da iş mi canım?□ diye ne kadar horlanmışlardı bir kısım adamlarca!

Güzel örnekler o kadar çok ki. İşte yaşadığı Adana ve İstanbul□dan kalkarak tahta bir bavulla tren yolunun geçtiği her kasaba ve şehre giden, üç beş kişi ile de olsa sohbet ederek Anadolu bozkır ve dağlarında, Şam çukurunda, Hicaz vahasında, kuru bedenlere can üfleyen Mahmut Sami Ramazanoğlu (ks)□

İşte sürgün edildiği her yerde insanlara tek tek iman hakikatlerini anlatan ve yazdıran Bediuzzaman Said Nursî (ks)

İşte ev ev dolaşarak, hatta tren vagonlarında talebelere tek tek Arapça dersler veren Süleyman Hilmi Tunahan (ks)□

İşte Anadolu□da binlerce isimsiz hoca ve velinin tek tek insanlarla ilgilenerken Kur□an-ı Kerim, ilmihal okutması, Arapça dersler vermesi.

İşte İmam Hatiplerin yayılması ve başarısı için çalışan İstanbul'da Celal Hocalar, Konya'da Hacı Veyiszade'ler, Kahramanmaraş'ta Sandalzade'ler ve Hacı Kalay'lar.

İşte Sebilü'r Reşat, Sırat'ı Müstakim, Büyük Doğu, Diriliş, Oku, İslam Medeniyeti, Maver, Düşünce, Hareket, Sebil, İslam Mecmuası, Ribat, Altınoluk vs. dergiler.

İlim adamları, gönül adamları, bürokratlar, öğretmenler, müftüler, vaizler, ve hocalar' hepsine saygılar, hepsine selamlar,hepsine minnet ve teşekkürler, hepsine dualar.

Mezhepler, meşrepler ve metotlar az çok farklı imiş, önemli değil, buradan kavga çıkmaz biz çıkartmak istemezsek.

Öyleyse günümüzde de cehalet ve taassuptan, haksız rekabet ve yersiz mücadeleden sakınmalıyız. Bundan otuz kırk sene evvelki tartışmaları günümüzde yeniden ısıtarak önümüze koymak isteyenleri ikaz etmeliyiz. Bugün Hayrettin Karaman, Sezai Karakoç, Mustafa İslamoğlu, Ebubekir Sifil, Cüppeli Ahmet Hoca, Fethullah Gülen birbirine rakip değillerdir. Olmamalılar da. Öyle de sunulmamalıdır asla. Bunlardan birisinin talebesi olabiliriz, birisini kendimize hoca, üstat kabul etmiş olabiliriz, gayet normaldir, tabiidir. Ancak yüreğimizi sadece ihvana değil, belki bütün Müslümanlara iyice açmalı, sadrımızı geniş tutmalıyız. Bu büyüklerin beğendiğimiz söz ve işlerini alıp, varsa beğenmediğimiz yönlerini de saygı ile eleştirmeli, işi asla kişiliğe dökmemeliyiz.

Siyasi hareketlerde de kişilerden önce idealleri öne çıkarmalı, ümmetin maslahat ve menfaatini kişisel çıkar veya ikballerimizin önünde tutmalıyız. Böyle olmayanları nezaketle uyarmalı, sabırla hakkı tavsiye etmeliyiz.

Müslümanlar az çok çalışıp iyi kötü, az çok bir iş yaptılar çok şükür. Ülke mutlak küfürden kurtuldu hamdolsun. Şimdi kamusal alanlar bile İslam'ı tanımaya başladılar. Bir gün gelecek bütün bütün ona teslim olacaklar inşaallah.

Bu önce meşiet-i ilahiyeye bakar elbette. O da bizim dilememize, istemize bakarak hükmünü tecelli ettirir.

Kanunu böyle.

Ayrıntılarda Boğulmamak Gerekir

Bir atasözümüz var, “üzümünü ye, bağına sorma” demişler. Atalarımızın araya faydasız gitmiş sözü yoktur. Bu sözün de maksadı doğrudur, ayrıntılarda boğulmamak gerekir.

Ama sözleri maksatlarından ayırır da alırsanız, eskilerin “mugalata”, yenilerin “demagoji” dedikleri laf ebeliği ile anlamı bambaşka yerlere götürebilirsiniz. Çarpıtma dedikleri şey budur işte.

Ben bu atasözünü daha yazarken, ayrıntılarda boğulan ve sözü maksadından başka mecraya çekecek olan kimi okuyucu kardeşlerimin, “Hocam helal mi haram mı diye yediğimizi sormayacak mıyız?” dediklerini duyar gibiyim. Evet kardeşim, sormayacaksınız!

Nasıl mı olur?

Açıklayalım; Sen kendinden biç; birisini davet ettin. Sana yemekten önce soruyor: “Bu malı nerden kazandım? Helalden mi, haramdan mı?” Allah aşkına söyle, canın sıkılmaz mı?

Din de böyle ayrıntıyı emretmez. Adamın durumunu biliyorsan, ona göre hareket edersin. Bilmiyorsan, ya yemeğe gitmezsin, ya da gider, Allah’a havale edersin. Yoksa hayat çekilmez olur.

Mesela başka bir örnek: kasaba vardın. Hiç ona “besmele çektin mi?” diye sorar mısın? “Müslüman mısın, kafir misin?” diye sorar mısın? “Kazancın helal mi haram mı?” diye sorar mısın?

Kim ki “siyasette, politikada her türlü konuşmak serbesttir. Yalan, dedikodu, iftira atabilirsin” diyorsa, bilsin ki, -Allah korusun- helali haram, haramı helal saymaktan kafir bile olabilir. Helal ve haram her zaman ve her mekanda helal ve haramdır. Bazı şartlar ve zaruretlar, dinin hükmünü değil, sorumluluğunu, vebalini ortadan kaldırır. Mesela aç birisi leş yiyebilir. Bu

ona helal değil, yemesi için ruhsat olur. Onu yemekten gelen vebal kalkar. Yoksa leş leştir, yine haramdır.

Biz bunları söylersek, bazı haddini bilmezler “papaz gibi dilediğini dinden çıkararak aforoz mu ediyorsunuz? Bu yetkiyi kimden aldınız?” diyorlar.

Bu yetkiyi ilimden aldık elbette. Kendileri de bir ilmihali açsalar, “imanın sahih olma şartlarını” okusalar, aynı ilmi edinseler, rahatlıkla öğrendikleri ilimle amel edebilirler.

Onlara soruyorum, “mürted kime denir?”

“Müslüman olduktan sonra dinden çıkanlara denir” diyecekler. Çok güzel. Doğru cevap budur.

Peki dinden çıkmalarına ne sebep olmuştur ve İslam’ın onlar için gerekli kıldığı cezaları kadı efendi nasıl vermiş? Bunu da biliyorlar mı acaba? Mesela bize bunu söyleyenin yanında birisi dine, kitaba, Allah’a, şeriata sövse, “papaz olurum” diye ona “kafir oldun, tövbe et, yeniden imana gel” demeyecek midir? Cehaletin gözü kör olsun!

Türkiye’nin maalesef çok acı gerçekleri var. Bu ülkede devlet, siyaset, hükümet, yargı, üniversite ve top yekün maarif sistemi seksen yıldır ne yazık ki bu memleketin dinine, imanına, tarihine, medeniyetine, örf ve adetlerine düşman nesiller yetiştirmeye çalışıyor. Teori ve pratik Batılılaşma adına İslamsızlaşmaya ayarlıdır.

Nihayet dünün çocukları büyüdüler ve batılı kafirler gibi düşünüp yaşamayı ilericilik, aydınlanma, özgürlük, hümanizm, demokratlık, lebarellik, sosyalcılık ve medeni olmak gibi övünülecek idealler sandılar. Batılı bir kafir gibi yaşamayı “modern yaşam biçimi, çağdaş hayat tarzı” diye övünülecek bir meziyet zannederek öyle yaşadılar. Hatta bunu bir dava, bir din, bir iman haline getirdiler. Partiler, dernekler, külüpler kurdular. Gazete, dergi, televizyon açtılar.

PKK, DHKP vsi vs. terör örgütlerinin kaynaklarından birincisi de bu laik ve materyalist sistemir. Bunu görmeden ne yapabilirsiniz ki?

Bunun tabii sonucu ne oldu biliyorsunuz: “Hz. Peygamberi örnek olarak müslümanca yaşama biçimi, gericilik, yobazlık, irtica, orta çağın karanlığı, kökten dincilik, aşırı dincilik, siyasal İslam, örümcek kafalılık, çember sakallılık oldu. Yani yok edilmesi gereken düşman oldu. Sistemin bütün yasaları ve kurumları da buna göre düzenlendi, dizayn edildi. Müslümanlardan birisinin okuyarak devletin kurumlarında görev almak istemesi en tabii hakkı iken bu istek “devleti ele geçirmek” olarak suç sayıldı ve engellendi. Milyonlarca insan devlet kurumlarınınca fişlendi.

Şimdi ey bize “papaz gibi dilediğini dinden çıkararak aforoz mu ediyorsunuz? Bu yetkiyi kimden aldınız?” diyenler, siz söyleyiniz, bu iki saftan hangisindediniz?

Bizim safımız belli. Batıcılığı reddediyor, İslam’ın hakimiyetini istiyoruz. Bunun için takip edeceğimiz yöntem de bellidir; davet ve tebliğ. Asla cebir yok, şiddet yok. Gerekmedikçe savaşmak da yok. Önümüze konan enfüsi ve afaki engelleri sabırla aşmak. Gerekirse canla, başla, malla mülkle çaba ve gayret. İman ve cihat.

Dahilde savaş asla istemediğimiz bir vaziyettir. Davet ve tebliğimizin başarılı olması için barış ortamı en önemli sağlanması gereken zemindir. Allah Teâlâ’nın “sulh/barış mutlak hayırlıdır” sözü asla unutmamamız gereken çok menfaatli ve maslahatlı bir sözdür. Buna ters düşen her söz batıldır ve merduttur.

Bir de bu “barış” kelimesine takılanlar var. “Barış savaşan ordular arasında olur” diyerek bize Türkçe öğretmeye çalışıyorlar. Onlara söyleyeyim, biz burada küsleri, dargınları “barıştırıyoruz”, savaşan ordu olmasalar da!

Nereye Gitti Ferasetimiz?

Müslümanlar karşılarındaki insanların fısıldeşmalarından, konuşmalarından, tavır ve hareketlerinden kalplerindeki iyi ya da kötü niyeti az çok sezmeli ve ona karşı munasip tedbirler almalı, strateji ve metot geliştirmelidirler.

Olayların da bir dili vardır. “Havayı koklamak” diye bir deyim vardır. “Konjektör” dedikleri de zamanın konuşmasıdır bir yerde dilinden anlayanlara. Bu da feraseti gerektirir herhalde.

Bazen apaçık ortada olan bu niyetleri ve olayları anlamamak ve tehlikenin üstüne gafilane gitmek, zarara ziyana uğramak karşısında insan bu ferasetsizliğe, bu akıl tutulmasına şaşırıp kalıyor ve ister istemez başlıktaki soruyu soruyor: “Nereye gitti bizim ferasetimiz?”

Feraset nedir?

Feraset, bilgi çakmak taşının salih amel demirine vurulması sonucu kalp kavında bir ateş tutuşturmasıyla oluşan ısı ve ışık hassasiyetidir ki kılavuz oluşturur insana bu dünya hayatında yol boyunca. Eskilerin “dil dudak deprenmeden manayı anlamak” dedikleri de böyle bir şey olsa gerek.

Hazret-i Enes (ra) bir gün Hazret-i Osman’a (ra) giderken yolda bir kadın görür. Kadının güzelliğine gözü takılı kalır biraz haddinden fazla. Zira ilk bakıştan sorumlu değildir insan belki, ama takılı kalış ve bakışı uzatış, ya da tekrar ediş, haddi tecavüzdür ve bu yüzden haram kılınmıştır. Bu düşüncelerle Hazret-i Osman’ın yanına girer. Onu gören Hazret-i Osman (ra):

– Ey Enes! Gözlerinde zinâ izleri olduğu hâlde buraya giriyorsun, der.

Bu söz karşısında şaşırın Enes (ra) hayret içinde:

– Allâh’ın Rasûlü’nden sonra da mı vahiy geliyor? diye sorar. Hazret-i Osman (ra):

– Hayır, bu bir basîret ve doğru bir ferâsettir” buyurur.

Çağımızda da birçok kardeşimiz -alınmasınlar ama gerçek çok açıktır- bilmeden tasavvufa karşı çıkıyor, bu

yüzden feraset gibi kerametleri de inkar ediyorlar. Oysa ehl-i sünnet “evliyanın kerameti haktır” diyerek hem kitap hem de sünnette beyan edilen bir hakikati kaideleştirmişlerdir. Biz kardeşlerimizin bu durumuna sadece üzülür, ama sorun etmeyiz. Hele de kimilerinin bize yaptığı gibi bunu bir iman şirk meselesi haline getirmez, geçer gideriz. Zira biliriz ki tasavvufi hayat olmadan da şariat yaşanabilir ve cennete gidilebilir. Bütün mü'minler kardeşir ve sevlmeyi hak ederler.

Sevgili Peygamberimiz (sav) buyururlar: “Müminin firâsetinden sakınınız; zirâ o, Allâh'ın nûru ile bakar.”¹⁵

Görüldüğü gibi ferâset bir nurdur. Allâh Teâlâ'nın sevdiği kullarının kalblerine koyduğu bir nûr. Nur nasıl etrafı aydınlatmaya yararsa, kalpteki nur da, olmasaydı karanlıkta kalacak çok şeyi etrafı aydınlatarak görmeyi, sezmeyi, anlayıp kavramayı sağlar. Bu sayede mü'min kişi olayların içyüzünü anlar, tehlikeleri görür, zihinlerden ve kalplerden geçenleri doğru tahmin ederek tedbirlerini zamanında alır, selamete erer.

Rasûlullah (sav) bir hadisinde der ki: “Sizden önce yaşamış ümmetler içinde kendilerine ilhâm olunan kimseler vardı. Eğer ümmetim içinde de onlardan biri varsa, hiç şüphesiz o Ömer'dir.”¹⁶

Nitekim Hazret-i Ömer -radiyallâhu anh-'ın pek çok husustaki görüşünün daha sonra gelen âyetlere muvâfık düştüğü de meşhurdur. Hatta Bedir esirlerine ne muamele yapılacağı konusundaki görüşü, isabette Peygamberimizin (sav) ve Ebu Bekir'in (ra) görüşünü geçmiştir.

¹⁵ Tirmizî, Tefsîr, 15.

¹⁶ Buhârî, Ashâbü'n-Nebî, 6.

Hayat binlerce ayrıntılardan oluşan bir ırmak gibi gürül gürül akar gider okyanuslara doğru. Bu binlerce, milyonlarca günlük ayrıntıların her birinin tek tek ders olarak görülmesi ve hükmünün bilinmesi insan ömrüne sığmaz. Bu tek tek ayrıntıları ve hükmünü öğrenme yerine insan külli kaideler, doğru usul ve yöntemler öğrenmeli ve ayrıntıları onlara kıyasla değerlendirmeli, her olayın kıymet hükmünü kendisi vermelidir. Eğitim ve terbiyenin insana kazandırdığı da zaten bu olsa gerektir. Bu yüzden çok konuşma ve yersiz çok soru sorma hoş karşılanmamış, sükut ehli övülmüş ve sevilmiştir. “Hikmet” denilen şey de bu olsa gerektir.

Bir müşid-i kâmile seçim zamanı “Efendim! Hangi partiye oy verelim?” diye sormuşlar. O da şöyle cevap vermiş: “Benim evlatlarım nereye oy vereceğini bilirler.”

Evet, olay bu kadar basittir!

Elbette burada “oy vermek” sıradan bir örnektir. Asıl denilmek istenen herhalde şudur: “Bu ve benzeri her olayı sormaya gerek yoktur. Aynı eğitimden geçen, aynı terbiyeyi alan, aynı usul ve metotlarla yetişenler, nerde ise aynılaşırlar ve nerde nasıl davranacaklarını birbirlerine sormaya ihtiyaç duymadan veya gerek kalmadan bilebilir ve ortak hareket etmeyi başarabilirler.”

Öyleyse çok soruya ne gerek var?

İlimi Amel İle Birleştirmek

İlim insanı karanlıklardan aydınlığa çıkarır, amenna. İlim bir kılavuzdur, yol gösterir insana, bilmediği yollarda şaşkınlıktan kurtararak içini rahatlatır insanın, amenna. Huzur verir insana, amenna. Nerde ne yapacağını bilmenin vermiş olduğu güvenin tadına doyum olmaz elbette. O yüzden ilim gibisi var mıdır? Onu Allah da övüyor, Resulullah (sav) da.

Ama dostlar, bir hakikat da vardır ki, ağyar olmasa da biz ilimsizlikten, bilgisizlikten daha çok bugünlerde bilgiyi amele dönüştürememekten, nefsimizi terbiye edememekten, Kur'an ve sünnette işlenen İslamî kişiliği kazanamamaktan perişanız biraz da.

Birisi kalkar da "bu da cehaletten" derse, ona da amenna.

Fakat bilgiyi amel ve terbiyeye dönüştürememenin bizi perişan etmesine artık oturup seyirci kalamayız. Hem "Müslümanlar parça parça olmuşlar, her parça kendisiyle meşgul, bir başkasını Müslüman kabul etmemekte veya en azından ilgilenmemektedir. Meşreplere, mezheplere, mesleklere ayrılmışız. Grup grup, parti parti, hizip hizip, cemaat cemaat olmuşuz" diye şikayet ediyoruz, hem de kendimiz bundan asla vazgeçmiyoruz.

Oldu mu ya?

Tamam, artık kendimizi cezalandırarak bundan dahi şikayet etmeyelim. Şikayet edip te kendimiz bile aynı şeyi yaptıktan sonra, artık onu da terk edelim ki, gerekeni başka bir şekilde yapabilelim.

Nedir o şekil?

Kabul edilir veya edilmez, teklifim şu; "ya 'bunda da vardır bir hayır diyerek' o hayrı bulmaya veya görmeye gayret edelim, veya 'tamam, nasıl olmuşsa olmuş, sonuçta parça parça olmuşuz. Artık ortada böyle bir gerçek var. Hiç olmazsa bunu kabul edelim de hiç olmazsa bundan sonra düşman dururken bari birbirimizi yok etmek için kendi kendimizle savaşmayalım. Hiç olmazsa akıllı olalım da enerjimizi kendimizde bitirmeyelim, yok yere kavga etmeyelim" diyelim.

Evet, bu da bir eksiklik, bu bir zarardır, ama bari bundan sonrasını düşünerek daha fazla zarar etmeyelim. Tamam, bu yara acı veriyor, ama neylersin, hiç olmazsa daha fazla derinleştirerek kanatmayalım. Hiç olmazsa mevcuttan daha geriye gitmeyelim Allah aşkına.

"Müslümanlar birbirlerinin kardeşleridir." Buna inanmayan mümin olamaz. "İnsanlar mümin olmadıkça cennete giremez. Birbirini sevmedikçe de mümin olamazlar."

Onlara bunu öğreten Peygamberimiz (sav) birbirimizi sevebilmemiz için selamı aramızda yaymamızı emir buyurmuşlar. Dargınlığı, kūs kalmayı yasaklamış, sevgiyi yerleştirmek için onca fiilî vazifeler vererek tavsiyelerde bulunmuşlardır.

İyi de, “Allah ve Resulü şöyle buyurdu” demek maalesef yetmiyor. Onlar bir işi, “buyruk yerine gelsin” diye emrederler. Bunu iyi düşünüp değerlendirmemiz gerekir. İtaat etmediğimiz bir Allah’a ve Resulüne iman etmenin ne faydası vardır aslında?

Biliyorum, birileri nasihat etti diye kimse kendi cemaatinden vazgeçmeyecek.

Tamam, vazgeçmesin, tamam, çok sevsin onları, tamam, çok çalışsın onlar için, tamam çok fedakarlıkta bulunsun, ama ne olur, hiç olmazsa başka Müslümanlara karşı da kalbinde kin ve düşmanlık beslemesin, hasetlik içini, kıskançlık amelini yiyip bitirmesin.

Artık bu kadarını olsun istemek herkesin birbirinden hakkıdır değil mi? Kaldı ki hayatta bunu icbar eden onca sebepler de varken ortada...

Ölümü Unutmak

İçinde yaşadığımız maddeci dünya, din dışı laik sistemler, seküler anlayışlar Müslümanlar arasında da görüldüğü günlerden beridir, yani devlet ve toplum olarak İslam dışı bir düzeni devam ettirdiğimiz günden beridir, maalesef ölümü daha bir unutmuş bulunuyoruz.

Bu batı kültürünün genel bir anlayışı, hatta topyekûn batı toplumlarının bir tavrıdır. Onların bu tavırlarının altında bazı inançları veya inançsızlıkları yatmaktadır. Mesela ahirete, öldükten sonra dirilmeye ve hesaba inanmayan insan, ölümü özellikle düşünmemeye gayret eder.

Zira ölüm, peygamber efendimizin de dediği gibi, “lezzetleri, zevkleri, ağız tadını bozan” bir olaydır. (Tirmizi, II. 50; İbn Mace'den naklen Tebrizî, Mişkât, I. 504, (1608).)

Ahirete inanmayan bir insan için onu düşünmekten daha büyük bir ızdırıp olamaz.

O yüzden, inkarcı insan devamlı kendine bir takım meşguliyetler bularak ölümü hayatından çıkarmayı dener. Bu meşguliyetler, politika, ekonomik, teknik, sanat ve kültürel meşguliyetler olduğu gibi, çeşitli kumar oyunları, eğlenceler, seks çılgınlıkları, uyuşturucu partileri, karnavallar, sportif faaliyetler ve benzeri meşguliyetler, oyalanmalar da olabilir.

Amaç, insanın tüm zamanını doldurmak ve sonunu düşünmekten kurtarmaktır.

Çünkü inkarcı insan niçin var olduğuna, neden yaşadığına, sonunun ne olacağına dair kafasına takılan sorulara tatmin edici cevaplar bulamamaktadır. Bu tatminsizlik, insanın kalp ve ruhunun ancak yatışacağı Allah'a iman, O'na ibadet ve O'nu zikir olmamasından doğan insanın ruh ve bedenden oluşan temel yapısında meydana gelen dengesizlik kişi ve toplumları olumsuz yönde dehşetli bir şekilde etkilemekte ve sarsmaktadır.

Bu sarsıntıyı, yıkılmış bir toplumun ve dünyanın ortasında kendini büsbütün boş, avare, hatta saçma ve gülünç bulan insanların yazdığı şiir, roman, hikaye ve tiyatro gibi edebi eserlerde çok rahat bulabiliriz.

Çağdaş edebiyat biraz da bu değil midir?

Benlik Davası

Bir davetçinin, bir tebliğ ehlinin en büyük sermayesi güven, doğruluk, tevazudur. Bunun da kaynağında başarıyı Allah Teâlâ'dan bilmek, yani ihlas ve samimiyet vardır. Bunu böyle bilmezse, ucbe, fahre, kibir ve gurura kapılmaması mümkün değildir. bunun farkında olmak, bir davetçinin en büyük sigortasıdır.

Gün görmüş İrfan Ehli İle Yapılan Sohbetler Ne Kadar Tatlıdır. İnsan onları dinleme bahtiyarlığına erememişse, bari hatıralarını, hayat hikayelerini, kendileriyle yapılmış sohbetleri, röportajları okumalı, istifade etmeli. İşte bizde batıdaki gibi pek yaygın olmasa da az da bulunmayan hatıra kitapları, içlerinde büyük hazineler taşır aslında.

Bunlar arasında ders ve ibret dolu nice bir hadise olduğu gibi, insanı hayrete düşüren, bu kadar da olmaz dedirten nice olaylara da rastlanır. Bazen güler geçer, bazen üzülür “yazık” dersiniz. Şahsen kendim, tabakat ve teracim kitaplarını okumaktan büyük keyif alırım.

Bunlar davet ve tebliğde büyük faydalar ve kolaylıklar sağlar. Bazen saatlerce anlatılan bir konuşma yerine bir kısma, ya da birkaç mısra daha yararlı olur.

İşte onlardan bir örnek:

Şefik Can Hoca anlatıyor: “Efendim, bir gün Tâhirü'l-Mevlevî merhum Esat Muhlis Paşa'dan bahsediyordu. Bize sordu;

-Kimdir bu Esat Muhlis Paşa? diye.

-Efendim, Esat Muhlis Paşa şairdir, dedik.

Bu Ayaşlı, Abdülhamit devrinin tanınmış paşalarından aynı zamanda şair bir adam. Fakat nev-i şahsına münhasır, yani kimseye benzemeyen bir adam hakikaten. Çok enteresan taraflarını anlattı. Şiirleri arasında şöyle bir beyit var:

Lâf-ı da'vâ-yı enâniyyet ne lazım âdeme,

Herkesin âlemde bin mâfevki bin mâdunu var.

Ne kadar güzel, yani kimseye benlik davası etmek yakışmaz. Ben şuyum, ben buyum, ben şu mevkideyim. Şöyle zenginim yahut şöyle tanınmış bir adamım demek, benlik dava etmek, yakışmaz. Çünkü herkesin dünyada bin tane mâfevki, yani üstünde bulunan insanlar var, bin tane de aşağısında bulunan insanlar var. Kişi kendini üstün görmemelidir. Hakikaten bu söz, çok güzel bir düstur.

Eski Fransız generallerinden birisi yükselmiş, büyük bir mevkiye gelmiş. Onun da iki oğlu varmış, bunlar da en tanınmış kumandanlar olmuşlar. Evinde de bir gardırobu varmış, zaman zaman o yüksek mevkideki oğullarını çağırır, o gardırobu açar, içinden eski, kullanılmış hamurlu bir önlüğü onlara gösterip dermiş ki; “Sakin ha, kendinizi bir şey zannetmeyin, benim babam şu gömleği giyen bir fırıncıydı, ben bir fırıncının oğluyum”.

Şimdi lâf-ı da'vâ-yı enâniyyet... Bazısı yüksek mevkide bulunmuştur, bazısının soyu tanınmıştır.”¹⁷

“Bu kadarı da olmaz, çok yazık” dedirten ne var bunda? Ne güzel kelim işte” Dediginizi duyar gibiyim. İş bu kadarla kalsa haklısınız. Amma şu beyti söyleyene bakınız şimdi:

Söyleyene Bak!

“Tâhîrî'l-Mevlevî'nin anlattığına göre; bu Esat Muhlis Paşa, tıraş olduğu zaman bunun bir kahyası varmış. Kahya ayna tutarmış berber de paşanın sakalını kesermiş, yani düzeltirmiş, sakallı adam. Berbere hitap etmiyor. “Kahya söyle berbere sakalımın şu tarafını kessin.” Çünkü bir paşanın ona hitap etmesi, küçüklük onun nazarında, bakın şimdi benlik davası... Hani sen,

Laf-ı da'vâ-yı enâniyyet ne lazım âdeme,

Herkesin âlemde bin mâfevk-i bin ma'dûnu var,

diyordun, yaşasana! “

Kur'an şairler için ne diyordu: “Şairler(e gelince), onlara da sapıklar uyar. Onların her vadide şaşkın şaşkın dolaştıklarını ve gerçekte yapmadıkları şeyleri söylediklerini görmedin mi?”¹⁸

Ancak haksızlık etmeyelim, ayetler şöyle devam ediyor: “Ancak iman edip iyi ameller işleyenler, Allah'ı çok çok ananlar ve haksızlığa uğratıldıklarında kendilerini savunanlar müstesna; haksızlık edenler, hangi dönüşe (hangi akibete) döndürüleceklerini yakında bileceklerdir.”¹⁹

“Yapmadıkları şeyleri söylemek” şairlerin işidir. Doğru. Biz, konumuzun dışında kaldığı için bu ayetlerin tefsirine dalmayacağız. Çünkü konumuz açısından söz gayet açık ve örnek şahıs da bunun tipik bir örneği.

¹⁷ Tasavvuf Dergisi, sayı 14. s. 831..

¹⁸ Şuara, 224-226.

¹⁹ Şuara, 227.

Kur'an, "yapılmayan sözlerin konuşulmasını, yapılmayacak sözlerin verilmesini, yapılmadık işlerle övünülmesini hiç hoş karşılamaz. İşte onlardan bir örnek daha: "Ey iman edenler! Yapmayacağımız şeyi niçin söylüyorsunuz? Yapmayacağınızı söylemeniz, Allah yanında şiddetli bir buğza sebep olur"²⁰

Bu iki ayet müslümanın kişiliğindeki en köklü karakteri çizmektedir. Doğruluk ve dürüstlük. İçi ile dışının, sözü ile işinin bir olması. "Özü sözü bir olmak" deyimini de bunu anlatır aslında. İslamî ıstılahta için başka dışın başka olması "münafıklık" olarak nitelendirilmiştir. Başkalarına iyiliği anlatıp da kendilerini unutan insanlar kınanmıştır.²¹

İç ve dışın, söz ile davranışın uyum içinde olması, İslam ahlakının üzerinde durduğu en önemli huydur. İnsan ancak böyle "emin" olabilir ve ancak "emin" insanlar Allah (azze ve celle) ın ve insanların sevgi ve saygısını kazanabilirler. İslam da bu tür insanların omzunda yükselir. Allah (azze ve celle) bu tür insanları İslam ile yüceltir.

Sözünde Dur Aldatma

Şu anlatılan iki örnek olay, Müslümanlığın bakış açısını yansıtmayı bakımından dikkat çekicidir:

İmam Ahmed ve Ebu Davud Abdullah İbni Amir İbni Rebia'dan rivayet ederler ki; Abdullah şöyle demiştir:

" Ben çocuk iken Hz. Peygamber bize gelmişti. O sırada ben oyun oynamak için dışarı çıkmıştım. Annem:

- Abdullah buraya gel, sana birşey vereceğim, diye beni çağırmıştı.

Hz. Peygamber:

- Ona ne verecektin? diye sordu. Annem:

- "Hurma, dedi. Hz. Peygamber:

²⁰ Saf, 61/ 2- 3.

²¹ Bakara, 2/44.

-Eğer ona vadettiğini vermeseydin aleyhine bir yalan yazılacaktı, buyurdu.

İmam-ı Ahmed İbni Hanbel çok uzak mesafelerden hadis öğrenmek üzere gittiği bir adamdan hadis rivayet etmeden vazgeçerek geri döndü. Çünkü adamın boş torbayı eline alıp içinde yem varmış gibi katırını çağırıldığını ve onu kandırdığını görmüştü. Bunun üzerine İmam: “Katırını kandıran insanları da kandırabilir.” Diyerek ondan hadis rivayet etmekte sakınca görmüş ve ondan hadis almaktan vazgeçmiştir.

Es'ad Efendiyi biraz daha yakından tanıyalım aynı kaynaktan::
”Esat Muhlis Paşa Erzurum’a vali tayin edilmiş. Efendim, Erzurum beyleri onu karşılamışlar, şehirde ikramlar izzetler... Tanınmış beylerden bir tanesi de bunu evinde misafir ediyor. On beş gün o misafir olduğu evde ev sahibini çağırıp ta; “Çok teşekkür ederim bana ikramlar da buldunuz” demiyor. Ev sahibi kuşkuluyor acaba ben paşaya karşı bir suç mu işledim ki hiç benim hatırımı sormuyor, diye. Durumu kahyaya iletiyor. Kahya da; peki paşaya sorayım, diyor. Kahya, Esat Muhlis Paşa’ya ev sahibinin tereddütlerini iletince, Paşa; “Yahu demiş, ben ilk gece geldiğim zaman ona çizmelerimi çıkarttırdım, daha ne istiyor.”

Anlayabildiniz mi? Şimdi biz bunları çekiştirmek için söylemiyoruz. İnsan karakterinin ne kadar değişik olduğunu anlatmak için arz ediyorum.

Tâhirü'l-Mevlevî'nin söylediklerini aynen size aktarıyorum. Esat Muhlis Paşa bir aralık Edirne’de vali. O zamanlar valiler şimdiki gibi otomobillerde gezmezler, faytonlara binerlermiş. Bir gün bu, bir yere gidecek, tam arabaya bindiği sırada atlardan birisi affedersiniz tabi ihtiyacını yapıyor. “Vay diyor, arabacıya neden bu hayvanlara daha evvel tabi ihtiyacını yaptırmadın da benim huzuruma getirdin de huzurumda yaptı. Bu adamı ve hayvanları Edirne’nin Dimitoku’na sürün” diyor.

Böyle garip adam, bu Esat Muhlis Paşa. Şimdi bu benlik davası ama kendisi temiz dürüst iyi vazifeler yapıyor. Hırsız değil, bir benlik davası. Yine bir gün Bakırköy’de istasyonda giderken karşıdan tren geliyor.

Atının üstünde yavaş yavaş ilerliyor, tren karşıdan geliyor. Seğirtmek yakışmaz, yani koşmak vezirliğe paşalığa yakışmaz diye aheste aheste atının üzerinde gidiyor. Neredeyse ezilecek yani. İşte benliğine yenik insanlar böyle oluyor.”²²

İsterseniz Es’ad Paşa’nın o güzel beytini bir kere daha okuyalım ve bir soru soralım:

Laf-ı da’vâ-yı enâniyyet ne lazım âdeme,
Herkesin âlemde bin mâfevk-i bin ma’dünu var.

Soru şu, maazallah bu adam paşa olmasa da bir hoca, bir davet ve tebliğci olsaydı, nasıl bir başarı beklerdiniz acaba?

Güç Ve Kibir

İnsanın kendinde olursa en sevdiği, başkalarında olursa hiç sevmediği bir yanındır kibir. Her insanda az çok bulunan bu kibirin en tehlikeli tarafı da, kişinin kendisinde olanı kolay fark edememesidir herhalde. Bu da kibirin “ahmak” yanındır.

Kibir, “büyük, yaşlı” anlamına Arapça kökenli bir kelime. Türkçemizde kibir, büyüklenme, kendini üstün görme, ululuk taslama, azamet gösterme anlamında kullanılır yaygın olarak. Gururlu da aynı anlama kullanılır. Mağrur olma, kibirli olma ve aldanma.

Evet, aldanma. Bütün kibirli ve mağrur insanlar, kendilerini kandıran ve aldanan insanlardır. Kendini bulunduğu yerden daha büyük görenler ve olmadıkları makamlarda olduklarını zannedenler, ayakları boşluğa geldiğinde yaman düşer ve âleme maskara olurlar. Aldanmak buradadır işte.

Aslında bir insanın, gurur ve kibire düşmeden, “büyük adam” olmak için çalışması, içten ve dıştan gelen zorluklara dayanarak, direnerek, dişini sıkarak bunlara aldırmandan gayesinin gereklerini yerine getirmesi, himmetini kavî ve yüce tutması, eski tabirle “uluvv-i himmet” sahibi

²² A.y.

olması, yeni deyimle “büyük düşünmesi” ve “kendini yetiştirmesi”, bunun için kendine özgüvenle beraber sırtını Allah’a dayaması, yüzünü O’na çevirmesi, işlerini O’na ısmarlaması, O’na sonsuz bir güven duygusu içinde çalışıp çabalaması, iyi ve övülecek bir şeydir.

İnsan büyük olmak için okumalı, düşünmeli, ehli ile düşünüp kalkmalı ve istişare etmeli, hayatını planlı, programlı ve disiplinli yaşamalıdır. Bu mutlaka gerekir. Hiçbir başarı ne kolay, ne de tesadüfî değildir ve mutluluk da başarı oranında büyüktür.

İşte bu başarı ve hak edilen mutluluk, elbette bir güzelliştir, takdir ve övülmeye değer bir durumdur. Yeri gelince bunu övmek, örnek göstermek ve takdir etmek de gerekir. Ama bunu başkaları yapmalı. Kişinin kendini övmesi, kendini takdir etmesi, her halükarda hoş bir durum değildir. Kibirin kapısı sanırım böyle aralanır.

Ayıp olan ve kınanan kibir ve gurur, bu sayılanlar olmadığı halde, olmuş farz ederek kişinin kendini büyük görmesi ve göstermesidir. Kendisini “bulunmaz Bursa kumaşı” sanmasıdır. Bu, ayıp olduğu kadar, aynı zamanda komiktir ve kişiyle alay edilmesini davet eder. “Maskaraya alınmak” ve “makaraya sarılmak” dediğimiz işte budur.

Kibir bir cehalettir, aklı örten bir perdedir. Kibirli kişi, çoğu kez kendisini övenle söveni birbirinden ayırt edemez bir hamakat, bir ahmaklık içindedir. Birisi bir insanı, olmayan vasıflarla, olmayan makamlarla, olmayan başarılarla övüyorsa, düpedüz ince ince dalga geçiyor, alay ediyor demektir. Kibirli birini bunu anlamadıkları için, etraflarında bir sürü kendilerini sevmeyen ve alaya alan, aşağılayan dalkavuk ve yalaka beslemek durumunda kalırlar.

Oysa insana yakışan, büyük de olsa, tevazu göstermesi, alçak gönüllü olması, mahviyyetkar davranmasıdır. Büyüğü, daha da büyük yapan huylardır bunlar.

Dünyanın bin bir yüzü vardır. Gerçekten büyük kimseler, insana değer verirler ve kıymetten anırlar. Kendilerini küçük düşürecek davranışlardan da sakınırlar. Başkalarının elindeki mala makama, şana

şöhrete, yüzlerine karşı yapılan övgü ve iltifatlara, komplimanlara ya da sırt çevirmelere asla iltifat etmez, her an söz ve hareketlerine dikkat ederek küçük düşürücü işlere asla tenezzül etmezler. Kimseye yaltaklanma ihtiyacı da duymazlar. İzzet ve şereflerini hep korur, haysiyetlerini her şeyden üstün tutarlar. Bütün bunların kibirle bir alakası yoktur.

İnsan iyi düşünürse, kibirin, büyüklük taslamanın gerçekten ahmaklık olduğunu anlar. Eskiler, insandaki kibir hastalığını kırmak için “evvelin bir damla pis su, ahirin ise kokmuş bir leştir. Neyine büyüklük taşıyorsun?” derlerdi.

Gerçekten şu insanın eli, ayağı, kaşığı gözü, hatta bütün kaportası, yaşadığı yeri, içinde bulunduğu toplum ve ırkı, tamamen kendi tercihi dışında gerçekleşmektedir. Bir dahli olmadığı bunlarla nasıl övünebilir?

İlim ve servet gibi kısmen çalışarak kazanabilinen güzellikler ise sonsuza kadar kalıcı değildir. İşte gözümüzün önünde bütün bildiklerini unutan ve akli giden bunca insan varken, bunca zenginken fakir olmuş “devlet düşküni”nü görürken, bunlarla bile insan kendini büyük göremez. Görmemeli. Akıl ve iz’an bunu gerektirmez mi?

Evet, “azamet” ve “Kibriya” sıfatları, ancak yoktan var edici Allah Teâlâ’ya yakışır. O’nun ötesindekileri büyüten, tevazudur, alçakgönüllülüktür. İşte bu yüzden kibirin en kötüsü, bunu bilmesi gereken âlimlerde olan kibirdir.

Bir araya gelmiş aramızda konuşuyoruz. Bir tanemiz, İlahiyat Fakültesinde hoca. Her söze başladığında “biz akademisyenler” diye başlar ve bizim öyle olmadığımızı vurgular. Ama ahmaklığından adının “biz akademisyenler”e çıktığını bir türlü anlamaz. Kimsenin kendisini candan sevmeyişini göremez. Ama hepsi öyle mi akademisyenlerin? Değil tabi. İlmî bir söze bile “bağışlayın” diyerek giren mütevazileri de var.

Her zengin de kibirli değildir. Ama öyleleri de vardır ki, tafрасından geçilmez. Etrafında ancak boğazını seven dalkavuklar durabilir. “Nasıl tahammül edebiliyorsunuz?” demişler birisine. “Beleş lokmalar lezzetli” demiş gülererek.

Adam memurdur. Bürokrat mı demeliydik? Hala kahvede kendisini masa başında “mağrur” biliyor. Hala “Yalova kaymakamı”, ama insanlar aldırmaıınca, yalnızlığı seçiyor kırılmış olarak...

Emekli komutan sohbet ederken de komut veriyor. Kime? Kardeşlerine, komşularına, arkadaşlarına! Etrafında alaylı tebessümler ama o bir türlü unutamıyor rütbesini.

Evet, kendilerini büyük ve yüksek “sanal” makamlara çıkartanlar, kendilerini çok yüksek mevkilerde görenler, uçuruma düştüklerinde daha çok kol kafa kırıyor, daha çok yaralanıp eziliyorlar.

Hiç şüphesiz kibir, en tehlikeli vaziyetini, güçlü insanlarda gösterir. Bir insanda hem kibir, hem de güç varsa, ondan insanlık adına iki kere korkmak gerekir. Bütün diktatörler, zalim krallar, faşist militaristler, anarşist ve teröristler, bu tür megola manyaktırlar.

Ülkemizde en garipsediğim ve ayıpladığım olaylardan biri de, zaten fevkalade kibirli olan güç ve kuvvet sahiplerine, aydınların, üniversiteli bilim adamlarının, medyanın ve üst düzey bürokratların yalakalık yapmaları ve onları yanlış davranışlara kışkırtmalarıdır. Oysa onların görevi bu tür kibirli ve güçlülere uyararak, yasalara boyun eğdirmek, hukukun üstünlüğüne inandırmaktır. Demokrasinin diktatörlüğe üstünlüğü biraz da buralardadır değil mi?

Ahlak deyip geçmeyelim efendim. Onun da kaynağı olan dini görmezlikten gelmeyelim. Yoksa fatura “mutsuzluk” olarak karşımıza çıkar hayatın her anında. Daha bunlar, bu dünyada olanlardır. Bunun bir de ahireti vardır elbette. İnansa da var, inkâr etse de...

DİLDE NEZAKET DAVRANIŞTA KİBARLIK

Ne Oldu Bu Müslümanlara?

Avrupalı bir gezgin Müslümanların yaşadığı bir şehirde gezerken limanda kesesini düşürür. Paralar savrulur sağa sola. Hatta bazıları da denize düşer. Hayretle paralara bakar adam.

Etrafındaki halk paralara koşar ve toplamaya başlar. hatta bazıları denize atlar ve dalar sulara paraları çıkarmak için. Adam manzarayı görünce " paralarım çalınıyor ." diye telaşlanır.

Fakat bir şey dikkatini çeker; kimse oradan ayrılmamaktadır. Korkuyla beklemektedir adam. Sonra bakar ki denize dalanlar dahil herkes düşen paraları toplayıp kendisine getirmektedir. Seyyah sayar paralarını. Hepsi de tamamdır. Oturur ve bu toplum üzerinde düşünmeye başlar. "Nasıl böyle olabilirler?"

O zavallı, infak ve ikramı en büyük mutluluk bilen müslümanların o günlerde sadakalarını meydandaki bir çukura bıraktıklarını, ihtiyacı olan kişilerin rencide olmadan geceleyin ihtiyacı kadarını alıp geri kalanı bıraktıklarını bilmez ki? Yada sokak başlarında bulunan "sadaka taşları"nda çil çil altınların olup muhtaçların gece karanlığında ihtiyacı kadar alıp artanını orada başka muhtaçlarına bıraktıklarını nereden bilecek ki?... Allah (azze ve celle) a ve ahirete iman

etmiş bir Müslüman toplumun güzel ahlakını nereden bilecek ki?!...

O seyyah tarihin içinden kalksa da bu gün bizim bir şehrimize gelse ve kesesini düşürse aynı manzara ile karşılaşır mı acaba? Yada sokak başlarında “sadaka taşları”mız duruyor mu hala?

Nereye gitti o İslam yurdu? Yabancılar mı istila ve işgal etti o yurdu, yoksa Müslümanlar mı göç etti başka diyarlara?

İkisi de olmadıysa, ne oldu bu Müslümanlara? Ne oldu o imana, o ahlaka?.. .

Sosyal Medya Gençliği

İşte Batıcı, laik, diktatör, baskıcı, din ve milliyet muhalifi, darbeci sistemin insanı alıp getirdiği nokta: Sosyal medya gençliği.

Görgüsü yok, kuralı yok, nezaketi yok, helali haramı yok, millisi yok, özeli yok. Tamamen nefsinin ve şehvetlerinin elinde esir. Elinde, istediği anda istediği hevese, şehvete, harama, eğlenceye, oyuna erişmeyi bedava sağlayan programlar ve çağdaş aletler var. Vatan, millet, sakarya tam gır gır. Dünya yansa umurlarında değil. Sağcılık solculuk da laf artık.

Sistem aldı insanımız evinden ve eğite eğite buralara kadar getirdi. Bundan sonrası tufan mı, cehennem mi, bilemiyorum.

“28 Şubat Postmodern Darbe” günleri aşağı yukarı bundan on sekiz sene önceydi. O zamanlar sıcağı sıcağına “Pişman olacaksınız” diye yazmıştık.

“Hele aradan bir 20 – 30 yıl geçsin, siz din ve dindarlarla mücadele etmenin, İmam Hatipleri azaltmanın, üniversitelere gitme yollarını kapatmanın, hizmet alanlarını

daraltmanın, toplumda maneviyatı yok etmenin cezasını çok çekeceksiniz ve bütün bu yaptıklarınıza pişman olacaksınız” demiştik. Al işte sana sosyal medya gençliği...

Keşke bu millete o kötülükleri yapanlar yapmamış olsalardı da biz uyarılmış olmasaydık.

Geçenlerde Kenan Evren öldü. Askerden başkası gitmedi cenazesine. Ne devlet töreni yapıldı, ne meclise getirildi, ne de devlet mezarlığına gömüldü. Şimdi bazı generaller, siyasetçiler, bürokratlar “geçmişte bazı büyük hatalar yaptık” diyorlar. Ders alan olursa bu da bir marifet, ama alan var mı acaba?

“28 Şubat bin yıl sürecek” diyen yiğitler nerde şimdi? Acaba övünüyorlar mı yetiştirdikleri gençlikle? Tinercilerle, kapkaççılarla, teröristlerle, hırsızlarla, yankesicilerle, sokakları ateşe verenlerle. 28 Şubatı yargılayan mahkemeye gelirken böyle bir edaları yok. Zülüfleri düşmüş. Basit bir zoraki sırtımayla geçiştirip kaçıyorlar insanlardan. Yarın bunların cenazesi nasıl kalkar acaba?

O gün “irtica” diye dinden ve dindarlardan nasıl nefret ettiklerini göstermiş, nasıl hukuku ayaklar altına alarak onları cezalandırmaya girişmişlerdi. Daha dün 27 Nisan muhtırasında bile vardı; yok çocuklar başörtülü ilahi okumuşlar, kutlu doğum okullarda kutlanmış, devlet memurları ona katılmışlar vs. vs.

Perşembenin gelişi çarşambadan belli olmaz mıydı?
Şimdi hala din kültürü dersine, diyanete, İmam Hatiplere kafa tutanlar var.

Neymiş?

“Bunlar laik bir ülkede olmaz imiş.

Kim demişse halt etmiş!

Neden mi?

Din herkese gerek de ondan.
Neden mi?
Yazalım inşallah.

Din Herkese Gerek

Evet, din, bir toplumda yaşayan herkese gerek, dinliye de, dinsize de.

Niçin mi?

Bir ülkede yaşayan her insanın o ülkede yaşayanların dininden, ibadetlerinden, helal ve haramlarından haberdar olması gerekir. Eğer bir arada barış ve huzur içinde yaşanacaksa başkalarının kutsallarını asgari ölçüde de olsa bilek gerekir. Bununla insanlarla ilişki kurma mümkün olur. Bundan toplumun huzur ve emniyeti sağlanır. Bu da herkesin yararınadır.

Bu hakikatler okullarda öğretilmezse, bir ülkenin insanları dini hassasiyetlerini nasıl tanır? Nasıl geliştirir insanî ilişkileri?

Bu millete dinlerini okutmayan devleti idare edenlere ve eğitimcilere deriz ki: İşte bakınız, doğru dürüst bir din dersi vermediniz, ahlak dersinden gıcık kapıp nefret ettiniz, bari bir “görgü kuralları dersi” koysaydınız ya! Bari bir “sosyal terbiye dersi” koysaydınız da, yavrularımız ana kim baba kim, kardeş kim akraba ne, yurttaş hakları hukukları nedir, misafirlik ne demektir, bir toplumda nasıl oturulur, nasıl kalkılır, yemek nasıl yenilir su nasıl içilir, evet bari bunları olsun öğretseydiniz ya!

Bireysel ve toplumsal terbiyeden bu kadar korku nedendir Allah aşkına? Size dini hatırlattığı için mi?

İşte bugünkü acı netice: Bakıyorsunuz kardeş kardeşi öldürüyor. Küçük çocuklar amansızca cinsel tacize uğruyor

ve öldürülüyor. Her yerde silahlar patlıyor. Gencecik cahil kızlar değil, üniversite okuyan kimi öğrenciler bile şimdilik az da olsalar, kendilerini satarak para kazanıyor ve kimse bunu ayıplamıyor. Bu işin sonu nereye varacaktır Allah aşkına? İşte cinnet getirmeler ve buna bağlı cinayetler çoğaldı. Şu kulaklarımız bazen istemese de neler duyuyor neler...

İnsan düşünmeden ve sızlanmadan edemiyor: Yahu biz bu insanları “Milli Eğitim” aracılığı ile eğitmedik mi? Bu mudur eğitilmişliğin sonu? Böyle mi olmalı talim ve terbiyeden geçmiş insanlar? Bu bakanlığın yakasına kim yapışacak? Bu mu verdiğin eğitim diye kim hesap soracak? Yıllardır ne yaptın sen sorusunu kim soracak?

Dün milli eğitimde ne kadar “millilik” vardı? Bugün ne kadar var? Dünden bugüne sormak lazım: Ahlaktan, terbiyeden neden korkuyorlar ki okullarda doğru dürüst bir sosyal terbiye dersi vermiyorlar? Millet bunu mu istiyor sizden? Millettin iradesi bu mu? Onu mu korumaya çalışıyorsunuz?

Bir mektepte din olmasın, ahlak olmasın, terbiye olmasın, millilik olmasın diyene soralım, peki ama neden? Kendi görüşünüz mu bu? Yoksa kimi memnun etmeye çalışıyorsunuz?

İşte bu laubali, dinden ve ahlaktan kopuk, hiçbir kutsal olmayan, hiçbir otoriteye saygısı bulunmayan, hiçbir faydası olmayan ıvır zıvır magazinle beslenmiş ama ciddi bir bilgi birikimi olmayan, yabancı kültürlerin etkisine açık, sürü gibi yönlendirilmeye teşne, dostunu düşmanını tanımaz şu sosyal medya gençliği, Batıcı laik sistemin en büyük eseridir. Övünebilirler eserleriyle.

Maalesef “din düşmanlığı” sayılarak dindarlara hayat hakkı tanımayan, din ve vicdan özgürlüğünün katili bu laikliğin en büyük teminatı da bu gençliktir. Artık bu bozuk

düzenin irtica adını verdiği İslam'dan korkmasına da gerek kalmamıştır.

Yazık, çok yazık...

Biz, kendimize düşen uyarıyı yapalım: Hükümetle beraber muhalefet dahil, tuzu kuru bürokrasi dahil, silahlı güçler dahil, medya dahil, iş adamları, sendikalar, STK lar dahil herkes aklını başına almalı, bu tehlikeli gidişi durdurmak için seferber olmalıdırlar. Yoksa “kurunun yanında yaş da yanar.” Gemi batarsa, elbette her şeyden habersiz güvertede güneşe karşı mışıl mışıl uyuyanlar da batar.

Bu dinden, diyanetten, sosyal terbiyeden, ahlaktan ve faziletten kaçışa tepki vermeyenler, bu kötü gidişe “dur” demeyenler, toplumsal bir cehennemde yanacaklardır daha ölmeden ve ahiretteki büyük cehennemden önce. “Varsın yansınlar” demiyoruz, diyemiyoruz. Bu bize acı veriyor. Fakat elden ne gelir, böyle giderse elbette yanacaklardır.

Ya bizler?

Topu taca atmayalım; herkes sorumludur bu cehennemden. Dedik ya, “kurunun yanında yaş da yanar”.

Millet Nasıl Bozular?

Bir millet nasıl bozular ve helake gider, Kur'an ve sünnet bunu ayrıntıları ile açıklamıştır. Bunlardan birisi de iyiliği emretme ve kötülükten nehyetme ilkesinin çiğnenmesi, bireysel ve toplumsal duyarlılığın kaybolması ile yanlışa gerekli tepkinin yapılmamasıdır.

Hz. Peygamber (aleyhissalâtu vesselâm) Efendimiz Benî İsrâil'den misâl vererek onların irşattaki bu ihmalleri ve lâubalilikleri yüzünden felâkete uğradıklarını belirtir:

"Benî İsrâil'in içinde bozulma şöyle başlamıştı: Bir kişi, kardeşini günah üzere görür ve onu bundan men'ederdi. Ancak

ertesi gün, bir gün önce yasakladığı şeyleri yine yapan o kimselerle yemede, içmede, sohbetle arkadaşlık yapmadan çekinmez, devam ederdi. Bunun üzerine Allah onların kalblerini birbirlerine karıştırarak hepsini sapıttı.

Onların bu hâli hakkında Kur'ân'da şu âyet gelmiştir:

"İsrâil oğullarından olup da küfredenlere Dâvûd'un da Meryem oğlu İsrâ'nın da diliyle lânet olunmuştur. Bunun sebebi isyan etmeleri ve ifrata sapmaları idi. Onlar işledikleri herhangi fenalıktan birbirini vazgeçirmeye çalışmazlardı. Hakikat yapmakta devâm ettikleri (o hal) ne kötü idi... Eğer Allah'a, peygambere ve O'na indirilene îman etmiş olsalardı onları dostlar edinmezlerdi..." (Maide, 5/78-81).

Konuşması esnasında ayakta duvara dayanmış durumda olan Hz. Peygamber (aleyhissalâtu vesselâm) bu âyetleri okuduktan sonra oturur ve ilâve eder:

"Hayır, siz haddi aşan zâlimi elinden tutup onu hakka çevirinceye kadar irşad işini bırakmazsınız."²³

Öyleyse bir cemiyette herhangi bir fenalık zuhûr eder etmez, onu küçük görmeyip, bunun yok edilmesi için azim ve ciddiyetle üzerine gidilmesi gerekir. "Yılanın başı küçükken ezilmelidir" atasözü boşuna değil.

İşte şu ayet de buna işaret eder:

"Öyle bir fitneden sakının ki, o geldiği zaman içinizden yalnız zulmedenlere çatmaz (âmmeye de sirâyet ve hepinizi perîşan eder), hem bilin ki Allah şüphesiz azabı çetin olandır." (Enfâl: 8/25)

İbnu Abbâs bu âyeti tefsîr ederken şöyle söyler: "Cenâb-ı Hakk burada mü'minlere, aralarında tek bir münkerin bile yer

²³ İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları: 2/382-383.

etmesine meydan vermemelerini emretmekte ve bu emre uymayanları azapla korkutmaktadır".

Aksi takdirde bidâyette çok mahdut bir azınlık tarafından işlenmeye başlanan münker, zamanla çoğunluk tarafından benimsenecek ve kaçınılması imkânsız, herkese ulaşacak felâketlere sebep olacaktır.

Hz. Peygamber (aleyhissalâtu vesselâm) şöyle buyurur: "Cenâb-ı hakk azınlığın ameliyle çoğunluğa azab vermez. Ancak çoğunluk, aralarında azınlığın münker (fena) amellerini görürler, fakat müdâhaleye güçleri yettiği hâlde seslerini çıkarmazlar. Onlar böyle davrandıkları için Cenâb-ı Hakk azınlığa da, çoğunluğa da birlikte azab gönderir."

Muvatta'ın rivayetinde "...fenâlık açıktan açığa işlendiği takdirde hepsi cezayı hak eder" denmektedir.²⁴

Bırakın başkalarına iyiliği emretme ve kötülüğü nehyetmeyi, en yakınlarına dahi bu tavrı koyamayan ve şuurlu bir Müslüman gibi davranamayanlar, başlarına gelecek bela ve musibetlere başka sebep aramamalıdırlar. Bu, yeter de artar bile...

Yağcılık Dalkavukluk

İslam Dininin sevmediği ve çok çirkin saydığı huylardan birisi de, Allah Teâlâ'ya isyan ederek baş kaldırmış, gücüne kuvvetine güvenerek kul haklarına tecavüzden sakınmamış zalimlerle karşılaşıldığında, onların hoşuna gider bir şekilde konuşmaktır. Buna ahlak ilminde Müdâhene, yağcılık veya dalkavukluk denmektedir.

²⁴ İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları: 2/383.

Oysa vazifesi kalbiyle sevmediği o zalimin yüzüne yağcılık yaparak dost gibi gülmek değil, bilakis hakkı tebliğ ile ikaz ve nasihat etmektir.

Yağcılık ve dalkavukluk bile böyle sevimsiz ve yerilmiş olduğu halde, üstelik bir de onları sevmek ve desteklemek ise, imanın kimliğinin gitmesi ve cehennem azabının gelmesi demektir. Bir müslümandan asla beklenilmeyecek bir iştir doğrusu bu.

Müdâhene, yağcılık ve dalkavukluk etmek, haram işlemeğe râzı olmayı gösterir. Gerek olmayan yerde konuşmayarak susmak çok iyidir amma, hakkı ve hayrı söyleyecek veya bir yanlışı düzeltecek, bir zalimi durduracak yerde asla susulmaz. Hele de insanların o konuda bilgiye ihtiyaçları varsa, susmak haramdır.

Bu tür susmalar, geçmiş ümmetlerden bir kısmına başta deprem ve heyelan ile toprak altında kalma olmak üzere bir çok ilahî azâbın gelmesine sebep oldu. Kur'an-ı Kerîm'in sırf bu yüzden helak olduklarını anlattığı kavimler vardır:

"Sizden önceki devirlerde insanları yer yüzünde fesad çıkarmaktan vazgeçirmeye çalışacak, bu sûretle onları helâktan kurtaracak fazîlet sâhibleri bulunmalı değil miydi? Senin Rabbin, ahâlisi hem nefisleri, hem yekdiğerini ıslah edip dururken, o memleketleri sırf şirk yüzünden helâk edecek değildi ya." (Hud: 11/116-117).

Şimdi akla şöyle bir soru gelebilir: "Ama bunların arasında sâlihler, yani iyi insanlar da vardı?"

Böyle bir sorusuya Sevgili Peygamberimiz şöyle cevap verdi: "Evet, sâlihler de zalimlerle birlikde helâk oldular. Çünkü, Allah'a isyân olunurken susmuşlardı. Onlardan ayrılmamışlardı."

Yine bazı hadislerde “Ümmetten bir kısmının kabirlerinden maymûn ve hınzır şeklinde kalkacakları” bildirilmiştir. Sebebi de şöyle açıklandı: “Bunlar Allah Teâlâ’ya isyân edenlerin arasına karışanlar, onlarla berâber yiyip içenler, onlara tepki göstermeyenlerdir.”

Öyle ise cemiyette herhangi bir fenalık zuhûr eder etmez, onu küçük görmeyip, bunun yok edilmesi için azim ve ciddiyetle üzerine gidilmesi gerekir.

Nitekim İbnu Abbâs, "Öyle bir fitneden sakının ki, o (geldiği zaman) içinizden yalnız zulmedenlere çatmaz (âmmeye de sirâyet ve hepinizi perîşan eder), hem bilin ki Allah şüphesiz azabı çetin olandır." (Enfâl: 8/25) âyetini tefsîr ederken şu netîceyi çıkarır:

“Cenâb-ı Hakk burada mü'minlere, aralarında tek bir münkerin yer etmesine meydan vermemelerini emretmekte ve bu emre uymayanları azapla korkutmaktadır.”

Aksi takdirde bidâyette çok mahdud bir azınlık tarafından işlenmeye başlanan münker, yani kötü ve çirkin işler, zamanla çoğunluk tarafından benimsenecek ve kaçınılması imkânsız, herkese ulaşacak felâketlere sebep olacaktır. Hz. Peygamber (aleyhissalâtu vesselâm) şöyle buyurur:

"Cenâb-ı Hakk azınlığın ameliyle çoğunluğa azab vermez. Ancak çoğunluk, aralarında azınlığın münker (fena) amellerini görürler, fakat müdâhaleye güçleri yettiği hâlde seslerini çıkarmazlar. Onlar böyle davrandıkları için Cenâb-ı Hakk azınlığa da, çoğunluğa da birlikte azab gönderir."²⁵

²⁵ İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları: 2/383.

Öyleyse aramızda fenâlık açıktan açığa işlendiği takdirde buna karşı çıkmaz ve sesimizi yükseltmezsek, hepimiz de cezayı hak etmiş oluruz demektir.

28 Şubat, balyoz, kafes, çarşaf ve benzeri fitnelere karşı topyekun olarak tepkimizi koymalı ve sesimizi yükselterek “hayır” demeliyiz.

Zor Günlerde İlkeler

Bu günler ilginç günlerdir. Bir dönüm noktasında olduğumuz kesin. Herkese düşen görevler vardır. İktidar kadar bize, size ve bütün millete düşen görevlerdir bunlar.

Biz dünyaya bir kere geliyor ve ebediyete gidiyoruz. Burada yaşamak bir imtihandır. Kendimiz ve neslimiz için hayatın anlam ve amacını, istikamet ve saadetini, hayatı var eden bize açıklamıştır. Bu, büyük bir merhamettir.

Onu beğenmeyen akıllılar (!) en azından ne ile yarıştıklarını merak ederek, okumalı ve incelemelidirler. Ancak aptallar meraktan ve düşünceden kaçarlar.

Alim, adil ve olgun idareciler kendilerine âlim insanlardan iyi vezirler, yani yardımcıları, danışmanlar, müsteşarlar, hatta kendilerinden hiçbir beklentileri olmayan sivil dostlar edinirler. Halk ise idarecilerine her doğrudan itaat ederek yardımcı olur, yanı sıra ikaz ederek yine yardımcı olurlar. Medya bu açıdan halkın dili olmalı. Dil, cirmi küçük, cürmü büyük bir organ. Ona da, medyaya da dikkat etmeli.

İşlerini ivazsız garazsız inanç ve ilkeleri doğrultusunda halleden, hukukun üstünlüğüne boyun eğen adil ve dengeli bir toplum, rahmet toplumdur. Allah’ın iradesini gerçekleştiren bir toplum, huzur, barış, kardeşlik mutluluk toplumdur.

İdare edenler ve edinenler, “Hayırda yarışan”, “İyilik ve takvada yardımlaşan” bir toplumdur. Zaten insanları hüsrandan

kurtaran, iman ve amelle beraber, hakkı ve sabrı tavsiye değil midir?

Hiç kimse, kendisine yapılan öğüdü, “sen kendine bak” gibisinden kibirle terslememeli, tevazu ve mahviyet ile karşılamalı, bildiği gerçekleri ise nazik ve kibarca ifade etmelidir.

Yazıların altına yorum yazan kardeşlerimize teşekkür borçluyuz, lütfedip okumuş ve yorum yazmışlardır. Ancak tenkitlerini bir Müslüman edebi içinde nazik ve kibar bir dille yaparlarsa, hiç şüphesiz daha etkili olurlar. Biz de onlar da, herkes ve hepimiz de sınavdayız, sorumluyuz. Kalem işlemekte omuzlarımızda.

Mü'minler ancak kardeşirler ve birbirlerine yardımcı olmak, hayırhah olmak, nasihat etmek durumundadırlar. Hatta din, efendimizin (s.a.v) buyurduğu gibi “Baştan sona hayırhahlıktır, nasihattır.”

Bu “Din nasihattır” hadisi üzerine, yanındakiler sorar:

-Kimin için ey Allah'ın Resulü?

Buyurdular:

-Allah için, kitabı için, Resulü için, Müslümanların imamı ve hepsi için! Müslüman müslümanın kardeşidir; Ona yardımını kesmez, ona yalan söylemez, ona zulmetmez. Her biriniz kardeşinin aynasıdır; onda bir rahatsızlık görürse, bunu ondan giderir.”

Allah için nasihat; sağlam bir itikat, ihlaslı amel, sevgiyle tazimdir. Kitap için nasihat; inanarak okumak, anlamaya, uygulamaya ve yaymaya çalışmaktır.

Resulullah için nasihat; ona iman ile sünnetine ittiba, dostlarını hürmet, düşmanlarına buğzetme, dinini yayma, ona olan töhmetleri reddetme, bid'atlarından kaçınmadır.

İmamlar (başkanlar) hakkında nasihat; hak bir usul ile onları seçme ve biat, hakka uygun emirlerle itaat, uygunsuzlarına nasihat, işlerinde yardım, cihada çağırıldıklarında katılım, gafletlerinde ikaz, zulümlerinde sabır, vergileri verme ve arkalarında namazdır.

Müslümanlara nasihat ise malum olan kardeşlik hak, hukuk ve adabı...

Peygamberimizin Müslümanları, birbirini sevmeye, acımada, korumada, bir vücuda benzettiğini, organlardan birinin acı çekmesinden diğer azaların da humma ve uykusuzluğa tutulacağını, veya birbirlerine bağlılıkta bir binanın tuğlalarına benzettiğini bilmeyenimiz yoktur.

İşte bunlar aynı zamanda alimler ile iradecilerin iyilik ve takvada nasıl yardımlaşacağını gösteren delillerdir.

Zor günler yaşadığımız hepimizin malumu. İlkelerimize sarılarak atlatabiliriz daha fazla yaralanmadan, berelenmeden.

Bunun dışında kalan çareler daha fazla artırır zorluğu. Tarihimizden ve örfümüzden gelen bir refleksle ilkelerimizi hatırlayabilir ve hayrını görebiliriz.

İnşallah diyelim.

Böyle olursak, “hak şerleri hayreler.” Buna hiç şüphe yoktur. O ne güzel Mevla ve ne güzel yardımcıdır.

Asıl Olan Amaçtır

Biz bir önceki yazıya devam edeceğiz. Ama araya zorunlu olarak güncel bir yazı girince, haliyle son sözlerimizi kısaca bir hatırlama faydalı olacaktır.

Ne demiştik?

“Birileri nasihat etti diye kimse kendi cemaatinden vazgeçmeyecek.

Tamam, vazgeçmesin, tamam, çok sevsin onları, tamam, çok çalışsın onlar için, tamam çok fedakarlıkta bulunsun, ama ne olur, hiç olmazsa başka Müslümanlara karşı da kalbinde kin ve düşmanlık beslemesin, hasetlik içini, kıskançlık amelini yiyip bitirmesin.”

Biz insanların kendi aralarında küçük gruplar oluşturmasını veya büyük cemaatler meydana getirerek planlı programlı hizmet etmelerini gayet tabii ve fitri buluruz. Bundan korkmamayı da hep tavsiye eder, grup ve cemaatlere saygı duyulmasını isteriz. Yanlış olan haksız rekabettir, hasettir, yok yere aleyhte çalışmalardır, birbirini anlamadan dinlemeden kin gütmek ve düşmanlık etmektir, ümmeti yok yere parçalamaktır.

Şunu niye düşünemiyoruz?

Herkes kendi hocasını, kendi müşşidini kendi üstadını çok seviyor. Sevsin, zararı yok, hatta faydası var, çok çok sevsin, buna bağlı olarak da çok çok istifade etsin, ama hiç olmazsa şunu da düşünsün, “iyi de bu hocasını, bu müşşidini niye böyle bu kadar çok seviyor?”

Bunun cevabı çok açık olmalı değil mi?

Herhalde bu sevgi onun boyu posu, kara kaşı kara gözü için değildir.

Peki, ya ne içindir bu sevgi, bu saygı ve itaat?

Doğru cevap şudur: “Kendisine Allah Teâlâ’yı sevdirdiği ve İslam’ı öğrettiği içindir.” Doğru cevap böyle olmalıdır yani. Asıl amaç Allah’tır, yani asıl olan Allah’a iman, Allah’a sevgi, Allah’a ibadet, Allah’a itaattir. Onun için seviyordur üstadını, müşşidini, hocasını, liderini, rehberini, önderini...

Peki, şunu hiç düşünmez miyiz ki başkaları da kendi hocalarını, müşşitlerini Allah için seviyor, Allah’ın dinini

öğrettiği için seviyorlar. Öyle ise amaç da fayda da aynıdır. Yani biz “Allah” diyen herkes ile, her cemaat ile amaçta ortağızdır. Bu din ve dünyamız için fayda sağlayacaksa, o faydadan biz de yararlanacağız.

Yani kim sevdirse sevdirebilirsin, maksat Allah'ı sevmek, ona ibadet etmektir. Kulluk etmektir. Bu yerine geldikten sonra buna sebep olan insanın bizden başka, bizden farklı oluşunun ne zararı var bize? Ne olumsuz etkisi olabilir üstümüzde?

Olmaz öyle bir şey!

Olmamalı öyle bir şey!

O yüzden sevgili kardeşlerim, Allah için çalışan, Resulullah için çalışan, İslam'ın bilinmesi, yaşanması ve yayılması için çalışan herkes, aslında bizim hocamızın ve cemaatimizin yaptığını yapmaktadır. Yani bir yerde onlar da bizim gibi ve bizim için çalışmaktadır. Öyleyse bir nevi onlar da bizimdir, bizizdir. Yani bir çeşit bizim cemaattir, bizim guruptur.

Onların bazı eksikliği gediği varsa hiç şüphe yok ki bizim de bir çok eksiklerimiz gediğimiz vardır. Onların hataları, kusurları varsa hiç şüphesiz ki bizim de hatalarımız ve kusurlarımız vardır. Doğru olan birbirimize selam vermememiz değil, birbirimizle şefkat ve merhamet göstererek hata ve kusurlarımızın üstünü örtmektir. Güç ve kuvvet birliği yapmamızdır. Allah Teâlâ'nın bunu sevdiğini, bunu yaptığını ve bizden de bunu istediğini bilmiyor muyuz?

Hadi diyelim ki içimizdeki Allah'a iman ve sevgi bilinci, ahiret muhasebesi nefsimizi terbiye ederek eğitmeye yetmedi ve bunu yapamadık. Bari akıllı ve mantıklı olalım da güç ve kuvvetimizi birbirimizi yok etmekte kullanmayalım, çünkü ortada bu kadar İslam düşmanı varken bunu yapmak akıl karı değildir.

Dinlenir ya da dinlenmez, kendimize ve birbirimize Şu soruyu sormak ve cevabını almak zorundayız: “Allah nasıl bir Müslüman istiyor?”

Önemli olan budur. Önemli olan dini öğrenmek, yaşamak ve yaşatmak için çabalamaktır. Bunu kim yapıyorsa güzel bir Müslümandır. Allah ondan razı olsun.

İnsan güzel bir Müslüman olsun da varsın bizim mahalleden, bizim sınıftan, bizim takımdan, bizim mezhep ve meşrepten, bizim partiden olmasın, ne çıkar.

Hem bundan tabii ne olabilir ki? Gayet normaldir. Çünkü bizim sınıf, mahalle, meşrep bu kadar adamı alamaz ki?

Bu kadar insanı bir hoca okutamaz ki?

Özeleştiri Veya Muhasebe

Benim yanımda bir Hocaya sordular:

-Milletvekili adayı mısın?

-Evet.

-Seçilebilir misin? Daha doğrusu sana bırakırlar mı?

-Otuz senedir talebe yetiştiriyorum, İslam’ı anlatıyorum.

Bu insanlar bizim çalışmalarımızla bu partiyi tanıdılar, sevdiler ve desteklediler. Milletvekili olmaya benden daha layık kim var? Sonra benim talebelerim sevdikleriyle bana oy verse, seçilmeme yeter. Otuz senedir biz hizmet verdik, başkaları yedi. Artık biraz da biz yiyelim...

Bir kısım hizmetleriyle tanıdık bir imama sormuşlar:

- Emekliye ayrılmıyor musun?

-Hayır! Gündemden düşmek istemiyorum...

Ne demek? Eğer bu, unutulmak istemiyorum. İnsanlar beni sevsin, tanısın, alkışlasın ve yeri gelince de mükafatlandırısın, onurlandırısın demek mi?

Sanırım İmam Maverdî'nin "Edebi'd Din Ve'd Dünya"sında okumuştum: adam birisini akşam yemeğe davet etmiş. Misafir gelince sofraya hazırlanırken oğluna:

-Şerbetimizi ikinci hac'dan getirdiğim tasla getir!.
Demiş.

Misafir acı acı bakmış O'na ve:

-İki haccını da berbat ettin. Demiş.

O'nun iki haccı da berbat olduysa, bizim otuz yıllık hizmetlerimiz ne oldu? Biz onları bir yerlerde başkan olmak için mi yapmıştık? Karşılığını alamadığımızda kızmak, kırılmak ve küsmek, onları Allah için yapmamanın itirafı olmaz mı? Kimden karşılık bekliyoruz, Allah (azze ve celle) tan mı, kullarından mı?

Hac'da yanıma sokulan Türk hacılarının selam ve hal hatırdan sonra genellikle ilk sordukları:

-Hacım, kaçınıcı gelişin? oluyor.

Bunu başka bir şey için değil, ancak kendilerinin kaçınıcı kere geldiğini ifade edebilme fırsatı doğsun diye soruyorlar. Genellikle böyle oluyor. Çünkü:

-Geçelim bu konuyu, önemli değil dersen, rahatsız oluyorlar.

Dostlar hayatın çoşkun akan akıntısı içinde bazen kendimizi kaybettiğimiz oluyor. Akşam oturup bir muhasebe yapmak bunun için gerekli. Güzel insanlarla arkadaş olup onlarla düşüp kalkmak bunun için gerekli. Sana eksikliklerini hatırlatacak dostlar bulmak bunun için elzem.

Hepimiz ihlas'ın anlamını biliriz: Bir işi hiçbir karşılık beklemeden sadece Allah (azze ve celle) rızası için yapma, içten ve samimi olma. Allah (azze ve celle) rızası dışındaki bütün düşünce beklentilerden uzak olma hali.

İslâmî literatürde ihlâs, daha geniş olarak şirk ve riyâdan, bâtil inançlardan, kötü duygulardan, çıkar hesaplarından ve genel mânâda gösteriş arzusundan kalbi temizlemeyi, her türlü hayırlı faaliyete iyi niyetle yönelmeyi ve her durumda yalnızca Allah'ın rızâsını gözetmeyi ifade eder (Râgıb el-İsfahânî, Müfredât, s. 155; Lisânu'l-Arab, "huls" md; Gazzâlî, İhyâ, 4/379-380. Bkz.İslamî Kavramlar ansiklopedisi.)

İhlas bir kalp işidir. Bu babta başarılı olmak, ancak kalbi arıtmakla mümkündür. Bu işin erbabı olan terbiyeciler, kalbin selim, yani arı duru olması için, gereken ilmi öğrendikten sonra muhakkak yenilen lokmaların helal olması, sürekli Allah (azze ve celle) ın zikredilmesi, nafîle ibadetlere devam edilmesi, iyilerle arkadaşlık kurup sohbetle devam edilmesini zarurî görürler. Doğrudur tabi, ihlas aşk işidir ve aşk, anılanlar olmadan olmaz.

Insan iyi işler yapmalı elbet ama, bunu Allah (azze ve celle) tan bilmeli ve muvaffak kıldığı için şükrünü artırmalı. Yoksa "yaptım, ettim, tuttum" diye etrafa tafra satmaması, riya, ucb, kibir gibi kötü huylara düşmemesi mümkün değil. O zaman binbir meşakkatla yapılan ameller, sevap yerine azap vesilesi olular. İşte konuyla ilgili uyarıcı birkaç hadis-i şerif:

Rasûlullah (s.a.s.) buyurdu ki: "Allah Teâlâ diyor ki: 'Ben ortakların şirkten en müstağnî olanıyım. Kim bir amel yapar, buna Benden başkasını da ortak kılırsa, onu ortağıyla baş başa bırakırım.'" (Müslim, Zühd 46, hadis no: 2985; İbn Mâce, Zühd 21; Ahmed bin Hanbel, 2/301, 435)

Şüphesiz Allah, sadece kendisi için ve kendisinin rızâsı için olmayan bir amelden başkasını kabul etmez." (Nesâî, Cihad 24)

“Kıyâmet günü ilk çağrılacaklar, Kur’an’ı ezberleyen biri, Allah yolunda öldürülen biri ve bir de çok malı olan biridir. Allah Teâlâ Kur’an okuyana:

‘Ben, Rasûlüme inzal buyurduğum şeyi sana öğretmedim mi?’ diye soracak. Adam:

‘Evet ya Rabbi!’ diyecek.

‘Öğrendiklerinle ne amelde bulundun?’ diye Allah Teâlâ tekrar soracak. Adam:

‘Ben onu gündüz ve gece boyunca okurdum’ diyecek. Allah Teâlâ:

‘Yalan söylüyorsun!’ diyecek. Melekler de ona:

‘Yalan söylüyorsun!’ diye çıkışacaklar. Allah Teâlâ ona:

‘Bilakis sen, ‘falanca Kur’an okuyor’ densin diye okudun ve bu da söylendi’ der.

Sonra, mal sahibi getirilir. Allah Teâlâ:

‘Ben sana bolca mal vermedim mi? Hatta o kadar bol verdim ki, kimseye muhtaç olmadın!’ der. Zengin adam:

‘Evet yâ Rabbi’ der.

‘Sana verdiğimle ne amelde bulundun?’ diye Allah Teâlâ sorar. Adam:

‘Sıla-i rahimde bulunur ve tasadduk ederdim’ der. Allah Teâlâ:

‘Bilakis sen: ‘Falanca cömerttir’ desinler diye bunu yaptın ve bu da denildi’ der.

Sonra Allah yolunda öldürülen getirilir. Allah Teâlâ:

‘Niçin öldürüldün?’ diye sorar. Adam:

‘Senin yolunda cihadla emrolundum. Ben de öldürülünceye kadar savaştım’ der. Allah Teâlâ ona:

‘Yalan söylüyorsun!’ der. Ona melekler de:

‘Yalan söylüyorsun!’ diye çıkışırılar. Allah Teâlâ ona tekrar:

‘Bilakis sen: ‘Falanca cesurdur’ desinler diye düşündün ve bu da söylendi’ buyurur.” Sonra Rasûlullah (s.a.s.) Ebû Hüreyre’nin dizine vurup şöyle dedi: “Ey Ebû Hüreyre! Bu üç kimse, Kıyâmet günü, cehennem, aleyhlerine kabaracağı Allah’ın ilk üç mahlûkudur!” (Müslim, İmâret 152, hadis no: 1905; Tirmizî, Zühd 48, hadis no: 2383; Nesâî, Cihad 22 -6, 23, 24-)

Dostlar, Allah bizden ihlas istiyor. Rayadan, süm’a’dan, yani yaptıklarımızı çeşitli vesilelerle başkalarına duyurmadan ve anlatarak övünmeden sakınmamızı istiyor:

"Dini Allah'a hâlis kılarak O'na kulluk et! Hâlis din (ibâdet) Allah'a yapılır." (39/Zümer, 2-3)

"De ki: 'Bana, dini yalnız Allah'a hâlis kılarak O'na ibâdet etmem emredildi.'" (39/Zümer, 11)

"De ki: 'Ben, dinimi Allah'a hâlis kılarak O'na ibâdet ederim. Siz de O'ndan başka dilediğimize tapın...' (39/Zümer, 14-15)

“Haydi, kâfirlerin hoşuna gitmese de Allah’a, Allah için dindar ve muhlis olarak duâ edin.” (40/Mü’min, 14)

“O (Allah), daima diridir; O’ndan başka hiçbir tanrı yoktur. O halde dinde ihlâs ve samimiyet erbâbı olarak O’na duâ edin. Hamd (övmek ve övülmek), âlemlerin Rabbi Allah’a mahsustur.” (40/Mü’min, 65)

"Kendilerine, dini yalnız Allah'a hâlis kılarak O'na ibâdet etmeleri emredildi." (98/Beyyine, 5)

“Şu namaz kılanların vay haline! Onlar namazlarında yanılıgdadır, onlar gösteriş yapmaktadırlar.” (107/Mûûn, 4-6)

İbâdetin rûhu ihlâstır. İhlâssız amelin de amelsiz ihlâsın da kula bir faydası yoktur; bununla beraber ihlâssız amel, amelsiz ihlâstan daha kötüdür. Çünkü davranışlara değer ve sevap kazandıran ihlâstır. Çok ibâdetle değil; ibâdetteki ihlâsla

kurtuluşa erileceğini söyleyen zâhidler, insanın ihlâslı ve samimi olmasını, ancak ihlâslı olduğunu iddiâ etmemesini bir ilke olarak benimsemişlerdir. Ebû Bekir ed-Dekkâk, ihlâslı olduğu kanaatini taşımanın ihlâs eksikliğinden kaynaklandığını söyler. Allah, bir kulunun ihlâsını makbul kılmak istediği zaman, onun ihlâsını görmesine engel olur; o zaman kul, “muhlis” değil; Kur’an’daki tâbiriyle (19/Meryem, 51) “muhlâs” olur. Muhlis, kendi irâdesi ve gayretiyle ihlâsa kavuşan, muhlâs ise, Allah tarafından kendisine ihlâs bağışlanan kimsedir. (ay.)

Riyâ; kişinin, görsünler diye bir davranış içerisine girmesi, bir ibâdeti gösteriş için yapmasıdır. Bu; işte, davranışta ve ibâdette gösteriştir. Sâlih bir ameli Allah rızasını kazanmak amacıyla değil de; insanların beğenisini, onların hoşnutluğunu kazanmak için yapmaktır. Bu şekilde gösteriş yapanlara ‘riyâkâr’ veya ‘mürâî’ denilir. Yukarıdaki hadisler ve son ayette bunlara işaret vardır.

Bilindiği gibi amelin değeri niyyetledir. O halde niyyet temizliği işin başıdır. Söz dönüp dolaşp “kalb”e gelmektedir. Öyleyse onu korumak, bütün herşeyi korumak demektir.

Dostlar, içimizi dışımızı bir daha gözden geçirmeğe, neyi, niçin, nasıl ve kim için yaptığımızı bir kerre daha değerlendirmeye var mısınız? Aslında bu konuda bildiklerimizi bir kerre daha hatırlamaya ne dersiniz? Kendimizle hesaplaşmaya yani.

Allah Görüyor

Hepimiz de biliyoruz ki Allah Teâlâ’nın “basar” sıfatı vardır. “Her şeyi görür.” “ilim” sıfatı vardır, “her şeyi bilir”. Bizi ve amellerimizi görür ve bilir. Ödül ya da ceza buna göredir.

Bunu bilmeyen Müslüman var mı?

Bunu böyle bilmeyen Allah Teâlâ'ya hakkıyla iman etmiş sayılmaz.

Ama önemli olan bunu bilmek değil, bunu kalbinde bulmak, etine kemiğine sindirmek, beynine, bilincine yedirmek, canlı bir şuur haline getirmek...

Yani "İman"ı "ihsan"a erdirmek.

Neydi "ihsan"?

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v)in dediği gibi ihsan, "senin Allah Teâlâ'yı görür gibi ona kulluk etmendir. Her ne kadar sen onu görmesen de hiç şüphesiz o seni görüyordur."

Bunda bir şüphe var mı?

Yok!

Peki biz hep böyle miyiz?

!...

Birisinin yanında ayıp ve günah olacak bir işi yapmayız. Sıradan bir insan bile olsa, bizi bilmeyen, tanımayan birisi de olsa, "hele o gitsin" diye bekleriz. Tenha yerleri seçer, ya da kapıları üstümüze örteriz.

Hele babamızın, hocamızın yanında oturuş ve kalkışımıza son derece dikkat eder, sözlerimizi tartarak konuşuruz. Huzurlarında edebe aykırı bir şey yapmamak için son derece dikkatli oluruz.

Neden?

Bizi görüyorlar da ondan.

İyi güzel elbette.

Ya Allah Teâlâ?

Ya onun görmesi?

Onu da böyle hesaba katıyor muyuz?

O görüyor diye ayıp niyetten vazgeçiyor, kötülük yapmaktan haya ediyor muyuz?

“Evet” ise aferin.

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v)in “İmanın en faziletlisi, nerde olursan ol, Allah Teâlâ’nın seninle olduğunu bilmendir” sözü ile sana müjdeler olsun.

İman, ihsan ve ihlasını tebrik ederiz.

Ya “hayır” ise?

Bunun adı ne?

Allah Teâlâ’nın gördüğünü bile bile kötülüğe devam ha!

Sıradan bir insandan utan da, Allah Teâlâ’dan utanma.

Bu ne manaya gelir? Allah Teâlâ’nın -haşa- o adamdan daha değersiz olduğuna mı?

Bunu mu demek istiyoruz?

Değilse ne?

Bunun cevabı var mı?

Varsa ne?

Offf! Of!

Bir sahabi peygamber efendimize geldi. Bazı günahlarını itiraf etti. Tevbeyi öğrendi ve gitti. Gidiyorken aklına geldi, birden geri döndü ve sordu:

- Ya Resulüllah (sav) ben bu günahları işlerken Allah beni görüyor muydu?

- Evet.

Sahabi efendimiz, havfından ve hayasından olduğu yere yığıldı. Ölmüştü...

Evet, gaflet bir yere kadar gerek, yoksa böyle ölürüz, ama aşırısı da çirkin işte. “Kullar görüyor” de, ama Allah Teâlâ’nın görmesini umursama... Olacak şey mi?

Cenâb-ı Hak bir âyet-i kerîmede şöyle buyurur:

“İşte O Allah’tır ki her bir dışının neye gebe olduğunu, karnında ne taşıdığını ve rahimlerin neleri eksiltip neleri artırdığını bilir. Doğrusu O’nun katında her şey bir ölçü iledir.

Gayb ve şehâdet âlemini (görünmeyen ve görünen bilinmeyen ve bilinen âlemleri) de bilen, büyük ve yüce olan O'dur. Sizden sözünü gizleyenle, açıkça söyleyen, geceleyin gizlenenle gündüzün meydanda gezen O'nun bilmesi bakımından hep aynı durumdadır.”(Ra'd, 8-10)

Rasûlullah -sallâllâhu aleyhi ve sellem- bir hadîs-i şerîflerinde şöyle buyurmuşlardır:

“Sadaka, Rabb'ın öfkesini söndürür ve kişiyi kötü ölümden uzaklaştırır.”(Tirmizî, Zekât, 28/664)

Ehlullahtan Cüneyd-i-Bağdadî -kudise sirruh-anlatıyor:

Bir Mecusînin, karlı bir günde kuşlara yem verdiğini gördüm:

“-İman olmayınca ve İslam'a girmeyince bu yaptığının faydasını göremezsin. Allah, bu yaptığın iyiliği, ancak iman ile kabul eder” dedim.

Mecusî bana:

“-Belki kabul etmez ama bu yaptığımı görmez, bilmez mi?” dedi.

“-Elbette görür ve bilir” cevabını verdim.

“-Öyle ise, bu da bana kâfidir” dedi.

Yıllar sonra bir hac mevsiminde Beytullah'ı arzu ettim ve Mekke-i-Mükerreme'ye gittim. Kâbe-i-Muazzama'yı tavaf ederken bir zatın:

“Ey bu kâinatın sâhibi! Ey bu beytin Rabbi! Her şeyi gören, işiten, bilen sensin!” diye gözlerinden yaşlar dökerek Beytullah'ı derin bir aşk ve vecd içinde tavaf ettiğini fark ettim. Yüzünde iman nuru parlıyordu.

Dikkat edince, bu nur yüzlü zatın, birkaç sene önce karlı bir günde kuşlara yem veren ateşperest olduğunu hatırladım.

Tavaftan sonra, kendisine yetiştim ve usulca kolundan tuttum.

Bana:

“–İşte, Allah gördü ve bildi” dedi. Hayretle yüzüme bakarak:

“–Allahu ehad, Rasûlühû Ahmed» diye bir sayha kopardı ve ruhunu teslim eyledi.

O ânda bana hitap olundu ki:

“–Ey Cüneyd! Sen beytimi arzu ettin, geldin beytimi buldun. O, bana geldi, beni buldu.”

Evet, her şey Allah Teâlâ’nın gördüğü bilgisinin bilince dönüşmesiyle başlar ve biter.

Bilgi başka, bilinç başka. İş, o şuurunu kazanmakta.

Çok şükür ki yolu yordamı belli, yöntemi açık seçik, herkese o imkan ve fırsat verilmiş.

Ne mutlu kabiliyetlerini kazanca dönüştürebilenlere...

Kendini Beğenmek ve Övünmek

Tefsirlerde anlatıldığına göre Câhiliye Arapları mal, evlât, akraba ve hizmetçilerinin çokluğunu bir gurur ve şeref sebebi sayarlar, hatta bu hususta övünürken yaşayanlarla yetinmeyip kabilelerinin üstünlüğünü geçmişleriyle de ispat etmek için kabirlere gider, ölmüş akrabalarının kabirlerini göstererek onların dahi çokluğuyla övünürlerdi. “Tekasür Sûresinin” iniş sebebi olarak bu tür rivayetler bulunmakla birlikte genel anlamda insan fitratındaki mal, evlât ve taraftarların çokluğu ile övünme vb. davranışlar eleştirilmekte, gerçek üstünlüğün âhirette ortaya çıkacağı belirtilmektedir.

Önce sureyi bir okuyalım:

Bismillâhirrahmânirrahîm.

“1. Çokluk kuruntusu sizi o derece oyaladı ki,

2. Nihayet kabirleri ziyaret ettiniz.

3. Hayır! Yakında bileceksiniz!
4. Elbette yakında bileceksiniz!
5. Gerçek öyle değil! Kesin bilgi ile bilmiş olsaydınız,
6. Mutlaka cehennem ateşini görürdünüz.
7. Sonra ahirette onu çıplak gözle göreceksiniz.
8. Nihayet o gün (dünyada yararlandığınızı) nimetlerden elbette ve elbette hesaba çekileceksiniz.”

Bedreddin Çetiner bu sure ile ilgili kitabında²⁶ şu bilgileri verir:

“Mekke-i Mükerreme'de ve Kevser Sûresinden sonra nazil olmuştur. Suyûtî ise İbn Ebî Hatim'in Ebu Büreyde'den rivayetle verdiği bir habere dayanarak sûrenin medenî oluşunu tercih etmiştir. Biraz sonra geleceği üzere bu habere göre çokluklarıyla ve kabirlerdeki ölmüş büyükleriyle böbürlenip iftihar edenler Ensardan iki kabiledir.(Alûsî, age. xxx,223)

Çokluk ile böbürlenmeniz sizi öylesine oyaladı ki “Mezarlıkları bile ziyaret ettiniz.”

a) Katâde der ki: Yahudiler hakkında nazil oldu. Onlar: "Biz filân oğullarından, filân oğulları da filân oğullarından çokturlar." dediler ve bu çoklukla övünmeleri onları meşgul etti de dalâletleri üzere öldüler.

b) Mukatil ve Kelbî ise Kureyş'ten iki kabile olan Abdimenâf oğulları ile Sehm ibn Amr oğulları hakkında nazil olduğunu söylemişlerdir. Bu iki kabile arasında bir üstünlük yarışı varmış. Bu üstünlük yarışında sayıları ile övünmeye başlamışlar. Önce ileri gelenlerini, sonra hayatta olanlarını saymışlar. Bunda Abdimenâf fazla çıkmış Sonra bununla da yetinmeyip mezarlılardaki ölülerini saymaya kalkmışlar. Bu

²⁶ Esbab-ı Nüzul, Çağrı Yayınları: 2/967.

sayımda da Sehm oğulları üç ev daha çok çıkmış ve işte Allah Tealâ onların bu üstünlük yarışı üzerine bu Sûreyi indirmiş.(el-Beğavî, age. rv,520) Bu rivayete göre sûre mekkîdir.

c) İbn Ebî Hâtim'in İbn Büreyde'den rivayetine göre ise bu şekilde birbirlerine karşı övünenler Ansar'dan Harise oğulları ile Haris oğullarıdır.(Suyûtî, Lübâbun-Nukûi, 11,199204.) Buna göre Sûre Medine-i Münevvere'de nazil olmuştur.

Surenin hem Mekki hem de Medenî olduğunun bildirilmesi, bizim açımızdan mevzunun her iki bölgede de yaygın olduğunu bildirmesi açısından önemlidir. “2. âyetteki “mekâbir” kelimesi kabir anlamındaki makberenin çoğuludur. “Sonunda kabirleri ziyaret ettiniz” meâlindeki cümleye müfessirler üç türlü mâna vermişlerdir:

a) Mecazi anlamda, “Sonunda ölüp kabirlere girdiniz; bu tutku ve yarış ölünceye kadar sürüp gitti”;

b) Yine mecazi anlamda, “Kabirlerdeki ölülerle övündünüz”;

c) Lafzî anlamda, “Bizzat kabirlere gidip ölülerle övündünüz.”

Burada bugün özellikle üstünde durmamız ve bir çözüm getirmemiz gereken bir durum var. Acaba bu çoklukla övünme işi mal, makam, şan, şöhret, adam çokluğunda değil de, İslamiyete hizmet, maneviyata çalışmak, yeni nesli dinle imanla tanıştırmak, ilim, kültür, sanat, basın yayın, davada kadrolaşma yolunda daha çok mesafe almak gibi ve benzeri hayırlı konularda olsa bile, yine de eleştirmeye değer kötü, çirkin, mezzum sıfatlar ve huylardan mıdır?

Şahısların gurur, kibir, enaniyet, kendini beğenmişlikleri hem ayıp, hem de ihtilaf ve fitne sebebidir. Bu malum. Acaba

bunu fertler değil de cemaatler yaparsa, hüküm yine aynı mıdır?

Ne dersiniz?

Neden Çok Alınganız?

Çok alınganız. Düşünelim biraz, neden acaba?

Hani duymuşsunuzdur, “yarası olan gocunur” diye. Ataların araya gitmiş sözü olmaz. Ama kabul etmek de gerekir ki, bir söz, söylendiği amaç, insan, yer, zaman ve mekana göre farklı anlamlara gelebilir. Feraset kastedilen doğru anlamı tespit edebilmektedir. Sözü anlayıp değerlendirebilmekte yani. Kendisini ilgilendiren kadarını alıp, gerisini bir köşeye bırakmaktadır.

Niçin?

Kavga etmemek, kırılıp gücenmemek, küsüp gitmemek, sevdiklerimizi incitmemek, eli ürkütmek için.

“Li külli mekanın mekal” erlerdi eskiler. “Her yerin bir sözü vardır” yani. Taş nasıl yerinde ağırsa, söz de yerinde değerlidir. Bazen yerinde bir kelime, yerinde olmayan bin kelimeye bedeldir. Cesaret, yiğitlik, fazilet o bir kelimeyi tam da o gereken yerinde söylemektir. Orda söylenmeyen bir kelime yerine başka bir yerde bin kelime söylene, adama “yiğit” değil “geveze” derler.

Söz, dinleyene göre de verilir. Muhatap çok önemlidir. Aslında arife tarif gerekmez. Bir işaret yeter. “Çok söz yalansız olmaz” demiş atalar. Çok söz, tıpkı çok yüksek tonla söylenenler gibi kulak yorar, kafa şişirir, can sıkır, adam kaçırır. Sözün de değerini düşürür. O yüzden “li külli mekanın mekal” sözüne bir de eş koşmuşlar: “Ve li külli ormanın çakal.” Yani “her ormanın da bir çakalı olur.”

“Bir laf sonuna kadar ancak ahmaklara anlatılır” sözünü duydum, ama buna azıcık da olsa bir itirazım var. Hemen söyleyeyim; hiçbir gerçeği ifade etmiyor değil, bu bakımdan “arife tarif gerekmez, işaret yeter” atasözüne benzer. Ne var ki bir söz sonuna kadar dinlenmeli, böylece bütün yanlış ve eksik anlamalar önlenmelidir.

İnsanları da, eserleri de eleştirmek, daha iyi olmaları için birer kamçı olabilir. Öyledir de. Ama bu kamçı birçok insanı ürkütüp eser vermekten kaçırabilir de. “Kitap Sevgisi” isimli henüz yayımlayamadığımız 400 küsur sayfalık -bence güzel-eserimizde, bu duygunun bir çok alime, ehil oldukları halde kitap yazmaktan çekinip korkmalarına sebep olduğunu örnekleri ile yazmıştık. Adam, o büyük ismine leke gelir, sıradan insanlar eleştirebilir, insandır, olabilir, hatalarını yüzüne vurarak küçük düşürebilir diye kitap yazmamışlar. Hiç de iyi etmemişler elbette.

Bir şeyi daha söyleyelim; tenkitler, eleştiriler genel olmalıdır. Özel isim geçmemeli, kimse yersiz, gereksiz yere kırılmamalı, kaçırılmamalı. Peygamberimiz yanlış yapanları gördüğünde adını vermeden “bazılarını şöyle şöyle yapar görüyorum” der ve işin yanlışlığını izah ederdi. Gerçekten de yanlış olan iştir ve kişi her zaman o işten vaz geçebilir. Bu sünneti iyi kavramalı ve davranış biçimine dönüştürmeliyiz yaşadıkça.

Gerçi doğru bir söze ancak kulak vermek gerekir bir eleştiri de olsa. Nefisten yana çıkmamak gerekir. “Sana ne? Sen kendine bak?” sözü hamlık alametidir. Ama bu zamanda haklı da olsa tenkidi hazmedecek babayığit nadiren bulunur oldu maalesef. İnsanlar eleştiriden memnun olacak yerde, yapana kin biliyor, düşmanlık yapıyor. En azından

muhabbetini kesiyor. Bu yüzden erbab-ı nasihat yalnızlığa alışmalıdır.

İtiraf edeyim, ben kendim de öyleyim. Bazen aynaya bakar, kendimi kınarım kimi kötü huy ve alışkanlıklarından ötürü. Bazen yüzüme tükürdüğüm de olmuştur aynada. Ama bunu ben kendim değil de bir başkası yapsa aynı sebeple, ona hiç şüphesiz kızar, kırılırım. Belki kavga bile ederim. Oldu mu şimdi? Sen yaparsan bir şey yok, el yaparsa kavga var, insaf değil, ama insan gerçeği bu işte.

O yüzden doğru söylemek her zaman zor olmuştur, tıpkı doğru sözü kabullenmek gibi. Doğru söyleyenler dokuz köyden kovulmuştur kabullenemeyenlerce. İşte bu yüzden “Asr Suresi”ndeki Allah Teâlâ’nın bu işi yapanlara olan övgüsü ve rızasını bir kere daha hatırlayalım: “Asra yemin ederim ki, insan gerçekten ziyan içindedir. Bundan ancak iman edip iyi ameller işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye edenler ve sabrı tavsiye edenler müstesnadır.”

Hepsi bu değil, devam edeceğiz inşallah.

Kimi Kast Etmiştim?

Bir şey daha var; nasihat ve uyarı başka, şimdi eleştiri dediğimiz tenkit başka, tartışma ve münakaşa daha başkadır. İşe nefsi karıştırmadan usul ve adabına uygun olmak ve bilgiye dayanmak şartıyla nasihat ve tavsiye etmek, doğruyu göstererek uyarmak, herkese düşen ve terkedilmemesi gereken bir vazife ve fazilettir.

Bu yüzden insandan ziyade eserlerin iyi ve güzel yanlarını gösterip övmek, yanlış ve çirkin yanlarına dikkat çekerek uyarmak dediğimiz tenkit veya eleştiri de ehli için gereklidir.

Ancak münakaşa ve cedelleşme de dediğimiz tartışmalardan hazer ediniş kaçınmak, mümkün mertebe münakaşa ve mücadele yapmamak gerekir. “Hiçbir münakaşa kazanılmaz” sözü bu anlamda söylenmiştir. Haklı bile olsanız, bırakın ülfetiniz olmayan insanları, bazen dostlarınızı ve sevgilerini bile kaybediyorsunuzdur. Kazancınız nedir ki o zaman?

Her zaman her işimizde kendimize soracağımız ve cevabımızı kalbimizden vereceğimiz bir soru vardır, “amacımız nedir?” Buradan konumuza gelirsek, acaba nasihat, uyarı, eleştiri ve mücadeleden amacımız nedir? Bunu niçin yapıyoruz?

Bizi ve işimizi değerli ve saygın kılacak olan her zaman temiz bir kalp, iyi bir niyet ve güzel ahlaklıdır. Muhababımızın ve toplumun hayrını ve yararını düşünmek, gerçekten faydalı bir iş yapmaktır. Bu Rabbimizin rızasını kazanmak demektir aynı zamanda. Asıl amaç da her zaman bu olmalıdır aslında.

Ne var ki bundaki maksadımız herhangi bir sebepten ötürü muhababımıza duyduğumuz kin, garez, haset ve adavet de olabilir. Kıskançlıktan kıvrınmak, düşmanlıktan çatlamak perde yapılabilir uyarı ve eleştirilere. Ya da “muhalefet et, meşhur olursun” kaidesinde, şan ve şöhet için de olabilir. Bunların hepsi normal, tabii, doğru ve ahlaka uygun olmasa da maalesef öteden beri görülen ve bu yüzden olağan sayılan çok yaygın işlerdendir.

Peki bunlardan hangisidir benim amacım?

Bunu ancak ben ve Yaratıcım bilebilir. Benden bana daha yakındır Allah Teâlâ. Ondan bir fikir, plan, söz ve iş saklamak mümkün değildir. Ve ahirette bütün sırlar açığa çıkacaktır. Bu yüzden Allah Teâlâ’ya ve ahirete iman edenlerin

ilk şıktan başka tercihleri olamaz, olmamalıdır. Olmuşsa, ertelenmeden derhal tövbe ederek gereği yapılmalıdır.

Bir şey daha var dikkat edeceğimiz; bunları yaparken insanları kırmamak, hatalarını müsamaha ile karşılamak, doğruları tevazu ile göstermek, nefis müdafaasına yol açacak üsluptan kaçmak, geleceğini karartmamak gerekir. Muhataba hoşgörülü olmak ve ürkütüp kaçırmamak da çok önemlidir. Bu yüzden insanlar kişisel fedakarlıklar yapılabilirler. Her şey zaman ve zemininde güzeldir demiştik. Henüz zamanı gelmemişse, ham meyveyi dalından koparmamak misali, uyarı ve eleştiriler ertelenebilir, hatta terk edilebilir de.

Ancak eğer gerçekler ile de söylenecekse, din tebliğ edilecekse, doğrular gösterilecekse, bütün bunlar asla ve kat'a dinden, imandan, şeriattan, ilkelerden taviz verilmeden yapılmalıdır. Mesela birileri rahatsız olacak diye yağcılık ve dalkavukluk yaparak dinin hakikatleri gizlenemez, tahrif ve tağyir ile doğrular değiştirilip bozulamaz, asla mecrasından saptırılamaz.

Bir başka ifadeyle davet, tebliğ, nasihat, uyarı, eleştiri adına iş yaparken dinden taviz verilemez. Af, müsamaha ve hoşgörülü olalım derken, “iyiliği emretme ve kötülükten sakındırma” gibi temel bir ilkemizi de yok saymamalıyız. Elbette bunun şartları vardır ve bu yüzden bazıları “bunu ancak alimler yapar” demişlerdir. Biz ise “kim yaparsa yapsın, ama muhakkak yapsın” diyoruz. Bu ibadet yersiz ve geçersiz mazeretler uydurularak asla terk edilmemelidir.

Bunları kim için ve niye mi yazıyoruz? Bekleyin, beraberce görelim inşallah.

Bunları Niçin Yazıyoruz?

İki önceki yazımızda “Müslümanlar arasında olmaması gereken ama bugünlerde yaygın olan bir huy ve durumdan” bahsetmişim. Merak edenler iki yazı öncesindeki “Kendini Beğenmek ve Övünmek” başlıklı yazımıza bakabilirler.²⁷

İşte o yazı üzerine yapılan bazı yorumlar vardı. Bu yorumlar o yazının ne kadar yerinde olduğuna bir kanıt oldu aslında. Biz o yorumları okuduktan sonra kulağımız üzerine yatamazdık, yatamadık da. Tuttuk, özünde anlaşılması çok kolay, ama anlamak istemeyip de kavga etmek isteyene anlaması çok kolay olmayan zor yazılar yazdık. Dikkatli okunmazsa risk dolu yazılar yani. Riski, yersiz gereksiz tartışmalara, kırıp dökmelere bahane olma ihtimali.

Yazmasak ve risk almasak daha iyi olmaz mıydı?

Neden olmasın, o da mümkündür. Ancak bizi takip edenler ve az çok huyumuzu bilenler, eminim ki bu soruya benim fiilî cevabım gibi “olmazdı” diyeceklerdir. Ve işte olmadı ki, sizler bu yazıları okuyorsunuz. Ancak peşinen söyleyeyim, bu yazılarda kavga ve gürültüyü istemek şöyle dursun, bunu gerektirecek bir söz bile yok. Lakin art niyetli olup da yazının maksadı aşılır da öyle yorumlanırsa, buna da benim yapabileceğim bir şey yok. Nasıl olabilir ki? Ama göreceksiniz, bu masum dert yanıcı ve teselli arayıcı ifadelerim bile kimilerince “okuyucuya tepeden bakma, hakaret ve aşağılama” gibi ithamlara gebedir.

Gelelim yorumları yorumlamaya. İşte bir yorumcu, “sayın nar daha net olmalısın” diyen sivashı-58 diyor ki: “yazının sonundaki ifadeye de açıklık getirirsen daha iyi olur. yoksa bazı yorumcular gibi, hem doğru, hem yanlış sözler

²⁷ <http://www.habervaktim.com/yazar/61482/kendini-begenmek-ve-ovunmek.html>

yazanlar ortaya çıkar ki bu da hoş değildir. kibir şeytandandır. bugün siyaset ve gülen cemaatinde bu had safhadadır. İktidarın suriye tavrı ortadadır. enezson akpli vekil özürülüler için ne diyordu: biz geldikten sonra adam yerine kondunuz, sözü. cemaatin olimpiyatlara peygamberimizin geldiğini söylemeleri ortadadır. kendilerini kaf dağının zirvesinde görenler, sivrisineğin zaferini bilemezler”

Yorumcuları yazdıklarını düzeltmeden, kopyala yapıştır yöntemiyle buraya alıyorum. Görüyorsunuz, sadece bu kardeşimiz değil, ekseriyet böyle, ne kadar özensiz, dikkatsiz, dil ve imla kurallarına uymadan yazıyorlar. Bunu teşhir ederek acaba biraz daha özen göstermelerini sağlayamaz mıyız? Olabilir, ancak benim niyetim teşhir cezası değil, kopyala yapıştır yönteminin kolaylığıdır, o kadar.

Her ne ise, bu yorumcu kardeşe göre biz bu yazıyı iki gurup için yazmış olabiliriz. O yüzden bize “net ol, hangisi?” diyor. Ama kendisine göre zikrettiği iki grup da bu yazıda kast edilenlerin içine rahatlıkla girebilir.

Mehmed Salih rumuzuyla yazan kardeşimiz de iki gurubu zikretmiş. Ama o insafli davranmış ve bunu kendi kanaati olarak yazmış. Beni kanaatine ortak etmemiş. Onların bu iddialarını irdelemeden önce kast edilmesi muhtemel görülen dört gurubu derli toplu bir daha yazalım:

- 1- M. Fethullah Gülen Hoca Efendi ve cemaati.
 - 2- Recep Tayyip Erdoğan Bey ve Ak Parti.
 - 3- Tasavvuf ve tarikatlar. Başka zaman yapılan yorumları da eklersek buna şunlar da eklenebilir:
 - 4- Fikir, sanat, kültür gurupları, basın yayım, medyada çalışanlar, iktisat ve ekonomi çevreleri, bütün siyasiler vs.
- Acaba ben bunlardan hangisini kast etmişim?
Cevabım nettir; hepsini.

Evet, özellikle birisini değil, hepsini. Mezhepleri, meşrepleri, renkleri, tonları, nüansları, cemaatleri, partileri, rehberleri, şeyhleri, üstadları kim ve ne olursa olsun, bu ülkede yaşayan bütün Müslümanları kastedtim. Türkiye dışındakileri tam bilemediğim, tahminim de zannı geçmediği için bir fikir yürütmeden onları bu bahsin dışında tutuyorum.

Ben İslam dinine iman etmiş bir Müslümanım. Bütün Müslümanlar dostumdur, kardeşimdir, velimdir, vekilimdir. Hepsini seviyorum ve hem dinime, hem de kardeşlerime kendi hacmim, çapım, usulüm ve üslubum çerçevesinde hizmet etmek istiyorum. Bunlardan birisine düşman olmam, kendime, kardeşlerime ve Rabbime ihanettir. Böyle bir şeyi asla yapamam. En azından yapmamam gereğine iman ederim.

Ancak “din Allah’a tazim, mahlukata şefkat ve merhamettir” hadisi gereği kardeşlerimi her türlü kötülükten esirgemeyi ve onların iyiliğini düşünerek samimiyetle nasihat etmeyi bir borç bilirim. Yani bütün kardeşlerimi, onların hayrını, hem dünyevi hem de uhrevi saadetini düşünerek, Rabbimin emri doğrultusunda ve işin usulü ve adabı dairesinde eleştiri hakkım vardır ve bunu gerekli görürsem yaparım. Mesele bundan ibarettir, o kadar!

Bu işi üstüme düşen bir vazife olduğu kadar, sevdiğim ve iyiliklerini istediğim için, her türlü kötülüklerden onları korumamın ve esirgememin bir gereğidir diye yaptığımı söylersem, bilmem ne kadar inandırıcı olabilirim! Maalesef gördüğümüz kadarıyla iman ve ahlak gibi itimat ve güven de çok zayıflamış. Ama ne yapalım, “iyiliği emretme, kötülükten sakındırma” genel adı altında bu yapılan nasihat/öğüt, tavsiye, irşad, inzar/uyarı, talim ve terbiye aynı zamanda dinimizde sevap getiren bir çeşit ibadettir, Allah Teâlâ’ya manen yaklaştıran bir kurbıyettir. Allah Teâlâ’ya manen

yaklaştıracak olan ibadet ve kurbiyyetleri yapmak gerekir. Ancak münakaşa ve m¼cadelenin her çeşidi olan tartışmalar ibadet değildir. Kaldı mı bilmem, varsa ancak o ehillerin yapabileceği ilm¼ faaliyetlerdendir bunlar.

Bir numaralı yazımızda bunu yapmanın zorluğundan bahsetmiştik. Bakalım bizim bu ibadeti yapmamızın akıbeti nasıl gelecek?

Devam edip g¼receęiz inşallah.

Haksız mıyız?

nceki yazılarımızda nasihat ve eleştirinin dindeki yerinden, insanlık için gereğinden, amaç, usul ve űslubundan bahsetmiş ve isim vermeden M¼sl¼manlar için bazı eleştiriler getirmiştik. Ama kimi yorumcularımız bizim isim vererek “falanları kast ettiğimizi/edebileceğimizi yazdılar.” Biz de “genel olarak b¼t¼n M¼sl¼manları kast ettiğimizi yazmıştik.

şimdi de o yazımızdaki eleştirimize bakalım; haklı mıyız, haksız mı?

Sorumun cevabını yarı şaka yarı ciddi olarak ben vereyim mi? “Biz yaparsak haklıyızdır, başkaları yaparsa haksızdırlar. ¼nk¼ bize yakışır. Bizden olsun, çamurdan olsun. B¼yle d¼ř¼n¼p davranmamızın mukaddes bir amacı var. ¼nk¼ ancak b¼yle g¼çlenebilir, b¼yle etkinleşebiliriz. Her şeyden daha ¼nemli olan davamız adına b¼yle yapmalıyız.”

İyi ama Allah Teâlâ'nın “emanetleri ehline veriniz” emri kimin için? İşte o ayet: “Allah, size, emanetleri mutlaka ehline vermenizi ve insanlar arasında h¼kmettięiniz zaman adaletle h¼kmetmenizi emrediyor. Doğrusu Allah, bununla size ne g¼zel ¼ę¼t veriyor! ř¼phesiz ki Allah, hakkıyla işitendir, hakkıyla g¼rendir.”(Nisa 58)

Bu Allah Teâlâ'nın emridir, falanın filanın değil! Peki, Allah Teala ve verdiği emir sizi ilgilendirmez mi? Davamız başarılı olsun da varsın Allah'a isyan olsun, varsın Allah razı olmasın” diyebilir mi bir Müslüman?

İşte eleştirinin göbeğinde gurur, kibir, enaniyet, kendini beğenmişlik, övünme, beğenilme, şan ve şöret, makam ve mansıp isteği kokan bu mezhepçilik, meşrepçilik, cemaatçılık, grupçuluk, tarafgirlik, asabiyet gibi modern ırkçılık vardır. Ne yazık ki bu sayılan olumsuzluklar, sadece şunları bunları değil, nerdeyse bütün Müslüman grup ve cemaatleri çok kötü bir şekilde etkisi altına almıştır. Bu yüzden eleştirimiz genel içindir, umum Müslümanları içerir.

Oysa bunlar bir ciddi bir Müslümanda olamaz! Haşa, “bunları yapan kafir olur” demiyoruz. “Bunlar bir Müslümanda olmamalı” demeye çalışıyoruz. Bunlar yanlış huylar ve tutumlardır, diyoruz. Ümmet bilincine, kardeşlik inancına, sevgi ve saygı gereğine ters düşer diyoruz. Böyle yapılırsa adalet yok olur, zulüm ortalığı sarar, sevgi saygı gider, birlik ve beraberlik bozulur, tefrika ve parçalanma yaşanır, böylece havamız batar, heybetimiz gider, sonuçta ya bir iç savaşla, ya da bir düşman saldırısıyla biter, tükeniriz. Tarih sahnesinden de çok acı bir şekilde yıkılır gideriz.

Öyleyse bu tutumlardan vaz geçmeliyiz.

“İyi de bunlar kimlerdir?” sorusunun genel kapsamını bir önceki yazımızda çizmiş, az önce de “umum Müslümanlar” diyerek özetlemiştik. Ancak bence bu soru böyle sorulamaz, daha doğrusu böyle sorulmamalıdır. Kimlerse kimlerdir, önemli olan, “acaba bu kötü huylar ve işler bende var mıdır?” diyerek herkesin bir muhasebe yapması, kendisini kontrol etmesidir. Bundan ötesi bizi ilgilendirmez. Allah Teâlâ'nın “gizli kusurları araştırmayınız” emrine uymak gerekir. Biz

casus, ajan veya kusur arama memuru değiliz. Özel şahıslar veya cemaatler ile olumsuz işimiz yoktur. Hepsini de sever, iyilik yaptıklarında sevinir ve destekleriz. Şayet olur da nahoş veya kötülük yaptıkları olursa, o zaman da üzülür ve usulü dairesinde uyarırız, o kadar. Eleştiri de bunun içindir zaten, öyle değil mi?

İşte bu yüzden “ille de söyle, bunlar kim?” diye ısrarla sormak, yersiz ve gereksizdir. Hem bu ısrarlı soru “peki, bu ısrar niye? Bunun altında yatan duygu nedir?” sorusunu sordurur. Bu soru üstünde düşünmeli ve bunun muhasebesini yapmalı değil miyiz?

Biz bir cevap vermeyince, kimi meraklı olan magazin severler çatlayarak, kimi yarası olanlar gocunarak, kimi zaman bilinci olmayan ve malayani ile meşgul olanlar, boş ve kendilerince hoş vakit geçirmek isteyerek ortaya atılmış sözü oraya buraya çekiyor ve başlıyorlar bizi tenkide. “Yazar bu eleştirisiyle yok şunları kast etti, yok bunları.”

Meydan boş, atış serbest, öyle mi?

Hayır hayır, iş onları dediği gibi değil. Özel olarak falanlar veya filanlar amaçlanmamıştır uyarı ve eleştiride. Şikayet ettiğimiz “kendini ve cemaatini beğenme, övme, abartılı ve yersiz yüceltme, bir işe ehliyetsiz bile olsa onu başka ehillere tercih etme, yeri gelince haksız rekabet ile adam kayırma, adalet ve fazileti unutma, kısacası ‘meşrepeilik, mezhepeilik, cemaatçilik’ dediğimiz nahoş durum, her cemaat için az çok geçerlidir, böyleleri her hizmet gurubunda az veya çok vardır.

Kimse kendisini temize çıkarmasın, nefisini savunmaya geçmesin, hiç başkasına “tencere dibin kara” demesin! Bu kötü huylardan ve amellerden vazgeçme gibi iyi ve erdemli bir iş yapacaksa, önce kendinden başlasın. Başkası bu ayıptan vaz

geçer ya da geçmez, ona değil, kendisi kusurundan kurtulmaya baksın!

Şimdi gelelim bu haklı tespit ve uyarımız üzerine gelen tepkilere!

Gelen Tepkiler

Kibir, gurur, enaniyet, kendini beğenmişlik cehaletten ve imansizlikten/iman zaafiyetinden kaynaklanıyor Rabbimize hakkıyla inanan kendini tanır kendini tanıyan asla haddini aşmaz. Haddini aşanlar Şeytanların köleleridir sonları onlarla sonsuz Cehennemdir Rahman Rabbimiz bizi cehaletten korusun şeytandan ve şeytan yandaşlarından uzak kılsın dünyada ve ahirette. Zaferden zafere koşan Halid bin Velid'i azleden Hz. Ömer'in gerekçesi şudur; insanlar bu zaferleri onun komutanlığından bilmeye başladı. Oysaki bu zaferleri lütfeden Allah'dır. Bu çok yerinde güzel bir tespit.

Önemli olan kimin söylediği değil, haklı veya haksız oluşudur diyebilirsiniz. Bence kimin söylediği de az çok önemlidir. Kim, kime, nerede, ne zaman, hangi şartlarda, şahsa özel mi yoksa genele mi ne söylemiştir, konuyu anlama ve bir hükme bağlama açısından bu mesele çok önemlidir. Yukarıda anlatmıştık ya, tekrar etmeyelim şimdi. Gelelim haklı veya haksız oluşu meselesine.

Yine yıllar önce yaşadığım şehirdeki bir cemaatin imamı bana burnunu kaldırarak soğuk soğuk “vaaz vermek, akşam ihtiyarlara sohbet etmek iş değildir. Önemli olan talebe yetiştirmektir” demişti. Bunu bana bütün nezaket kurallarını çiğneyerek, üstelik kendi mekanında niçin söylüyordu? Benim İmam Hatipte öğretmen olduğumu bilmiyor olamazdı! Ama halk arasında fakiri çoğu kez Diyanette çalışıyor zannettiren fahri vaizliğim ve kendi meşrebimce çalışmamı bırakıp bütün

bütün kendi hizmetlerine davet adına söylüyordu herhalde. Bu söz üzerine o vazifeli şehrimizden gidene kadar soğuk davrandık birbirimize.

Ne demek vaizliğin ya da akşam halkla iç içe sohbetlerin faydasız olması? Hidayeti sen mi dağıtıyorsun be adam? Senin hocan, üstadın, müşhidin her neyse o da aynısını yapmıyor mu sanki? Ne gereği var bu gevezeliğin? Şimdi cemaatler şehri halletmiş, köylere kadar sohbele gidiyor. Bunlar boş işlerse niye yapıyorsunuz? Değilse, yaparı niye kınıyorsunuz? Bu gençlerin ana babalarına bir faydamız olacaksa niye olmasın? Onlar da insan değil mi? Dini eğitime muhtaç değiller mi? Zengin, eşraf olunca ayağına gidelim ve şirinlik gösterelim, "âmâ/kör" gelince "abese ve tevella" olalım, öyle mi? Kur'an-ı Kerîm'in bir kere de sana inmesini mi bekliyorsun, mevcuttan ders almak yok mu?

Bir hocanın, bir rehberin eleştirdiğine biz dikkat çeksek ve uyararak, bu hocayı ve cemaatini sevmemek, haset etmek, düşmanlık etmek mi olur? Feraset bu mu? Kendi hocaları için böyle şeyler söylemeyenler, aynı sözü başkası söylediğinde onu haksız yere eleştirir ve incitirlerse, bu insaf mıdır, adalet midir? Vicdan buna nasıl razı olur?

Maalesef bazen söylem başka, eylem bambaşka olabiliyor. Biz neler gördük neler! Parmağını versen ısırılmaz bildiğimiz, "biz muhabbet fedaileriyiz, husumete vaktimiz yok" diyen ve dinimize, ümmetimize hizmet ettiği için çok sevdiğimiz ve dua ettiğimiz kardeşlerimizin, saygılı bir dille yaptığımız ufacak bir eleştiriye çok büyük tahammülsüzlükler, hatta hakaret ve iftiralarla nasıl cevap verdiklerini yaşadık. Bu üzücü, incitici, itici ve hakaret edici sözler, dava sahibi şuurlu bir Müslümanın ağzından veya kaleminden nasıl çıkabilir?

İşte bizzat bu yakışksız diyeceğimiz ve kardeşlik adına ötesini söylemeyeceğimiz davranışlar, bizim yaptığımız eleştirilerde ne kadar haklı olduğumuzun bir delili veya canlı şahidi değil midir?

Hangi Davranış Hayrımızadır?

Evet, insanlar rehberlerinin seviyesinde olamazlar, bunu görmek ve öylece değerlendirmek gerekir. Sanırım herkes de bunu mazur görür. Mesela bir mürşid-i kâmil düşünelim. Bunun kesb-i kemalini, manevi ve ruhanî derecelerini, ahlak ve fazilette kalbinin kıvamını biz nerden bilip de değerlendirebileceğiz!

Ama o mürşid-i kâmilin binlerce, milyonlarca müridi olabilir. Şimdi bunların hepsi mürşid-i kâmillerinin derecesinde ve seviyesinde midir? Keşke öyle olsaydı, ama nerede? Hatta bazen biz onun yeni ders almış mübtedi bir talibini, veya ders almış ama yıllardır manevi vazifelerini yapmamış bir müridini görür de, “hepsi böyleyse bunlar da bağlar gazeli” der çıkarsak, doğru, adil ve insafli olmuş olur muyuz? Elbette hayır!

Aynı örneği değişik hizmet grupları ve cemaatler hakkında da düşünebiliriz. Ama cemaatlerin bir kısmı, en azından içlerinden bazıları ilim, ibadet, zühd, mücadele ve murakabe ile onun kadar kemale erip olgunlaşmamış ve bu yüzden bizim de eleştirdiğimiz bir kısım sorunlar yaşıyor olsa bile, hiç olmazsa belli bir olgunluk seviyesine gelmiş “muhabbet fedailerine” düşen, hemen nefis müdafaasına geçerek bunu inkar ile yok saymak değil, ikaz edene teşekkür ederek bu kusurun giderilmesine gayret etmek, bunun için çalışıp çabalamaktır. Allah Teâlâ'nın içimizi dışımızı

gördüğünü biliyorken mazeret üreterek “kendimizi temize çıkarmaya çalışmak” ayetlere ters düşmektir.

Bunu kimler böyle kabul eder de gereğini yaparlarsa, bunda da kısmen veya tamamen Allah Teâlâ'nın izni ile başarılı olurlarsa, bundan hem onlar kazançlı çıkar, hem de bütün Müslümanlar kazanmış olurlar. Çünkü bütün Müslümanlar, bütün Müslümanların iyiliklerinden istifade ederler. Hangi akılsız mantıksız adamdır o ki, kendi istifade ve menfaatinin düşmanıdır? Eğer itham edilen böyle bir şey gerçekten hiç yoksa ki insan olan yerde bu mümkün değildir, yine kendilerini eleştirenlere durumu anlatmak, bunu fırsat bilerek kendilerini ve hizmetlerini tanıtmak, en azından incitmeden insan kazanmak için, eleştirilere makul, mantıklı, ikna edici ve nazik, kibar, seviyeli bir dille cevaplar vermeleri gerekmez mi? Böyle yaparlarsa kârlarına mı olur, zararları mı olur?

Kötü, çirkin, kaba ve küfür sözlerden “muhabbet fedailerine” ne hayır, ne fayda, ne de bir kâr gelebilir! Fayda ancak kavli-leyyin ile söylenmiş bilgi, hikmet ve güzel öğütle dolu sözlerden gelir.

Alimlere İtaat Farzdır

Geçen yazımızın sonunda “Eğer itham edilen böyle bir şey gerçekten hiç yoksa ki insan olan yerde bu mümkün değildir, yine kendilerini eleştirenlere durumu anlatmak, bunu fırsat bilerek kendilerini ve hizmetlerini tanıtmak, en azından incitmeden insan kazanmak için, eleştirilere makul, mantıklı, ikna edici ve nazik, kibar, seviyeli bir dille cevaplar vermeleri gerekmez mi? Böyle yaparlarsa kârlarına mı olur, zararları mı olur? Kötü, çirkin, kaba ve küfür sözlerden “muhabbet fedailerine” ne hayır, ne fayda, ne de bir kâr gelebilir! Fayda

ancak kavli-leyyin ile söylenmiş bilgi, hikmet ve güzel öğütlerle dolu sözlerden gelir.

“Sizin varlığınıza bile tahammül edemeyenlere kızmayalım; vasıflara kızalım. Samimiyim; sofralar hazırlamalıyız bunlara. Bize düşmanlık yapı yapı yorulmuşsunuzdur; buyrun soluklanın demeliyiz. Böyle yaparsak insanlığımızı sergilemiş oluruz. Efendimiz (sas), Ebu Cehil'in ayağına elli defa gitmiş. Yolumuz bu bizim. Peygamber yolu. Allah bizleri o kapının sadık kulları olmadan ayırmasın.”

Aynen öyledir! Biz de buna vurgu yaptık zaten. Ancak burada bir başka durum daha var. Bilelim ki bu sözler Ebu Cehil ve safındaki kafirlere söylenmiştir. Birisi çıkıp eleştirdiğimiz “yersiz alınganlık” ile bu sözlerden Müslümanlara bir hakaret çıkarmasın. Ancak onu veya cemaatini, hakkını teslim etmekle beraber, bize göre yanlış veya olumsuz bir söz veya işte gördüğümüzde, eğer gerekiyorsa, o yanlış, hata, kusur giderilsin amacıyla, Allah rızası için, “din nasihatı” hadisinin bir anlamını esas alarak öğüt, uyarı, tavsiye adına, hiç eleştirmeyelim mi? Şayet dinimizden aldığımız yetki gereğince usul ve adabına uygun olarak onu veya cemaatini eleştirirsek, bu ona ve cemaatine düşman olmak mıdır?²⁸

Asla ve kat'a! İşte bu düşünce ve tavır eleştirilir.

²⁸ Böyle düşündük ve onu ve cemaatini eleştiren yazıları yazdık. Bazı dostlar uyardılar: “Bunlar arkası karanlık ve hesap edemeyeceğimiz kadar güçlü insanlardır. Lütfen haklarında eleştirel yazılar yazma. Çok kötü olabilir.” Biz yazacağımızı yazdık. Ama onlar faydalanmadı o eleştirilerden. Sonunda kendileri zarar etti. Fakat bu arada onları eleştirenlerin başına nelerin geldiğini öğrenince Rabbime şükrettim, beni korumuş...

Hem, “Sen kim oluyorsun da koskoca Hoca Efendiyi eleştiriyorsun?” ne demek? Bizim sözüümüzün haklı veya haksız olduğuna değil de naçiz şahsımıza bakmak doğru bir davranış mıdır?

Sanırım bu konuyu biraz daha açmamız gerekecek. Bir milletin ilim, maneviyat ve idarede büyüklerini bilmesi, onları sevip sayması, maddî ve manevî alanlarda elinden geldiği kadar desteklemesi, meşru olan emirlerine itaat etmesi, din açısından vaciptir, yani mutlak bir gerekliliktir. Bu konuya dair o kadar ayetler ve hadisler vardır ki, saymak müşküldür. Biz bunların delillerini “Alimin Önderliği” isimli hacimli eserimizde yazmıştık. Bu delillerin en meşhurlarından bir ayetle yetinelim:

“Ey iman edenler! Allah'a itaat edin, Peygambere de itaat edin ve sizden olan emir sahibine de itaat edin. Eğer herhangi bir şeyde anlaşmazlığa düşerseniz; Allah'a ve ahiret gününe gerçekten inanıyorsanız, onu Allah ve Resulüne arz edin. Bu, daha iyidir ve sonuç bakımından da daha güzeldir.” (Nisa 59)

Ayette geçen “emir sahibi” için müfessirler “alimler ve amirlerdir” demişlerdir. Hele de İslam devletinin olmadığı yerde o beldenin en muttaki alimi halife/devlet başkanı/idareci yerine geçer. Biz bu konuyu “İslam’da Devlet ve Siyaset” ile “İlim ve İktidar” kitaplarımızda yeterince açıklamıştık. Bu kadarlık ile yetinelim.

İşte bu yüzden Müslümanlar başsız kalınca, inanıp güvendikleri bir Hoca Efendi’nin etrafında kümelenerek dinlerini öğrenmeye, yaşamaya ve yaşatmaya çalışırlar. Özellikle böylesi zamanlarda bir hoca etrafında kümelenip cemaatleşmek çok tabii bir haldir ve bu durumu kınamak bilgisizliğin ve tecrübesizliğin eseridir.

Hal böyle olunca bir kısım insanların muhterem Fethullah Gülen etrafında kümelenerek bir cemaat oluşturmaları ve bu yolla dinimize, ümmetimize, medeniyetimize hizmet etmeleri, doğrusu sevinip tebrik edilecek, takdir edilecek bir durumdur. Bizden veya başka Müslümanlardan bundan başkası da beklenmez.

Bir hakikati daha hiç bir rahatsızlık duymadan içtenlikle ifade edeyim: Biz naçiz şahsımızı Fethullah Gülen ile kıyaslama cür'et ve edepsizliğini asla göstermeyiz. “Estağfirullah” der, Allah’a sığınır, O’nun hıfz-u himayesini dileriz- bizden rabbani alimlere ve kamiş mürşitlere bir su-i edep sadır olmaz inşallah.

Ama aynı davranışı onun cemaatinden bazılarının göstermemeleri ve ona olan her eleştiriyi haklı haksız değerlendirmelerine girişmeksizin şiddet ve hakaretle reddetmelerine ne demeli? Başka hocaların veya hizmet adamlarının da umum Müslümanlar gibi kendileri tarafından sevilip sayılmayı hak etmeleri gerçeğini unutmalarını nasıl değerlendirmeli?

Acaba kendilerine isnat edilen gurur, kibir, kendini beğenme, gereksiz övünme, kardeşlerini görmeme ve benzeri bazı kötü huyların ve işlerin gerçekten varlığına, bir başka deyişle haklarındaki bu isnadın doğruluğuna bir şahit, bir alamet ve işaret değil midir?

Üstelik bu aynı zamanda başka bir şeydir de.

Ne mi?

“Allah Aşırı Gidenleri Sevmez”

Başlık bir ayetten iktibastır. Tamamı şöyledir:

“Ey iman edenler! Allah'ın size helal kıldığı temiz şeyleri haram saymayın. Ve aşırı da gitmeyin. Çünkü Allah aşırı gidenleri sevmez.”(Maide, 87)

Elmalılı Hamdi Yazır Efendi gerek bu ayetin, gerekse daha önce geçen Maide 77. Ayetin tefsirinde çok güzel açıklamalar yapar. Biz buradan bazı hakikatleri kısmi tasarruflarla aktaralım isterseniz:

“Dinde aşırılık iki çeşittir: Birisi haklı aşırılık, diğeri haksız aşırılıktır. Haklı aşırılık, dinin hakikatlerini inceden inceye araştırmak ve inceliklerini arayıp taramak ve tetkik etmek, delillerini ve burhanlarını elde etmek suretiyle hükümlerini tam bir dikkatle tatbik etmektir ki, buna selabet, ittika, vera, ictihad, mücâhede, gayret ve dînî hamiyet de denilir. Âyet bunu yasaklamamış, belki desteklemiştir. Hak olan hususlarda ne kadar ileri gidilse ifrat (aşırı) ve taassub (tutuculuk) sayılmaz.

Diğeri ise batıl ve haksız olan aşırılıktır ki, bu delillere göz yumup, şüpheler arkasına düşerek ifrat (aşırı) veya tefrit (tersine aşırı) ile hakkın hududunu geçmek ve açık olan hakkı teslim etmeyip tersini benimsemektir ki, buna da taassup (tutuculuk) ve bilgisizliği koruma denilir. Âyet, "haksız yere" diye işte bu çeşit aşırılığı yasaklamıştır. Yani dinde hedefimiz daima hak olsun, kör bir taklit, kuru bir tutuculuk ile ifrat veya tefrite sapıp hakkın sınırını geçmeyiniz. Haksızlık yapmayınız, haksız şeylerde ısrar etmeyiniz.”

Şimdi bu bilgiler ve geçmiş yazılarda ifade edilenlerden sonra, birisi kalkar da, “Sen kim oluyorsun da her gün peygamberle görüşen bir alimi eleştiriyorsun?” derse, şu sözü nasıl anlamalıyız?

Bu söz burada yorum olarak yayınlandı bir hayli zaman önce. Belki hatırlayanlar vardır. Araştırılırsa bulunur belki de.

Hatta hatırladığım kadarıyla bir yorumcu da ona cevap olarak şöyle yazmıştı: “Seni de böyle mi kandırdılar?” Biz de bu ifadedeki nükte ve zerafete hayret etmişik o zaman.

Her ne ise, Allah için söyleyiniz, bu bakış açısı aşırılık değil midir? Bu fart-ı muhabbet insanı cünuna götürmez mi! Duyguları bu yoğunlukta olan birisiyle bir şey konuşulabilir mi?

Şunu hemen söyleyeyim, muhabbet ve teslimiyeti bu boyutta samimi olarak yaşayan insanlar az da olsa bulunabilir ve onlar bu bir nevi cünunda mazur da olabilirler. Ancak unutmayalım, fart-ı muhabbette bir nevi “cünun” halini yaşayan ve “kâr zarar sevdim Hüseyin’i” meşrebinde olup her işi “pîr aşkına” yapanları bendeniz bırakın mazur görmeyi, bilakis severim de. Nadirattan da olsalar, varsın bulunsun bunlar teberrüken aramızda. Biz de muhabbet besleyelim onlara. Ama, kimseye sataşmamak, tartışmamak, kavga etmemek şartıyla. Bu toplum saldırgan olmayan meczupları sever ve hürmet eder. Böyle bir yanımız var bizim ve çok şükür ki hala yaşıyor.

Şimdi asıl meseleye gelelim ve şöyle bir düşünelim, Hoca gerçekten de her gün Peygamber Efendimiz (sav) ile görüşüyor mu?

Yürekleri hoplatan bir soru!

Bu ve başka sorular peş peşe gelmeye başladı. Biz bunlara cevabımı gelecek yazılarla değil, müstakil bir kitapla verelim inşallah.²⁹

²⁹ Biz sorular ve eleştiriler uzayınca Gülen ve hareketini oturma yeniden okuma ve inceleme ihtiyacı duyduk. O zaman gördük ki karşımızda bir Gülen yok, işine gelen her maskeyi yüzüne takan bin bir surat Gülen var. O zaman o okumalar ve araştırmalar sonunda hakkında dört yüz sayfayı aşan bir kitap yazdık. Henüz basılmadı.

İsyanımız Var

Şimdi biz bu yazı dizisinde Fethullah Gülen ve cemaatini, bazı tarikat cemaatlerini, İslamî eğitim yuvaları olan İmam Hatipler, medreseler ve hasseten İlahiyat Fakültelerini, medya çalışanlarını, edebiyat ve kültür ekollerini bazı noktalarda eleştirmek ve uyarmak istedik. Zikrettiğimiz sırayla bu konular üzerinde yazılar yazdık.

Durup dururken değildi bu yazılar. Bir sebebi vardı. Bize göre icap etmişti ki yazıldı. Hatırlarsanız fitili bir yazı ateşlemişti. Bir yazı yazmış ve orada “Müslümanlar arasında olmaması gereken ama bugünlerde yaygın olan bir huy ve durumdan” bahsetmiştik.³⁰

O yazı üzerine yapılan bazı yorumlar vardı. Bu yorumlar o yazının ne kadar yerinde olduğuna bir belge oldu aslında. Biz o yorumları okuduktan sonra tattuk, özünde anlaşılması çok kolay, ama anlamak istemeyenlere zor gelen yazılar yazdık. Dikkatli okunmazsa risk dolu yazılar yani.

Biz bu yazılara başlarken çok düşündük. Bizim amacımız Allah için kardeşlerimizin ıslahı ve diğer cemaatlerle kalplerinin telifi idi. Bunda ne derece iyi niyetli ve ihlaslı idik? Bu mümkün müydü? Faydası olur muydu? Zamanı mıydı? Anlamayan, kavramayan insanların cahilane saldırılarına ve dedikodularına değer miydi? Hatta dostları incitmenin, küstürmenin, bizi hakkıyla tanımayanlardan düşman kazanmanın gereği var mıydı? Çünkü cemaatler, tarikatlar, İmam Hatip, İlahiyat ve medrese gibi eğitim yuvaları, kültürel

³⁰ <http://www.habervaktim.com/yazar/61482/kendini-begenmek-ve-ovunmek.html>)

ocaklar, STK'lar mutaassıp insanlarla doluydu. Dava anlaşılmazsa geriye ancak gürültü patırtı kalırdı...

İşte “dostların attığı gül de incitir” diyen “harun külyutmaz”a bizimle aynı haygıları taşıyor: Belki de başından beri o haklıdır, kim bilir?

Diyor ki: “bu yazı serisinin iyi niyetle kaleme alındığından şüphe etmiyorum. Velakin iyi niyetle de kaleme alınsa, bazı nadan ve cahil kişilerin Hoca Efendi hakkında ölçüsüz, insafsız, yakışksız, itham ve suçlamalarda bulunmasına sebep oluyor. Daha önce de bu serinin gerekli olup olmadığı konusunda tereddütümün bulunduğunu ifade etmişim. Dolayısı ile bu yazıların faydalı olup olmadığı hususu şüphelidir. “Biz doğruyu söyleriz, faydasına karışmayız” denebilir. Ama gönüllerin hoyratça yıkılmasına vesile olunmamalı”.

Evet, bir yerde haklıydı, “bazı nadan ve cahil kişilerin Hoca Efendi hakkında ölçüsüz, insafsız, yakışksız, itham ve suçlamalarda bulunmasına sebep oluyor”du. Ama bir şey daha oluyordu; bu cümleyi bir de “Hoca Efendi” yerine “Cemal Nar”ı koyarak okuyunuz, bir şey farketmiyordu. Öyle değil mi küfreden kardeşlerim?

Sadece bu yazılar değil, daha geride diğer cemaatler, tarikatlar, İmam Hatip, İlahiyat ve medrese gibi eğitim yuvaları, kültürel ocaklar, STK'lar vardı. Bunların bazı yönleri eleştirilmeli idi ki düzelmeler olmalı ve ümmet bundan fayda bulmalıydı.

Ben, hakikat adına birilerinin yapması gerekeni yapmam gerektiğine inandım ve yaptım. Biz diyorduk ki “bir yola çıkılacaksa ‘kim var?’ diye etrafa bakmana gerek yok. Sen yola çık ve yürü.” Şimdi kendi sözümüzü nasıl nakzedecektik? Biliyorum, kurnaz olsaydım, menfaatimi düşünseydim, “neme

lazımcı” olsaydım, yapmamam gerekirdi. Ama o zaman ihlas ve samimiyet nerde kalırdı?

Ama olmadı işte. Çok sevdiğim birkaç dostum geldi ve “bu yazıları yayınlayıp yayınlamamayı istişare edeceğiz” dediler. Benim de düşündüklerimi ve daha başka düşüncelerini gerekçeleri ile birlikte saydılar. Hele tarikatlar ve STK’ların bunu hiç hazmedemeyeceğini anlattılar. Beni de dinleyip hak verdilerse bile, kendilerinin ehakk olduğunu söylediler. Oylamaya sundular ve galip geldiler. Biz de sebat ile inat arasındaki farkı düşündük, nefse ağır gelse de “eyvallah” diyerek istişareyi dinledik.³¹

Kimse bizi zorlamıyor ama biz bu dizi yazıyı gönlümüzle bırakmıyoruz aslında. Açık söylüyorum; kahrımız var buna, isyanımız var. Bu bütün cemaatlerin her eleştiriye saygısızca kullandıkları “mahalle baskısının” “sansüre” dönüşmesine isyanımız var. Bu hem gurur, kibir, enaniyet, kendini beğenmişlik içinde akıldan, bilgiden, edepten, adalet ve insaftan yoksun saldırgan bir tutum sergileyip hem de tevazu, mahviyet, hoşgörü kılığında “kardeşlik edebiyatı” sahtekarlığına isyanımız var. Din kardeşliği hak ve hukukunu sadece kendi cemaatine tahsis etmelere isyanımız var. Her mukaddes değeri yiyip bitirerek kullanıp atmaya isyanımız var. Her İslamî cemaate ve imamına sevgimiz ve saygımız var ama herkes de kendi delisine sahip olmalı. Sahip çıktıklarına sahip olmalarını beklemek hakkımız değil midir?

Fezleke

³¹ Basında yayınlamadıysak da yine yazdık ve kitaplaştırdık. Bu kitabın ikinci cildi ilim ve tasavvuf hayatımıza dair eleştirileri içerir. Yazıldı, hazır, baskı zamanını bekliyor.

Evet, bir yazı yazmış ve orada “Müslümanlar arasında olmaması gereken ama bugünlerde yaygın olan bir huy ve durumdan” bahsetmişim.

O yazı üzerine yapılan bazı yorumlar vardı. Yorumlarda bazı cemaat ve gruplar zikrediliyor ve soruluyordu: “İyi de kim bunlar? Kimleri kast ediyorsunuz?”

Cevabım netti; “hepsini”.

Evet, özellikle birisini değil, hepsini.

Mezhepleri, meşrepleri, renkleri, tonları, nüansları, cemaatleri, partileri, rehberleri, şeyhleri, üstadları kim ve ne olursa olsun, bu ülkede yaşayan bütün Müslümanları kastedtim. Türkiye dışındakileri tam bilemediğim, tahminim de zannı geçmediği için bir fikir yürütmeden onları bu bahsin dışında tutuyorum.

Ancak bu soru böyle sorulmamalıydı. Kimlerse kimlerdir, önemli olan, “acaba bu kötü huylar ve işler bende var mıdır?” diyerek herkesin bir muhasebe yapması, kendisini kontrol etmesidir.

Bundan ötesi bizi ilgilendirmez. Allah Teâlâ’nın “gizli kusurları araştırmayınız” emrine uymak gerekir. Biz casus, ajan veya kusur arama memuru değiliz. Özel şahıslar veya cemaatler ile olumsuz işimiz yoktur. Hepsini de sever, iyilik yaptıklarında sevinir ve destekleriz. Şayet olur da nahoş veya kötülük yaptıkları olursa, o zaman da üzülür ve usulü dairesinde uyarırız, o kadar. Eleştiri de bunun içindir zaten, öyle değil mi?

Gerçekten de o yazıda özel olarak falanlar veya filanlar amaçlanmamıştır. Şikayet ettiğimiz “kendini ve cemaatini beğenme, övme, abartılı ve yersiz yüceltme, bir işe ehliyetsiz bile olsa onu başka ehillere tercih etme, yeri gelince haksız rekabet ile adam kayırma, adalet ve fazileti unutmama, kısacası

‘meşrepçilik, mezhepçilik, cemaatçilik’ dediğimiz nahos durum, her cemaat için az çok geçerlidir, böyleleri her hizmet gurubunda az veya çok vardır.

Kimse kendisini temize çıkarmasın, nefisini savunmaya geçmesin, hiç başkasına “tencere dibin kara” demesin! Bu kötü huylardan ve amellerden vazgeçme gibi iyi ve erdemli bir iş yapacaksa, önce kendinden başlasın. Başkası bu ayıptan vaz geçer ya da geçmez, ona değil, kendisi kusurundan kurtulmaya baksın!

Ben İslam dinine iman etmiş bir Müslümanım. Bütün Müslümanlar dostumdur, kardeşimdir, velimdir, vekilimdir. Derecesi farklı da olsa hepsini seviyorum ve hem dinime, hem de kardeşlerime kendi hacmim, çapım, usulüm ve üslubum çerçevesinde hizmet etmek istiyorum. Bunlardan birisine düşman olmam, kendime, kardeşlerime ve Rabbime ihanettir. Böyle bir şeyi asla yapamam. En azından yapmamam gereğine iman ederim.

Ancak “din Allah’a tazim, mahlukata şefkat ve merhamettir” hadisi gereği kardeşlerimi her türlü kötülükten esirgemeyi ve onların iyiliğini düşünerek samimiyetle nasihat etmeyi bir borç bilirim. Yani bütün kardeşlerimi, onların hayrını, hem dünyevi hem de uhrevi saadetini düşünerek, Rabbimin emri doğrultusunda ve işin usulü ve adabı dairesinde eleştiri hakkım vardır ve bunu gerekli görürsem yaparım. Mesele bundan ibarettir, o kadar!

Bu işi üstüme düşen bir vazife olduğu kadar, sevdiğim ve iyiliklerini istediğim için, her türlü kötülüklerden onları korumamın ve esirgememin bir gereğidir diye yaptığımı söylersem, bilmem ne kadar inandırıcı olabilirim!

Maalesef gördüğümüz kadarıyla iman ve ahlak gibi itimat ve güven de çok zayıflamış. Ama ne yapalım, “iyiliği

emretme, kötülükten sakındırma” genel adı altında bu yapılan nasihat/öğüt, tavsiye, irşad, inzar/uyarı, talim ve terbiye aynı zamanda dinimizde sevap getiren bir çeşit ibadettir, Allah Teâlâ’ya manen yaklaştıran bir kurbiiyettir. Allah Teâlâ’ya manen yaklaştıracak olan ibadet ve kurbiiyetleri yapmak gerekir.

Ancak münakaşa ve mücadelenin her çeşidi olan tartışmalar ibadet değildir. Kaldı mı bilmem, varsa ancak o ehillerin yapabileceği ilmî faaliyetlerdendir bunlar.

Benzer Bir Olay

Bizim toplumun ilim, ahlak, fazilet, sevgi ve saygıdaki seviyesini gösteren, üzerinde uzun uzun düşünülüp acilen bir şeyler yapması gerekir dedirten bir olay zuhur etti. Biz mesuliyetimiz gereği iki tarafa da gerekeni söyleyerek ıslah etmek, rayı bulmak, yanlıştan korumak için bir yazı yazdık.

Aman efendim, sen misin o yazıyı yazan? Kendini “İslam için çalışan, gayret eden kesimden” diye tanıtan nice bir insandan eleştirinin ötesinde hakaretler aldık. Yazıyı asıl amacından saptırarak şahsiyete döktüler. Sanki biz Müslümanların göz bebeği, en iyi hizmet eden sivil toplum kuruluşlarımızdan birisi olan İHH’yı sevmiyor, onu kötülüyor, hizmetlerini bitirmek istiyormuşuz. Dost görüne düşmanmışız. Hatta eli mahalle gazetelerinde kalem tutan bir tanıdığımız, tanış olmanın gerektirdiği saygıyı da atarak, “Bu yazıyı avam bile yazmaz” diyerek, bize İHH’yı anlatmaya çalışıyordu. Ortada ne yazının maksadı, ne de ana fikri vardı. Hatta bir serseri bizi bu yazıyla “İsrail ve Yahudilere yardım eden ajan” olarak ilan etti. Kibarca uyardığımızda kudurdu ve üst üste telefonda mesajlar atarak bizi tehdit etti. Kendince “ego ve kibir içinde yüzdüğümüzü, cehennemde yanacağımızı,

kendisinin de hakkını haram ettiğini” söylüyordu. Serseri bizi ahiret ile korkutuyordu. Eğer biz kendisine hakkımızı helal etmezsek halinin nice olacağını hiç düşünmüyordu. Sosyal medya dili ve tavrı maalesef buydu.

Biz bu dil ve tavra niçin katlanıyor, neden Facebook ve twittir hesaplarımızı kapatmıyorduk?

Sebebi şudur: Hem okuma ve yazmalarımız zamanımızı aldığından, hem de artık yaşlandığımızdan çarşı pazara eş dost ziyareti bahanesiyle tebliğ amaçlı sohbetlere artık çıkamıyorduk. Bari bu sosyal medya ile o eksikliği telafi edelim diyorduk. Bu keffareti olsun onun diyorduk. Bir de bütün davamız insana ulaşmak değil mi? İşte imkan, neden bu sosyal medyayı davamızı anlatıp öğretmede, tebliğ ve irşat vazifesinde kullanmayalım?

İşte bu amaçla bazen darı değmez, kıymet bilmez, kendini bulunmaz bilenlere katlanmak gerekiyordu. Biz de Allah için bu eziyetlere katlanıyorduk. Çünkü Efendimiz, insanlarla beraber olarak onların eziyetine sabırla katlanıp din öğretmeyi, nasihat etmeyi, evde eziyet görmeden münzevi yaşamaya üstün tutuyordu. O bizim rehberimizdi ve bu güzel nasihatları dinliyorduk.

Cem Küçük Ayıp Etti

Hemen söyleyeyim, medya dünyasının merkezine uzağım. Köşe yazarlarının hayat hikayelerini çok bilmem. Söylememe gerek yok, onlar da beni pek tanımazlar. Bundan daha tabii ne olabilir?

Medya yazarlarımızın fikir dünyalarını da ancak okuduğum yazılarından, dinlediğim tv. konuşmalarından tanırım. Kulisleri hiç takip etmem. Bu yüzden haddimi bilir, bu alanda hiç yazmam.

Bunları niçin söylüyorum?

Söyleyeceklerimde tarafsız olduğum bilinsin diye.
Başka bir niyetim, maksadım yok.

Şimdi basında Cem Küçük ile İHH arasında yaşananlardan dolayı bir tartışmadır gidiyor. Üzüntüyle izliyorum. Biz böyle bir zamanda ne ile enerjimizi tüketiyoruz? En fazla birlik ve beraberlik içinde güçlü olmamız gereken bir zamanda neden yok yere gücümüzü kıran ihtilaflara dalıyor, ayrılıklara kapı aralayan konuşmalar yapıyor veya sataşmalara haddinden fazla karşılık vererek büyük kavgalara sebep oluyoruz? Üstelik bunu örnek alınacak ilim ve fikir sahibi, hizmet ve himmet sahibi insanlar yapıyor. “Ayıp oluyor” demeye gerek var mı?

Şimdi ben de bu konuda görüşlerimi yazmak istiyorum. İki tarafa da söyleyeceklerim var. Fakat şunu da tahmin ediyorum, Ne İsa’ya, ne Musa’ya yaranamama tehlikesi de var. Ara taşı yemek de var. Durup dururken neden başımı ağrıtıyorum?

Elbette bir sebebi var. Çünkü ben Müslümanım. Rabbim bana emrediyor:

“Mü'minler ancak kardeştirler. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin. Allah'a karşı gelmekten sakının ki size merhamet edilsin.”(Hucurat, 10)

Demek ki kardeşlerimizin arası açılmış ise, bize düzeltmek için çabalamak düşer. Bu bir kardeşlik hakkıdır, görevidir, mecburiyettir. Yoksa merhamet kalker üstümüzden. Ayetin ifadesi çok açık:

“Allah'tan korkun”, yani önce kardeş olun ve bunun gereğini yapın. Bunu bozmaktan korkun ve kaçının. Şayet böyle bir şey olmuşsa, bu sefer düzeltmeye çalışın. Yoksa vebalde kalırsınız. Bozuşmaktan korunun, müminlerin kendi

aralarında barış ve iyilik bulunmazsa, kardeşlikleri kuvvetli olmazsa hem kâfirlere karşı mücadele edemezler, havaları ve heybetleri gider, hem de Allah'ın azabından iyi korunamazlar. Onun için Allah'tan korkun, bozuşmayın, bozuşursanız, barışmaktan, barıştırmaktan kaçınmayın, her işinizde takva yolunu tutun ki rahmete erdirilesiniz. Yoksa azap toplumu olursunuz.

Bir önceki ayet daha açıktır. İster fert, isterse devlet çapında düşününüz:

“Eğer inananlardan iki grup birbirleriyle savaşarlarsa aralarını düzeltin. Eğer biri ötekine karşı haddi aşarsa, Allah'ın buyruğuna dönünceye kadar haddi aşan tarafa karşı savaşın. Eğer (Allah'ın emrine) dönerse, artık aralarını adaletle düzeltin ve (onlara) adaletli davranın. Çünkü Allah, adaletli davrananları sever.”(Hucurat, 9)

Eskiler bu “ara bulma” işine “ıslah-ı zati'l beyn” derlerdi. Şimdi “barıştırma” ve “arabuluculuk” diyoruz. Hadisler bunun “namaz gibi, oruç ve zekat gibi sevap getirici bir salih amel olduğunu” vurguluyor.

Buna göre acizane bendeniz de sulh istiyorum. İki tarafa da gıyaben söyleyeceklerim var. Sözlerimi Allah için söylüyorum:

İlk sözüm Cem Küçük Bey içindir. O sözleri söylememeli idi. Ayıp etmiştir, yanlış yapmıştır, gönül kırmıştır. O sözler kadar, o sözleri söyleten içindeki duygulardan da arınmalı, pişmanlık arzı ile Allah Teâlâ'ya tövbe etmeli, kardeşlerine de özür beyanı ile bağışlanma talebinde bulunmalıdır. Nitekim özür dilediğini duyduk. İçinden tövbe de etmiştir kanaatindeyiz.

İHH Cevanda Aşırı Gitti

Şimdi dönelim İHH üyelerine ve konuya dahil olan sevenlerine. Kardeşlerim, bir Müslüman yanlış yaptığını kabul ediyor ve özür diliyorsa, öbür Müslümanlara düşen, özrü kabul etmek, af etmek ve sorunu unutmaktır. Gururu, kibiri bir yana atarak, acı sözleri unutarak, barışmaktır. Kaldı ki sizler hakkınız olan o sözlerin reddini yaptınız. Sokaklara çıkararak yüksek seviyede protesto ettiniz. Tamam, yeter artık. Kavgayı uzatmaya gerek yok.

Üstelik şu soruyu sormadan da edemeyeceğiz: Peki ama mahkemeye vermek de ne oluyor? Hem de tağutun mahakemesine?

Hadi “buyurun şeriata” deseniz ve İslam muhakemesine baş vursanız neyse, tutup da inkar ettiğimiz batı kaynaklı yasaların muhakemesine nasıl baş vurabiliyorsunuz? Zaruret dışında bunun izahı da, kabulü de olamaz. Derhal mahkeme dilekçelerinizi geri çekmeniz gerekir.

Benim her iki tarafa da ilk söylemek istediklerim bunlardır. Sulh hayırlıdır. Kardeşlik önemlidir. Ara bozulmuşsa, herkesin düzeltmeye çalışması gerekir. Herkes de üzerine düşeni yapmalıdır.

Bu vesile ile söyleyecek başka sözler de vardır. Onları da yazdım. Ama yayınlamak gerekir mi, hayırlı mı olur, hala düşünüyorum. Kalbim “hayırlı olur” görüşüne meylederse, onları da yayınlarım inşallah.

Cem Küçük Ayıbından Ve İHH Yanlışından Dersler Ve İbretler 2

Önce yazının ana fikrini yazayım. Sonra da ayrıntılara girelim:

Mavi Marmara bizim izzetimiz ve şerefimizdir. Ona ve İHH'ya sahip çıkmalıyız. Ancak her konuda haddi aşmamalı, hatta haddini aşanları tedip ederken bile adaletli olmalı, cezalandırmada haddi aşarak haksızlık yapmamalıyız. Adalet, itidal ve dengeli olma vazgeçilmez ilkelerimizdir.

Cem Küçük medya'dan tanıdığımız bir isim. Referandum öncesi evi kurşunlanmış, haberlere konu olmuştu. Bazı tv.lerde sabah kuşağında medya ve haber tahlilleri yapıyor. Bendeki kanaati, artıları ve eksileri ile iyi bir gazeteci. Bir Müslüman kardeşimiz neticede.

Bendeki artıları şunlar: Dünya basınına takip ediyor. Basın tarihine meraklı, okuyor. Çoğu aydın gibi Batı üstüne çalışmış. Gördüğüm kadarıyla İngilizcesi iyi. Tahlillerini çoğunlukla beğeniyorum. FETÖ karşısında tavizsiz mücadele ediyor. Sistem ve statüko ile kavgalı. Ak Partinin düzene karşı değişim ve dönüşüm hamlesini yürekten destekliyor.

Eksilerine gelince, bu konuda tam bilgilerden mahrum olunca bendeki bıraktığı intiba ve izler üzerinden bir nevi zan üzerine konuşacağım. Yanılıyorsam Allah af etsin. Kim bilgiye dayanarak uyarırsa, hatamı düzeltirim. Bir aydın olarak neden İslam dünyası üzerine de Batı kadar çalışmamış? Neden Arapça'yı da İngilizce kadar bilemiyor? Neden İslam hakkında bilgisi az? Madem "İslamcı" biliniyor, neden sağlam bir din usulü, fıkıh usulü okumamış? Neden üslubunu ayarlayamıyor, öfkesini kontrol edemiyor? Bu kadar medya tecrübesi olan çok dikkatli olmalı değil midir? Bir de ilim ve fikir ehline tevazu çok yakışır.

Olay sözleri "Mavi Marmara" üstüne olmuş. Malum, bu hassas bir konudur. Bu olay dünyayı sarstı. "Van munit" bunun üstüne geldi. İsrail devleti ilk kez özür diledi. Türkiye gücünü haklı olduğu bu dava üzerinden gösterdi. Ümmetin izzetini

korudu. Hükümet bu konuda İslam alemini ve Filistinlileri sevindirecek, onurlandıracak işler yaptı. “Üç şart gerçekleşmeden barış yok” dedi. Bu “Mavi Marmara Olayı” hak ile batıl arasında ayırt edici sembol bir olay oldu.

Fakat şu da var ki, sonunda İsrail ile sür git bir küslük ülke menfaatlerine zarar veriyordu. İsrail gibi katil, terörist bir devlet, etkin kamuoyu gücüyle her yerde aleyhimize çalışıyor, dünyayı yanlış yönde etkiliyordu. Ak Parti iktidarı, üç şartı da az çok yerine getiren, yani özür dileyen, o gemide zarar görenlere maddi bir ceza ödeyen ve Filistinlilere kısmen ambargoyu kaldıran İsrail ile anlaştı.

İşte burada İHH ve “Mavi Marmara” ashabı, “koyduğu şartlara tam riayet etmedi” diye Ak Partiye ateş püskürdüler. Muhtaç olduğu bir zamanda onun aleyhinde tavırlar sergilediler. Sokaklarda nümayişler yaptılar. Medyada günlerce “Şehitlerin kanını parayla satmak” gibi acı sözler sarf ettiler.

Bence bu konuyu bu kadar abartmasalar veya bu konudan dolayı zayıf anında iktidara vurmasalar iyi olurdu. Hükümete yanlışı kırıncı olmadan, “kol kırılır yen içinde” üslubu ile de söyleyebilirlerdi. Hatta hükümet bunları hak etse de biliyoruz ki bu ülkede iktidar olmak kolay değildir, her istenilen kolayca elde edilemiyor. Bunu onların bilmeleri gerekirdi.

Nitekim bu iktidarın kıymetini en iyi onlar bilirdi. Dünya İHH’yı “terörist örgütler” listesine eklemek için çok çalıştı. Bu ülkede Ak Parti iktidarı yerine bir önceki iktidarlardan gibisi olsaydı, ne bu yaftadan kurtulabilirler, ne de dünyanın her yanına bu kadar rahat hizmet götürebilirlerdi.

O yüzden biz çok sevdiğimiz ve dua ettiğimiz İHH’nın acı da olsa itidali elden bırakmaması gerekir kanaatindeyiz.

Özellikle üslubunu, sevinçli veya öfkeli olsun her zaman iyi ayarlamalı. Dışlayıcı, itici, ayıplayıcı olmamalı. Birleştirici, hoşgörülü, yapıcı, af edici olmalı. Onlara bu yakışır.

Sanırım Ak Parti iktidarının ülke için ne kadar önemli olduğuna inanan ve bunun devamını isteyen Cem Küçük, İHH'nın hükumete karşı sergilediği bu tavrını benimsememiş ve bunu içinde bir ukde olarak saklamış. İşte bu ukde, midesinde dura dura bir safraya dönüşmüş, uygun bulunduğu bir zamanda o acı ve çirkin sözleri kusmasına sebep olmuş maalesef.

Katıldığı bir televizyon programında ne demiş, hatırlayalım mı?

"Mavi Marmara'daki o manyak tipler, yani, kafadan İsrail düşmanı, kafadan batı düşmanı, kafadan her şeye düşman bir tip var. Garip, garip tipler var. Bunlarla da bu yolların ayrılması lazım".

Bu sözleri çirkin, yersiz ve hikmetsiz buluruz. "Kafadan" kelimesi ile kast edilenleri istisna tutarak söyleyelim, Batı da, İsrail de ve onların düşünce ve politikaları da düşman olmaya layıktır. Zaten onlar bize düşmanken, bizim onlara düşman olmamız hem din açısından haramdır, günahdır, kendimize zulümdür, hem de akıl açısından ahmaklıktır. Bir Müslüman olarak onlara dost olmak, imana aykırıdır. Yoldan sapma anlamında fasıklıktır. Biz bu zalim keferelere düşman olmayacak da ne yapacağız?

Bu sözler özellikle de İHH için söylenmemelidir. Artı, bir sıkıntı varsa bile böyle ifade edilmez. Bu yüzden sahibini kınıyor ve özür beyanına davet ediyoruz. Nitekim etti de.

Ancak, bu sözlerin içinde, İHH'dan bağımsız olarak değerlendirildiğinde, "kafadan" kelimesinin ifade ettiği doğru

olan yanlar da var. O doğrular da öfke selinde kaybolmamalı. Bunu ileride açacağız.

Gelelim neticeye: Madem kem söz sahibi özür diledi, karşı tarafa da bunu kabul edip af etmek düşerdi. En azından öfkesini yutup susması lazımdı. Yapmadılar. Meydana çıkıp protseto ettiler. Hatta hakaret ettiler. Seslerini duyurdular. Yetmez mi kardeşim?

Hayır, yetmedi. Üstelik çok çirkin bir yanışa imza attilar. Onlar da yersiz, gereksiz ve hikmetsiz olarak “tağutun muhakemesine” başvurular! Kanı sidikle temizlemek istediler. Fesühanallah! Müslümanın mecbur kalmaksızın, zaruret olmaksızın, inkar ettiği, Allah Teâlâ’nın hakimiyetine ortak olma çabası gördüğü laik kanunların mahkemesinde ne işi var yahu? Bir ucu imana dokunan böyle bir haramı, günahı, vebali, zulmü İHH yöneticileri nasıl yapabilir Allah aşkına?

Bunu artık en şuurularımız saydığımız onlar yaparsa, biz din nedir, kanun nedir, şeriat nedir bilmeyen insanlara ne diyelim, neyi anlatalım? “İnna lillah ve inna ileyhi raciûn.”

Bu konuyu biraz daha açalım, ama gelecek yazıda inşallah.

Allah’ın Kanunları Varken

Evet, Cem Küçük’ün yaptığı ayıbtan Ve İHH cevabında düştüğü yanıştan bahsediyorduk. İnşallah dersler ve ibretler almak için konuyu biraz daha açalım.

Evet, Cem Küçük o sözlerden dolayı şöyle ya da böyle özür diledi. İslam’da tasvip edilen davranış, özür beyan edenin özrünü kabul ederek hatasını af etmektir. Allah Teâlâ’nın ayetleri sabırlı olup öfkeyi yutmayı, Müslümanların arasını ıslah etmenin fazilet ve önemini, kötülüğü devam ettirmeyerek barışla bitirmeyi, af ve bağışlamayı, iyilik edenleri Allah

Teâlâ'nın seveceğinin ve ödüllendireceğini anlatır, öyle değil mi? Çok çok “buyurun şeriata” der, hakkınızı İslam mahkemesinde alırsınız yani.

Ama İHH ne yapıyor?

Şu habere bakar mısınız?

“Katıldığı bir televizyon programında kullandığı ifadelerde Mavi Marmara katılımcılarına hakarete bulunduğu belirtilen Cem Küçük hakkında, İnsani Yardım Vakfı (İHH) üyeleri ile Mavi Marmara'da şehit olanların yakınları, Çağlayan'daki İstanbul Adalet Sarayı'na gelerek suç duyurusunda bulundu.

İHH Yönetim Kurulu Üyesi Avukat Gülden Sönmez, Cem Küçük'ün 17 Nisan'da Mavi Marmara'yı organize edenlere, katılımcılarına ve o düşüncüyü temsil eden kesimlere hakaret içeren beyanlarda bulunduğunu söyledi. Sözlerinin tartışılmaya başlaması üzerine Küçük'ün samimi olmayan bir özür beyanında bulunduğunu ancak, bir sonraki gün çıktığı televizyon programında Mavi Marmara organizasyonuna ve İHH'ya yönelik tehditlerine devam ettiğini söyledi. Hatta hızını alamadı, tweet atanları tek tek listelediğini ve bunlarla ilgili hesap soracağını söyledi.

Biz çok zahmet vermeyeceğiz, zaten Cem Küçük, bu düşüncede olan insanlarla mahkemelerde tek tek karşılaşacak. Türkiye'de şuan da 50'den fazla ilde Mavi Marmara yolcuları ve gönül verenler adliyelerde suç duyurusunda bulunuyor" diye konuştu. Sönmez ayrıca, Cem Küçük hakkında ayrı ayrı tazminat davası da açacaklarını söyledi.”

Hata üstüne hata! Bir Müslüman ahlakı değil bu. Sıradan seküler, laik bir insanın tepkisidir bu. Ben şahsen buna üzüldüm. Ne diyeyim şimdi bu davranışa? “Hadi aslanlar, ayrı ayrı mahkemeye verin ve ayrı ayrı tazminat ödetin. O paraları

da artık yer misiniz, bir yerlere bağışlar mısınız, siz bilirsiniz” mi diyeyim?

Ey toplumun en akli başında sayılan, ya da öyle olması gereken insanları, Müslümanlar meselelerini böyle mi çözerler? Böyle mi çözmeliler? Artık İHH da bunu bilmezse, biz kime ne diyelim Yahu?

Tamam, basın açıklamanızı yapınız, protestonuzu ediniz, peki ama tağutun muhakemesinde ne işiniz var? Şu ayeti hiç mi okumadınız?

“(Ey Muhammed!) Sana indirilen Kur’an’a ve senden önce indirilene inandıklarını iddia edenleri görmüyor musun? Tağût’u tanımamaları kendilerine emrolunduğu hâlde, onun önünde muhakeme olmak istiyorlar. Şeytan da onları derin bir sapıklığa düşürmek istiyor.”(Nisa, 60.)

Sana karşı bir haksızlık varsa ve de özrünü kabul etmeyeceksen, af etmeyeceksen, o zaman o haksız adama, öncelikle “buyurun şeriata” dersin. Şariatın muhakemesine davet edersin. Gitmezse, sen de çaresiz kalırsan, ancak o zaman “zarurettten dolayı” o tağutun mukakemesine gidersin. Koskoca İHH’nın yaptığına bak!

Siz şu ayeti hiç mi okumadınız ey Müslüman hukukçular?

“Ey iman edenler! Allah’a itaat edin. Peygamber’e itaat edin ve sizden olan ulu’l-emre (idarecilere) de. Herhangi bir hususta anlaşmazlığa düştüğünüz takdirde, Allah’a ve ahiret gününe gerçekten inanıyorsanız, onu Allah ve Resûlüne arz edin. Bu, daha iyidir, sonuç bakımından da daha güzeldir.”(Nisa, 59.)

Şimdi bu toplu olarak yaptıkları da neyin nesidir? Kusura bakmayın, bilmiyorsanız öğrenin, bu da az çirkinlik değildir. Kan sidikle temizlenmez ki. Artık siz de mesele

çözmek için nereye başvurmak gerektiğini bilmezseniz, biz cahillere ne diyelim?

Meselenin bir yanı bu. Başka yanları da var. Söz uzadı, onları da gelecek yazıya bırakalım mı?

Böyle Olmaz Kardeşim

Cem Küçük öfkesine mağlup olarak kuyuya bir taş attı, akıllı bildiklerimizi boy aynasında seyrettik. Müslümanlar için aslında kötü, ama kendilerini tanımak için iyi bir imtihan oldu. Maalesef notumuz kırık. İnşallah gereken dersler ve ibretleri almışızdır.

Biz Müslümanlar sevdiklerimizi ve yerdiklerimizi neye göre ayarlayıp seçeceğiz?

Cevabı basit: İslam'a göre. Bunu her Müslüman bilir.

Peki, ya uygulama? Uygulamaya gelince ne yapıyoruz?

“Bizden” deyip sevdiklerimizi haklı da olsa haksız da olsa destekliyoruz. “Bizden değil” dediklerimizi de haklı bile olsalar desteklemiyoruz. Olsun, zararı yok diyelim. Fakat bizden olanlar haksız, bizden olmayanlar haklı ise, biz kimin yanında olacağız?

Allah ve Resulü, “haklıdan yana olun” diyor. İşte o ayet:

“Ey iman edenler! Allah için hakkı titizlikle ayakta tutan, adalet ile şahitlik eden kimseler olun. Bir topluma olan kininiz, sakın ha sizi adaletsizliğe itmesin. Âdil olun. Bu, Allah'a karşı gelmekten sakınmaya daha yakındır. Allah'a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz Allah, yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.”(Maide, 8.)

Peygamberimiz buyuruyor: “Din kardeşin zalim de mazlum da olsa ona yardım et.”

Bir adam:

– Ya Resûlallah! Kardeşim mazlumsa ona yardım edeyim. Ama zâlimse nasıl yardım edeyim, söyler misiniz? dedi. Peygamberimiz:

– “Onu zulümden alıkoyar, zulmüne engel olursun. Şüphesiz ki bu ona yardım etmektir” buyurdu.” (Buhârî, Tirmizî)

İlke işte bu!

Ya yaşanan manzara?

Yürekler acısı...

“Sen nasıl olur da sevdiğimiz insanları, sevmediklerimize yanlış yaptı diye eleştirirsin? Bunu bir hoca değil, avam yapmaz. Bu İsrail yanlısı olmak ve dava şuuruna zarar vermektir vs. vs. vs.”

Sahi, sevdiklerimiz hiç yanlış yapmaz mı?

Onları eleştirmek ayıp mı? Zarar mı? Şuursuzluk mu? Kafirlerle yardım mı?

Bu mu seviyemiz?

Adam “bırak ayeti hadisi, şimdi bir savaş var, safını belirle” diyor.

Böyle Müslümanlık olmaz!

Yazık. Hem de çok ama çok yazık!

Eleştiri, tenkit bir haktır, yerine göre vazifedir. Usul ve edebince yapılan eleştiriden kimse muaf değildir. Peygamberler hariç her insan eleştirilebilir. Biz edeben sahibeyi de eleştirmeyiz. Biz de yanlış yaparsak, herkes bizi de eleştirebilir.

Biz sevdiklerimiz yanlış yaparsa onları da eleştiririz. Bu onları yanlıştan korumak içindir ve onlara yapılan bir iyiliktir. Din nasihattır. Tek şart, küfür, hakaret, aşağıla olmadan, temiz bir dille yapılmasıdır.

Bazıları “siz eleştirildiğinizde kızılıyorsunuz” diyorlar. Dikkat edilsin lütfen, ben eleştiriye değil, küfür, hakaret, aşağılama ve itibarsızlaştırmaya kızılıyorum. Bunlar haramdır. Allah bunlara gazap ediyor. Bizim de haramlara, günahlara, ayıplara kızma hakkımız vardır.

Çok önemli bir ölçü daha var; Müslüman kişi dilini temiz kullanır. Yüzü güleç olduğu gibi dili de tatlıdır. Sever ve sevilir. Dilini nazik, kibar, temiz ve düzgün kullanır. Yalandan, iftiradan, küfürden, hakarettten, kalp kırmaktan kaçınır. Alayın, kötü lakap takmanın, ayıplamanın, su-i zannın, kusur araştırmanın, dedikodunun her çeşidi, ister sözlü, ister yazılı, isterse işaretle olsun, haram kılınmıştır. Dil, kalbin tercümanı olduğu kadar şahsiyetin de aynasıdır.

Aslında bunları yapanlar, bu yaptıklarının kişilik bozukluğundan kaynaklandığını ve kendilerini çirkin gösterdiğini bilseler, asla bunları yapmazlardı. Ne var ki, cehaletin gözü kör olsun.

Bunlar gurur, kibir ve kendini beğenmişlik alametleridir. Oysa kişiye kardeşini küçük görmek, cehenneme düşüren şer olarak yeter de artar bile.

Ya su-i zan? Yaptığının bilgiyle hiç alakası yok. Bir gün mutlaka gerçek ortaya çıkacak ve kendisi rezil olacaktır.

Atalarımız “üslubu beyan aynıyla insan” derken ne kadar haklılar değil mi?

Bu bağlamda yazdığım son yazımı yayınlamıyorum. Çünkü bu tarafgir ortamda fayda vermeyeceğini gördüm. Zamanı gelince bu cemaat, parti, tarafgirlik, hilafet, cihat, metot farklılıkları, eleştiri ve birbirimize davranışlarımız hakkındaki bu yazımı erteliyorum. Çünkü canım yanıyor...

Bir araya gelmemiz gereken, birbirimizi kucaklamamız gereken insanlar olduğumuz belli. Aynı davanın insanlarıyız.

Fakat “o davaya nasıl gidilir? Nasıl çalışalım?” denince, birbirimize düşman kesiliyoruz. Dava mava kalmıyor ortalıkta...

Böyle olmaz kardeşim. Bir eksiklik var bu işte. Müslüman sak, birbirimizi bu kadar kolay harcamamız gerekir.

Herkes başkasından önce kendine baksın desek bir faydası olur mu acaba?

Her Şeye Düşman Tipler

Evet, bu ülkede “kafadan her şeye düşman bir tip var” derken Cem Küçük tamamen haksız değildir. Dediği gibi gerçekten de “Garip, garip tipler var”. “Bunlarla da bu yolların ayrılması lazım” sözünde de kısmen haklıdır. Kısmen diyorum, zira onların çoğu zaten yollarını ayırmış durumdalar. Bilerek ve bilinçli olarak siyasi çalışmalardan uzak, kendi bildikleri gibi dine ve Müslümanlara hizmet etmeye çalışanlara ise kimsenin bir diyeceği olamaz. Onların da iyi niyetle siyasi çalışmalarda bulunanlara hakaret ve adavet etmemeleridir. Siyasilerin de onlara tavrı sadece kendilerini tanıtmak ve birlikte hizmet etmeye davet etmek olmalıdır. Bunun ötesinde bir durum olamaz.

İşte size birkaç “garip kafa” örneği.

Adamın biri şu mealde konuşuyor: “Oy vermek caiz değildir. Müslümanlar bunu niye yapıyorlar anlamıyorum. Bana bu ülkede oy vererek, parti yoluyla Müslümanlara bir fayda geldiğine, bir meselelerini halletmiş olduklarına dair bir örnek verin, ben de oy vereyim!”

Şimdi bu adam ne İmam Hatip’ler için yapılanları, ne okullara Kur’an, siyer, Arapça dersleri konmasını, ne başörtüsünün, kılık kıyafetin serbest olmasını, ne İslam dünyası ile ilmi, siyasi, iktisadi, ticari bağların gelişmesini, ne

irtica yaygaralarının dinmesini, ne askere çeki düzen verilmesini, oralara da dindarların, mesela İmam Hatiplerin girmesini vs. vs. hiç görmüyor olabilir mi? Bu ülkede yaşıyorsa, bu kadar kör olabilir mi? Elbette olamaz! Demek bunları mesele saymıyor ki çözümünü de çözüm saysın.

Bunlardan birisi bana dedi ki:

- “Bana oy vermenin caiz olduğunu söyleyen bir tane İslam alimi göster, bu davadan vaz geçeceğim.” Ona,

- “Sence Bediuzzaman Said Nursî alim midir?” dedim.

- “Evet” dedi.

- “İşte onun açıktan desteklediği partiye ilan ederek oy verdiği tespitlidir” dedim. Hiç seslenmeden çekti gitti. Sesini çıkartmadığı için sözünde durup durmadığını anlamadım tabi.

Bazıları da “caiz değildir” fetvasından daha öteye giderek, “oy vermek şirktir” diyor. Bunlar çok ciddi akaid ve fıkıh konularıdır. Bu konularda ancak gerçek alimler konuşur.

Evet, bu “laik” partiler ile Müslümanlar “zarureten” iş görüyor ve İslam toplum ve devletinin önündeki engelleri gücü yettikçe bir bir kaldırıyorlar. İslam’a davet ve tebliğin önünü açıyorlar. Müslümanlara da kendilerini anlatmada fırsat ve imkan eşitliği veriyorlar. Eski çağdışı ezici faşist kanunları kaldırıyorlar. Dün yazdıkları ve konuştukları yüzünden zindanlara atılanlar, bugün serbestçe her yerde konuşuyorlar. Bu kötü müdür?

Bunu anlamayan ne siyer biliyordur, ne Hudeybiye barışını anlamıştır, ne de Müslümanlar için bir fikhî metodu vardır. O sadece kendi kafasında iki tercüme kitap okumuştur, onlardan aldığı sloganları atar, o kadar. Düşünmezler, araştırmazlar, tefekkuh etmezler, mütebahhir olmazlar. Yaptıkları kuru bir kör taklit. Gurur ve kibir. Kimseyi beğenmemek en büyük özellikleridir. Müminlerin en büyük

özelliği “sever ve sevilir, ülfet eder ve edilir oluşlarıdır”. Ama bunların en büyük özellikleri kimse ile ülfet edemezler, dilliksizdirler, geçimsizdirler, o yüzden hep stres ve bunalımdadırlar. Etraflarına kin, nefret ve öfke saçarlar. Yüzlerinin güldüğünü nadiren görürsün başkalarına karşı. Tam bir harici kafası yani.

Adam diyor ki, “gelin İslam devletini kuralım”.

“Ah benim canım ciğerim” diye kucaklıyorsun. “Ben de sizi arıyordum” diyorsun. Daha üç kelam etmeden başlıyor saçmalamaya:

“İslam devletini kurmak istiyorsan, önce hilafetten başlayacaksın. Bunun için de gelip bizim deftere adını yazdıracaksın”.

Buyurun cenaze namazına!

“Peygamberimiz önce imandan mı başladı, yoksa devlet ve hilafetten mi?”

Üstelik “sizin deftere” öyle mi?

“Sizden olmayanlar, sizden, yani muvahhit Müslüman değildir” öyle mi?

Ya şu adamlara ne dersiniz?

“Diyanet hocalarının arkasında namaz kılınmaz. Onlar kafir sistemin memuru. Müftülük ve İmam Hatip Lisesi öğretmenlerini dinlemeyin. Onlar tağuti sistemin memurlarıdır. Şirkin içindeki adamdan şeriat öğrenilmez. Hiçbir pariyeye vermeyeceksiniz. Yoksa müşrik düzeni kabul etmiş olursunuz. Kur’an ve sünnette oy verme yoktur.”

Ne iyi, ne âlâ iş değil mi?

İmam Hatip Lisesi açma. Cami yapma. Kur’an kursu açma. Devlet memurlarından dini öğrenme. Onlar maaşın kuludur. Oy verme. Yoksa sistemi beslemiş olursun”.

Peki söyle bakayım, sen bu sisteme vergi veriyor musun?

“Evet”.

Ehliyet alıp araba sürüyor musun?

“Evet”.

Devletten ihale alıyor musun?

“Evet”.

Evlenip nüfusa kaydını yaptırıyor musun?

“Evet”.

Peki ey sersem, bu müşrik tağuti düzene yardım ve destek vermiş olmuyor musun?

“!.....”

Sen yan gel yat. İmam Hatipler, müftülükler, medreseler, tarikatlar, STK’lar, ilim ve fikir adamları, muhafazakar siyasilere din için, millet için, vatan için çalışsınlar, sonra da gününü sen gör. Onların bin bir emek ve cihatla açtığı alanlarda sen yan gelip yat ve onlara söv dur. Sonra da bize gel cihattan, hilafetten, devletten, şeriattan, hizmetten bahset.

Cehalet adamı böyle maskara edermiş ama farkında olana bak. Bunlar ne akaid bilir, ne fıkıh. Ne usul bilir ne adab. İki tercüme kitaptan kim olduğu bellisiz adamları okur, papağan gibi slogan ezberler, teröristleri mücahit bellerler. Bunlar bu ülkenin fikir mahsulü değildirler.

Söyleyin Allah aşkına, bu adamlar veya böyle düşünenler “garip tip” değiller mi?

Zavallı cahil halkım, kapanın elinde kalıyor! Sizi bu hallere atan cahili sistemin gözü kör olsun.

Sorun İnsanda

Fert ve toplum olarak bizler, ya bizzat bir âlim olarak, ya da yeterince âlimler yetiştirip onların eğitiminden geçerek, özel hayatımızda takvaya, genel hayatımızda da “Allah’ın dini İslam’ın yeryüzüne hâkimiyeti” anlamında ictimâî davamıza erişebiliriz.

Eğer bugün dünya, yaşamaktan mutluluk duyulan bir dünya değilse, yeryüzü bir cennete dönüşmemişse, bunda biz insanların kusuru var demektir. Çünkü Allah Teâla kâinatı bu kabiliyette yaratmıştır. Bize de, kâinatla uyumlu, uygulandığında onu cennete çevirebilecek kanunlar manzumesini, yani biricik dini olan İslam’ı hediye etmiştir.

Evren yerinde duruyor. Kur’an da, onu tebliğ eden Peygamberin sünneti de yerinde duruyor. Yani Kur’an’ın açıklaması, anlaşılması ve uygulanması sayılan sünneti de bir rehber olarak duruyor yerinde. Geriye ne kalıyor?

İnsan!

Demek sorun insanda.

Biz bu kitabımızda insan ve toplum ekseninde dönüp dolaşan kendi sorunlarımızı anlatarak doğru düşünce ve davranışı göstermeye, çareler sunmaya çalıştık. Bir ayağımız pergelin dini gösteren sabir ayağında, öbür ayağımız bütün bir dünyada cevelan ettik. Şair Talibi:

“Çeşm-i insaf gibi kamile mizan olmaz

Kişi noksanını bilmek gibi irfan olmaz”

demıştır. Evet, kişinin, kendi kusurunu, noksanlığını, eksikliğini bilmesi gibide irfan olamaz. İrfan, kalbin ilim, salih amel, güzel ahlak ile aydınlanması (ışrak), feraseti yakalaması, ilahi sırları, manevi hakikatleri kavramasıdır. Aslında her kalpte bu kabiliyet vardır, ama kalbin derinliklerine gömülü olan o hazineyi ortaya çıkarmak için, “mücadele” dediğimiz kasma küreklerle bir hayli çalışıp çabalamaya ihtiyaç vardır.

Œu meŒhur hikmeti bir de bu açıdan değerlendirelim: “*Nefsini bilen, Rabbini bilir.*”

SONSÖZ

Yerlerin, göklerin ve kendisinin yaratılışını murakabe ve muhasebe eden insanın, Yüce Yaratıcının kudret ve iradesi önünde aciz, kusurlu ve noksan olduğunu bilip kavraması, onu Rabbinin güç, kuvvet ve yüceliğine boyun eğmeye mecbur eder. Zaten insanın yaratılış gayesi de budur; Rabbini bilmek ve ona kulluk etmek.

Biz, mademki kuluz, kusurluyuzdur. Şu kainat önünde mükemmel olmadığımız açık seçik bellidir. Hatta yaratılmış olmamız bile bunun en büyük delili değil midir?

Evet, bir kul ilimde ve irfanda her ne kadar yükselirse yükselsin, neticede bir kuldur. Bizler o Yüce Yaratıcının ilminden ancak dilediği kadarını alıp öğrenebiliriz. Halbuki onun ilmine son yoktur. Bu yüzden insanın bilmediğini bilmesi, eksikliğini, noksanlığını fark etmesi, mütevazı, alçakgönüllü ve mahviyetkâr olması, irfanın başı sayılmıştır. İşte konumuz olan eleştirinin değeri de buradan gelmektedir. O yüzden irfan ehli başkalarını çok eleştirmese de kendisi eleştiriden kaçmaz, bilakis memnun olur.

Bu yüzden eleştiri önemlidir. Önsözde de dediğimiz gibi bu kitabın iki ayağı daha var; birisi ilim dünyamız için, diğeri maneviyat dünyamız için. Aslında bu üç kitap birlikte de basılabilirdi. Ama büyük bir kitabın satın alma ve okuma

zorlukları bizi bu üç konudaki eleştirilerimizi üç ayrı kitapta sunmaya sevketti.

Başarı Allah Tealadandır. Hata ve kusurlar bize aittir. Rabbimizden bu kitapları da faydalı kılmasını niyaz ederiz. Emeği geçen herkese tekrar teşekkürlerimizi sunarız. Son sözümüz daima “hamdolsun âlemlerin Rabbi Allah Teâlâ’ya” olsun.